

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA**

Aurelija NŪTAUTAITĖ

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETO SOCIALINIŲ MOKSLŲ
FAKULTETO STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMAS**

Magistro darbas

Šiauliai, 2009

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA**

Aurelija NŪTAUTAITĖ

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETO SOCIALINIŲ MOKSLŲ
FAKULTETO STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMAS**

**Magistro darbas
Socialiniai mokslai, vadyba ir verslo administravimas (03S1)**

Magistro darbo autorius Aurelija Nūtautaitė.....

Vadovas doc. dr. Linas Žalys.....

Recenzentas

SANTRAUKA

Aurelija Nūtautaitė

Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto studijų kokybės vertinimas.
Magistro darbas.

Magistro baigiamajame darbe siekiama įvertinti Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto (ŠU SMF) studijų kokybę. Darbe aptariama kokybės ir studijų kokybės sampratos, studijų kokybės vertinimo ypatumai, pagrindinės aukštojo mokslo ir studijų problemos Lietuvoje. Tyrime buvo siekiama išsiaiškinti ŠU SMF dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą ir jų įtaka mokymuisi, studijų proceso organizavimą ir žinių vertinimo objektyvumą, studijų materialinę bazę. Visi šie aspektai leidžia apibūdinti kaip studentai vertina studijų kokybę ŠU SMF, analizuoti jų nuomones pagal specialybes. Darbo praktinėje dalyje pateikiami tyrimo rezultatai įrodo, kad SMF teikiama studijų kokybė, respondentų nuomone, yra pakankamai gera. Darbe suformuota mokslinė hipotezė pasitvirtino, kad studentų požiūris į studijų kokybę skirtingose specialybose skiriasi, studijų kokybės gerinimo procesui, didelės įtakos turi dėstytojų ir studentų bendradarbiavimas, studijų materialinė bazė.

2009 m. balandžio 23 d. ŠU SMF organizuotoje 9 – oje studentų mokslo darbų konferencijoje „Ekonomikos ir vadybos aktualijos“ skaitytas pranešimas tema „Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto studijų kokybės vertinimas“.

SUMMARY

Aurelija Nūtautaitė

Quality assessment of studies of the Faculty of Social Sciences of Šiauliai University.
Master work.

In final Master work it is sought to assess the quality of studies of the Faculty of Social Sciences of Šiauliai University (ŠU SMF). The work reviews the conceptions of quality and quality of studies, the peculiarities of quality assessment of studies, and the main problems of higher education and studies in Lithuania. In research it was sought to reveal the cooperation of ŠU SMF lecturers and students, and the impact of it on education, the organization of the study process, objectiveness of knowledge evaluation and material base of studies. All these aspects enable us to describe how do the students assess the quality of studies of ŠU SMF, to analyze their opinions regarding to their specialties. The research results presented in the practical part of the work prove that quality of studies being provided by the Faculty of Social sciences, according to the respondents, is good enough. The scientific hypothesis formulated in the work proved out, as attitude of students of different specialties differs, and cooperation of lecturers and students and material base of studies have a great impact on the improvement process of quality of studies.

On the 23rd of April 2009 in the 9th conference of scientific works of students “Topicalities of economics and management”, organized by ŠU SMF, the announcement “Quality assessment of studies of the Faculty of Social Sciences of Šiauliai University” was read.

TURINYS

IVADAS	5
1. TEORINIAI STUDIJŲ KOKYBĖS ASPEKTAI.....	7
1.1. Kokybės apibrėžtis.....	7
1.2. Studijų kokybės esmė	11
2. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS ŠIAULIŲ UNIVERSITETE SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETE	15
2.1. Studijų kokybė ir jos vertinimas	15
2.2. Universitetinis studijų kokybės vertinimo teisinis reglamentas	20
2.3. Mokslo ir studijų sistemos problemos	24
2.4. Studijų kokybės užtikrinimo procesas Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete... 27	
2.4.1. Studijų programų vertinimo metodologija.....	27
2.4.2. Studijų programos Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete	29
2.4.3. Studijų proceso materialinės ir metodinės aprūpinimas.....	31
2.4.4. Socialinio mokslo fakulteto perspektyvos organizuojant tarptautines studijas	32
3. STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO ŠIAULIŲ UNIVERSITETO SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETE TYRIMAS	36
3.1. Tyrimo metodika ir organizavimas.....	36
3.2. Studijų kokybės vertinimo Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto tyrimas	39
3.2.1. Dėstytojų ir studentų bendradarbiavimo vertinimo tyrimas	44
3.3.2. Studijų proceso organizavimas bei žinių vertinimo objektyvumo tyrimas.....	55
3.3.3. Studijų materialinės bazės analizė	66
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	71
LITERATŪRA	74
PRIEDAI.....	78

IVADAS

Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe keitėsi viso aukštojo mokslo sistema. Atsirado naujos studijų programos – verslo administravimas, viešasis administravimas ir kitos, - pritaikytos rinkos ekonomikos sąlygomis. Planinė ekonomika vyravusi Sovietų Sąjungoje, neleido atskleisti rinkos ekonomikos aspektų ekonomikos studijų programoje. Todėl reikėjo keisti ekonomikos studijų programos turinį.

Kuriamos naujos ir reorganizuojamos senosios aukštosios mokyklos gana stichiškai organizavo studijų programas, taikydamos jas ne prie darbo rinkos reikalavimų. O prie turimų dėstytojų profesinės kompetencijos.

1999 m. Lietuva pasirašė Bolonijos deklaraciją, kurios vienas iš skyrių yra „Skatinti Europos šalių bendradarbiavimą siekiant geresnės studijų kokybės, naudojant panašius kriterijus ir metodologiją“.

Tais pačiais 1999 m., studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) pradėjo išsamų išorinį Lietuvos aukštųjų mokyklų studijų programų kokybės vertinimą. Vertinimas susideda iš dviejų dalių – aukštųjų mokyklų studijų kokybės vertinimo, kurį atlieka SKVC sudarytos ekspertų grupės.

Magistro baigiamajame darbe „Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete studijų kokybės vertinimas“ remiasi savianalizės metodologija, tačiau nuomonę apie studijų kokybę išsako ne fakulteto administracija ar dėstytojai, o studentai, dieninio, vakarinio ir neakivaizdinio studijų skyrių studentai.

Praktinį problemos aktualumą lemia besitęsianti Lietuvos aukštojo mokslo reforma ir dabartinė šalies ekonominė situacija. Studijos yra nederinamos su darbo rinkos poreikiais ir finansinėmis valstybės galimybėmis. Pirmenybė teikiama ne mokslo kokybės gerinimui, o studentų skaičiaus didinimui. Ši mokslinė problema formuluojama tokiais **probleminiais klausimais**: kaip Šiaulių universitete socialinių mokslų fakultete studijų kokybę vertina studentai? Ar studijų kokybė atitinka šių dienų reikalavimus?

Siekiant atsakyti į probleminius klausimus iškelta **hipotezė**: studentų požiūris į studijų kokybę skirtingose specialybėse skiriasi. Studijų kokybės gerinimo procesui, didelės įtakos turi dėstytojų ir studentų bendradarbiavimas, studijų materialinė bazė.

Tyrimo aktualumas. Lietuvoje studentai, darbdaviai, akademinė visuomenė nepatenkinta studijų kokybe. Todėl Seimas priėmė Mokslo ir studijų įstatymą. Naujais mokslo metais bus įgyvendinama aukštojo mokslo reforma. Pagrindinės reformos siekiai: kokybė, efektyvumas ir prieinamumas. Pasak G.Steponavičiaus „Esame šalis, kuri gali ir turi didžiulį savo žmonėmis, jų žiniomis – tai mūsų didžiausias turtas. Privalome koka koka žengti su visu pasauliu, kurdami

konkurencingas, modernias, tarptautiškas aukštąsias mokyklas, ir nenuvilti jaunosios kartos, kuri nori galimybių įgyti kokybišką išsilavinimą čia, Lietuvoje“

Tyrimo naujumas. Šiandien kiekvienas norintis gali įstoti į aukštąją mokyklą, universitetai ruošia daug specialistų, kurie ne visada atitinka darbo rinkos reikalavimus. Dėl to įstatyme numatomos priemonės, kaip bus optimizuotas aukštųjų mokyklų tinklas, keičiamas studijų finansavimas, reikalavimai studijų programoms, aukštųjų mokyklų valdymas. Todėl aukštasis mokslas privalo suteikti žmonėms galimybę įgyti kokybišką išsilavinimą savo šalyje ir čia maksimaliai atskleisti savo gebėjimus, žinias.

Suformuoti tyrimo probleminiai klausimai bei iškelta hipotezė leidžia apibrėžti **tyrimo objektą** – studijų kokybės vertinimą Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete.

Tikrinant iškeltą hipotezę suformuotas **tyrimo tikslas** - įvertinti Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto studijų kokybę. Magistro baigiamajame darbe keliami tokie **uždaviniai**.

1. Išanalizuoti kokybės, bei studijų kokybės esmę.
2. Atskleisti studijų kokybės vertinimo ypatumus.
3. Apibūdinti pagrindines aukštojo mokslo ir studijų problemas Lietuvoje.
4. Ištirti ir įvertinti studijų kokybės užtikrinimo procesą Šiaulių universitete socialinių mokslų fakultete.

Tyrimo metodai. Atliekant tyrimą taikyti šie duomenų rinkimo ir analizės metodai:

- ❖ Mokslinės literatūros analizė leido pagrįsti kokybės ir studijų kokybės esmę, bei mokslo ir studijų problemas;
- ❖ Anketinė apklausa taikyta vertinant, Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto, dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą, studijų proceso organizavimą bei žinių vertinimo objektyvumą, studijų materialinės bazės analizę.
- ❖ Content analizė naudota analizuojant studijų reglamentavimo dokumentus.
- ❖ Statistinė analizė, atlikta SPSS, Excel programine įranga. Duomenys buvo grupuojami, analizuojamai bei pateikiami diagramų, lentelių pavidalu.

Apklausa buvo atliekama raštu, todėl didelis dėmesys skirtas aiškiai ir konkrečiai klausimų formuluotei. Atliktame tyrime, kuriame dalyvavo 298 Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto studentai, rezultatai padėjo nustatyti nuomonę apie studijų kokybės klausimų priėmimų privalumus ir trūkumus, bei galimus studijų kokybės gerinimo sprendimus.

1. TEORINIAI STUDIJŲ KOKYBĖS ASPEKTAI

1.1. Kokybės apibrėžtis

Kokybė - tai žodis, kuris vis dažniau skamba kalbant apie aukštojo mokslo nūdieną ir perspektyvas. Bet kuri organizacija, kuri nori sėkmingai gyvuoti bei aplenkti konkurentus privalo rūpintis kokybe. Todėl pirmiausia, labai svarbu teisingai apibrėžti bei suprasti kokybės sąvoką.

Kokybė dabartiniame lietuvių kalbos žodyne apibūdinama dviem variantais:

1. Daikto ypatybė, savybė: Visa tai, kuo viena medžiaga skiriasi nuo kitos, kas apibrėžia ją kaip tam tikrą medžiagą, mes vadiname medžiagos kokybe.

2. Tinkamumo laipsnis (Dabartinės lietuvių kalbos žodynas) Bet kurioje diskusijoje, susijusioje su kokybės užtikrinimu aukštajame moksle yra labai svarbu pradėti nusakant terminus bei frazes, kurie bus naudojami.

Kokybė kaip tinkamumas tikslui pasiekti, prisitaikymas prie reikalavimų bei standartų ir kaip savybių bruožų visuma, kuri yra susijusi su jos gebėjimais patenkinti esamus arba numatomus poreikius (Yorker M., 1995).

L.Jovaiša (2007) kokybę apibūdina taip: vertybinis procesų, daiktų ir reiškinių apibrėžimas, apibūdinantis jų skirtingumą nuo kitų objektų; savybių visuma, žyminti objektų esmę. Šis filosofijos terminas pedagogikoje ir ugdymo praktikoje įvardija geresnį ko nors išsivystymą, rangą (žemos, aukštos kokybės žinias ir pan.). Kokybės sąvoka pedagogikoje vartojama kitomis prasmėmis (vertė, ypatybė, ypatingumas ir kt.).

Pasak B.Martinkaus ir B.Navarausko (2000) kokybė – objekto savybių visuma, įgalinanti jį tenkinti išreikštus ir numatytus poreikius.

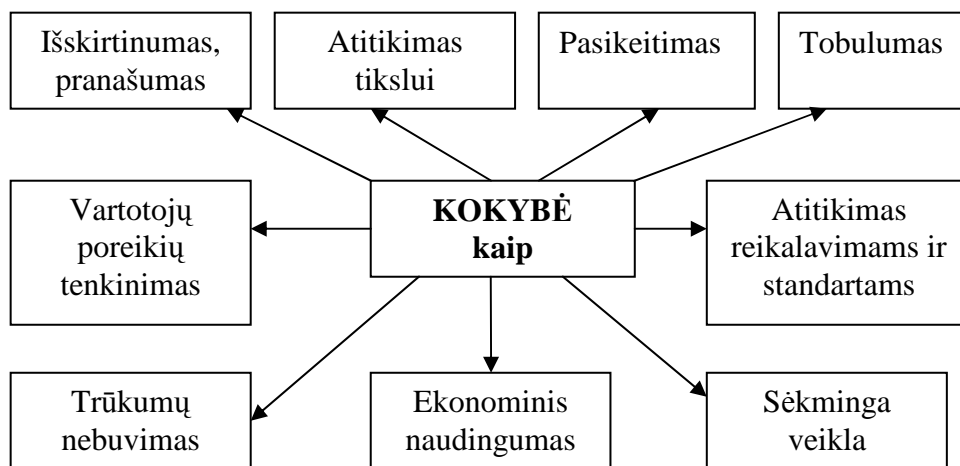
Be aukščiau išvardintų apibrėžčių egzistuoja eilė kitų, kaip antai (Dikavičius V. ir Stoškus S. 2003):

Kokybė – momentinis suvokimas, kuris atsiranda, kai kažkas mūsų aplinkoje sąveikauja su mumis išankstiniame intelektualiam žinojime ir ateina prieš užvaldant racionaliai minčiai, sustatančiai viską į eilę. Šios eilės vertinimas ir yra vertinimas gera ar bloga kokybė.

Kokybė anglų kalbos žodyne apibūdinama kaip tobulumo laipsnis. Kokybės sąvoką apibūdina profesorė A.Juodaitytė (2004). Profesorės nuomone, tai vartotojų poreikius tenkinantis rezultatas, atitinkantis tam tikrą paslaugų modelį.

J.Ruževičius (2006) pateikia tokią kokybės apibrėžtį: kokybė – tai visuma produkto savybių, lemiančių jo tinkamumą tenkinti išreikštus ir numanomus vartotojo poreikius apibrėžtomis produkto vartojimo pagal paskirtį sąlygomis. Kokybė taip pat apima produkto defektiškumą ir jo poveikį gamtai.

Profesorius K.Pukelis (2008) teigia, kokybė suprantama kaip objekto turimų parametrų atitikimas suinteresuotų asmenų ir/ar grupių reikalavimams (poreikiams). Autorius kokybę lygina, kaip išskirtinumas, pranašumas, tobulumas, trūkumų nebuvimas, atitikimas tikslui, ekonominis naudingumas, pasikeitimas, sėkminga veikla, atitikimas reikalavimams arba standartams, vartotojų poreikių tenkinimas (žr. 1 pav.).

1 pav. Kokybės samprata pagal K.Pukelį (Pukelis K., 2008)

Šaltinis: Pukelis K. Vidinės kokybės užtikrinimo sistemos kūrimas ir įgyvendinimas

J.Butkienė, K.Pukelio (2008) kokybės sampratą papildo dar kelias aspektais, kokybė, kaip vertė už pinigus, kokybė kaip transformacija – tai paties studento/institucijos kaita.

Kokybė apibūdinama gebėjimu: identifikuoti tinkamus tikslus, atitinkančius pagrindinių suinteresuotų grupių (studentų, darbdavių, valstybės institucijų) lūkesčius ir juos pasiekti tinkamomis priemonėmis išskiriant strateginę dimensiją (gebėjimą keistis (tobulėti) ir vadybines veiklas, ir derinant visuomenės lūkesčius, teisinę bazę, norminius aktus (šalies ir europinius) finansavimą (Butkienė J. 2008).

Žymiausių visuotinės kokybės vadybos kūrėjai teigia:

- ❖ Kokybė yra numatomas pastovumo ir patikimumo laipsnis, esant žemiems kaštams, ir tinkantis rinkai (Deming'as).
- ❖ Kokybė yra tinkamumas naudojimui (Juran'as).
- ❖ Kokybė yra atitikimas reikalavimams (Crosby's).
- ❖ Kokybė savo esme yra tam tikras organizacijos valdymas (Feigenbaum'as).
- ❖ Kokybė yra produkto, paslaugos ar proceso savybių ir charakteristikų visuma, kuri grindžiama jo galimybe patenkinti tam tikrą poreikį (Vartotojo požiūris pagal Britanijos standartinį apibrėžimą). (Pagrindinių sąvokų apibrėžimai)

A.Kaziliūnas (2007) mano, kad kokybę galima būtų apibrėžti trumpu terminu: kokybė – tai vartotojo patenkinimo lygis. Vartotojas yra asmuo, susidūręs su produktu arba procesu. Autorius pateikia kokybės vadybos ir jos dalių sąsajas (žr. 1 priedas).

Kartais verslo praktikoje kokybės sąvoka interpretuojama ir siauriau – kaip produkto savybių, rodiklių ir standartų, techninių reglamentų, specifikacijų, teisės aktų ir komercinio kontrakto reikalavimų atitikties.

Kai kurie autoriai kokybės sąvokas grupuoja remdamiesi pačių sudarytais tam tikrais kriterijais. Tačiau ir čia galima pastebėti tam tikrų panašumų – vartotojo reikalavimų patenkinimas, atitikties standartams, produkto tinkamumas naudoti, tam tikra vertė už pinigus ir kt. (žr. 1 lentelė). (Ruževičius J. 2006).

1 lentelė

Įvairių kokybės apibrėžimų grupavimų palyginimas

Grvin, 1984	Dahlgard, 1998	Reeves, 1994
Viršijanti kokybė (absoliuti ir visuotinai pripažįstama remiantis patirtimi)	Išskirtinė kokybė (tradicini ir aukščiausių reikalavimų patenkinimas ir atitikties standartams)	Kokybė yra tobulas veikimas (aukščiausių standartų siekimas)
Kokybė pagal produktą (dėmesys tam tikrų produkto ingredientų kiekiui ar jo savybėms)	Kokybė yra tobulumas ir pastovumas (tikslus reikalavimų vykdymas, o ne aukštų standartų siekimas)	Kokybė yra vertė (vartotojų reikalavimų įvykdymas tam tikrose kokybės ir kainos santykio ribose)
Kokybė pagal vartotoją (subjektyvi, kylanti iš individualių vartotojo polinkių ir poreikių)	Kokybė yra tinkamumas naudoti (produkto kokybės ir jo paskirties ryšys)	Kokybė yra reikalavimų atitikties (kiekybinių reikalavimų vykdymas)
Kokybė pagal gamybos procesą (reikalavimų ir techninių sąlygų vykdymas)	Kokybė yra vertė už pinigus (reikalavimų įvykdymas priimtinomis sąnaudomis)	Kokybė yra vartotojų reikalavimų pasiekimas ir/ar viršijimas (dėmesys vidinių ir išorinių klientų poreikiams)
Kokybė pagal vertę (kokybė už tinkamą kainą)	Transformacinė kokybė (nuolatinė plėtra ir kokybės keitimas)	

Šaltinis: Ruževičius J. (2006). Kokybės vadybos modeliai ir jų taikymas organizacijų veiklos tobulinimui.

D.A.Garvin (1988), teigimu į kokybės apibrėžtį galimi keturi požiūriai. Jis akcentuoja tam tikrą kokybės determinantą:

- ❖ pirmas iš jų yra įgimtas tobulumas – tai transcendentinis požiūris į kokybę, kuris akcentuoja, kad žmonės mokosi pažinti kokybę, įgiję patyrimo;
- ❖ antras požiūris kaip į produktą, prekę ar paslaugą – kokybę apibūdina tiksliai nusakomi ir išmatuojami kintamieji. Tai objektyvus kokybės aiškinimas, tačiau jo trūkumas tas, kad neįvertina individualaus vartotojo poreikių, preferencijų, skonio;

❖ trečias požiūris į kokybės apibrėžtį kaip į procesą – kokybiška paslauga yra ta, kuri atitinka nustatytus prekės gamybos ar paslaugų teikimo standartus. Tokio pobūdžio į kokybę trūkumas tas, kad standartai neįvertina vartotojų poreikių ir prioritetų.

❖ Ketvirtas požiūris kaip į vertę – šiuo atveju kokybės sampratoje integruojama vertė ir kaina. Kokybiška paslauga yra ta, kuriai būdinga rezultato arba atlikimo ir vartotoją tenkinančios kainos pusiausvyra. (Paslaugų kokybės samprata).

Kad išsamiau apibūdintumėme kokybę, ją išskyrėme į visuotinę kokybę vadybą. Taigi kas tai yra visuotinė kokybė.

Visuotinė kokybės, pasak P.Vanago (2009), tokia vadybos filosofija ir metodai, kuriuos pasirinkusi organizacija nuolat tobulėja, įtraukdama į tobulinimo veiklą visus darbuotojus ir siekdama kuo geriau patenkinti vartotojų ir kitų suinteresuotųjų šalių poreikius, gerindama produktų kokybę ir mažindama kaštus. P.Vanagas remdamasis D.Garvin (1988) išsakytomis mintimis išskyrė penkis požiūrius į kokybę:

1. Transcendentinis požiūris. Kokybė yra pasiekimas arba siekimas aukštesnio standarto, kaip priešybė būti patenkintam prastu arba apgaulingu dalyku.

2. Produkto kokybė. Kokybė atspindi produkto savybių ir požymių kiekis.

3. Kokybė vartotojui. Kokybė sunkiai nusakoma dėl skirtingo vartotojų skonio ir skirtingų jų poreikių.

4. Kokybė gamyboje. Kokybė apibrėžiama kaip atitikimas iš anksto numatytų parametru, kurie išreiškiami standartais, techninėmis sąlygomis, receptais ir kitais dokumentais.

5. Vertės požiūris. Kokybė apibrėžiama kaštų ir kainos sąvokomis.

A.Juodaitytė (2004) visuotinę kokybę apibrėžia, kaip rezultata, tenkinantis išorinį ir vidinį šalies vartotoją, kai technologiniai procesai organizacijoje yra valdomi ir užtikrina teik pačios organizacijos, tiek ir kiekvieno darbuotojo asmeninį tobulėjimą.

Visuotinė kokybės vadyba suprantama kaip procesas be pabaigos, skirtingai nuo programos, kuri turi aiškiai nustatytą pradžią ir pabaigą.

Darbe aiškinomės kaip autoriai apibūdina kokybės užtikrinimą.

Kokybės užtikrinimas – platesnė už kokybės vertinimą, apimanti tai, kaip akademinis padalinys organizuoja savo vidinį kokybės vertinimą, kad sužinotų esamą kokybės būklę. (Don F. Westerheijden 2005).

E.Stumbrys (2004) išskiria vidinės kokybės užtikrinimo tikslus:

❖ Padėti taikant įvairias priemones užtikrinti puikią paslaugų kokybę ir tobulus standartus;

❖ Teikti studentams, darbdaviams ir kitiems visuomenės nariams patikimą ir išsamią informaciją apie kiekvienos aukštosios mokyklos studijų kokybę.

Taigi kaip matome, kokybė – sudėtinga sąvoka, o jos apibrėžimas toks neapčiuopiamas. Organizacijos sėkmę garantuoja jos narių dėmesio skyrimas bei veiksnių nukreipimas produktų bei paslaugų teikimo vartotojams kokybei. Reiktų pažymėti ir tai, kad kokybė taip pat reiškia, jog dėmesį būtina sutelkti į vis geresnių produktų gamybą bei paslaugų teikimą, vis konkurencingesnėmis kainomis. Galime teigti, kad kokybė, tai tobulumas, išskirtinumas, pranašumas, trūkumų nebuvimas, bei tam tikrų reikalavimų atitikimas.

Aukštasis mokslas orientuotas į lavinimą, gerinimą, ugdymą, vystymąsi t.y. orientuotas į kokybę ir jos gerinimą, todėl svarbu išnagrinėti terminą – studijų kokybė.

1.2. Studijų kokybės esmė

Lietuvos ir pasaulio universitetuose, pastaraisiais metais susidomėta studijų kokybe. Ji tapo aktuali visų pirma todėl, jog iš aukštojo mokslo, eikvojančio nacionalinius finansinius išteklius, kurių dažnai trūksta, pradeda griežčiau reikalauti veiksmingiau organizuoti ir kontroliuoti studijų proceso kokybę.

Lietuvos Respublikos (LR) mokslo ir studijų įsakyme teigiama, kad studijos yra aukštojo mokymo, mokslininkų rengimo ir specialistų su aukštuoju išsilavinimu tobulinimosi bei perkvalifikavimo procesas. (4 str.) Kitame dokumente – LR Aukštojo mokslo įstatyme teigiama, kad studijos yra „asmens mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą“. (2 str.).

Pasak I.Savickienės, K.Pukelio (2004), studijos apima daugybę įvairių sąlygų, suteikiamų asmens saviugdai plėtoti ir kvalifikacijai įgyti aukštojoje mokykloje.

Studijų - tai plačiu akademinio išsilavinimu paremtas mokslas. Jų tikslas - ne tik suteikti profesinę kvalifikaciją, bet ir visapusišką bendrą išsilavinimą, kartu išmokant studentus kritiškai vertinti aplink juos vykstančius procesus. Tam tikra prasme studijos aukštojoje mokykloje yra daug rimtesnės ir „filosofiškesnės“ nei profesinis mokymas. (Aukštojo mokslo studijos).

Šiuo metu yra populiarus „kokybės“ sąvoka. Ją vartoja daugelio sričių ir profesijų specialistai. Daug kalbama ir apie studijų kokybę. Ji apima gana platų spektrą specialiųjų kriterijų, kurių visuma formuoja „studijų kokybiškumo“ sąvoką. (Brunevičiūtė R., Macas A. 2004 – 2005).

Studijų kokybę išsamiai apibūdina Savickienės I., Pukelio K. (2004). Autorių nuomone studijų kokybė tai sąlygų, suteikiamų asmens saviugdai plėtoti ir kvalifikacijai universitete tinkamumas.

J. Butkienė, savo straipsnyje pateikia Fiona Crozier, (2006) išsakytas mintis: “Kokybės užtikrinimas aukštajame moksle turi daugiau nei vieną tikslą, vieną metodą, ar vieną apibrėžimą. Jis reiškia daug įvairių dalykų įvairiose kontekstuose.

Studijų kokybės aprėpia: kolegijas, universitetus, profesinio rengimo centrus, profesinės mokyklos, gimnazijos, vidurinės mokyklos, pradinės ir pagrindinės mokyklas.

Studijų kokybė yra sudėtinė visos mūsų švietimo sistemos teikiamo išsilavinimo kokybės dalis. Ją nagrinėjant būtina atsižvelgti ir į universitetinių ir neuniversitetinių studijų specifiką, ir į santykius tarp žemesnių ir aukštesnių švietimo sistemos grandžių. (Žakaitienė R.).

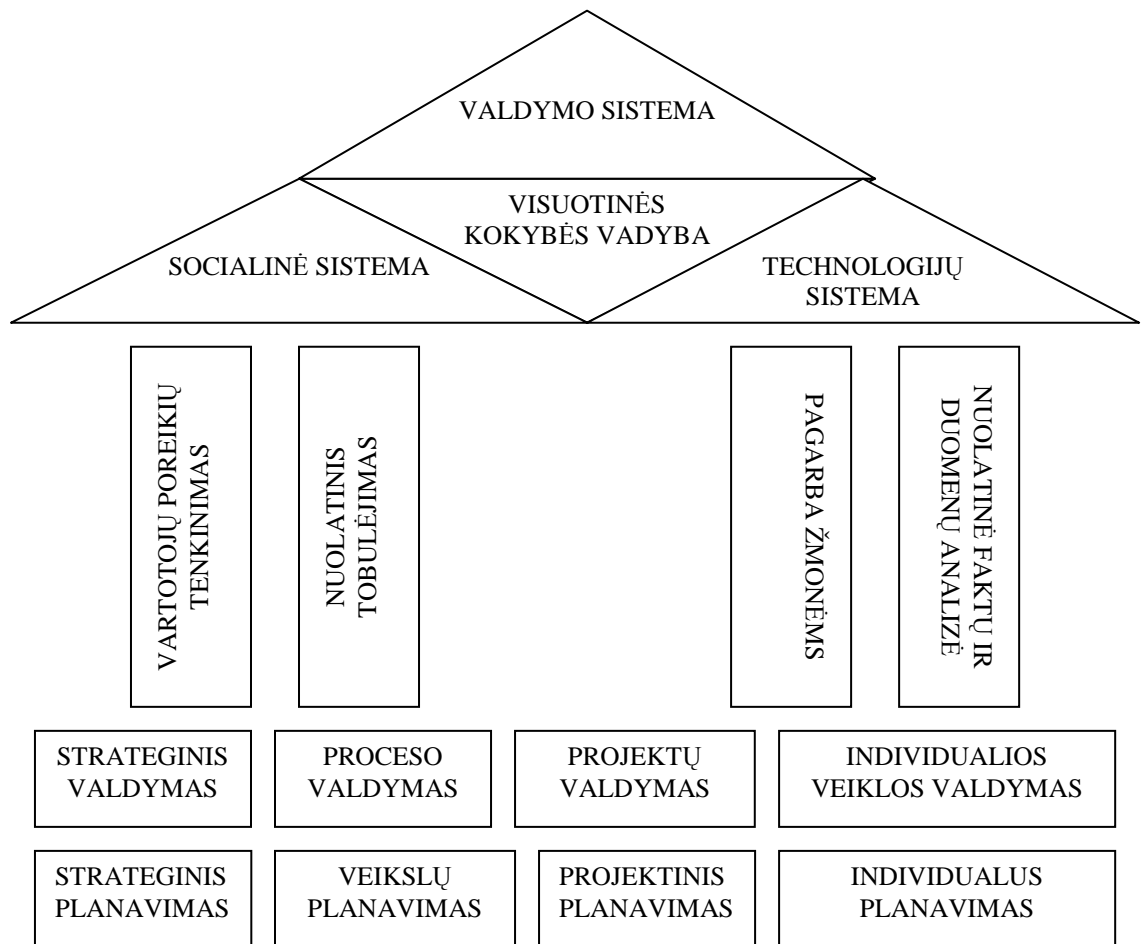
Pasak profesorius K. Pukelio studijų kokybė tai:

- ❖ visos akademinės bendruomenės įsitraukimas;
- ❖ nuolatinis akademinės bendruomenės mokymasis;
- ❖ pagalbos dėstytojui ar padaliniui tobulinant savo veiklą akcentavimas;
- ❖ Studijų programos realizavimas grindžiamas asmens pašaukimo ir studijų turinio darna.

Studijų kokybės užtikrinimas yra kompleksiškas procesas. Studijų kokybė apsprendžia skirtingi veiksniai, jai nepakanka vien gerai parengto studijų plano reikia nuolat atnaujinti studijų planą, įtraukti naujus ar atsisakyti pasenusias disciplinas. Labai svarbu studijų plano įgyvendinimas, t.y. kaip dėstytojais išdėsto dalykus. (Audenyte I. 2008).

Visas studijų kokybes konstruotas remiasi į keturias atramines kolonas ir vaizduoja keturis visuotines vadybos principus:

- ❖ Vartotojų poreikių tenkinimas;
- ❖ Pastovų jų tobulėjimą;
- ❖ Nuolatinę faktų ir duomenų analizę;
- ❖ Pagarbą žmonėms. (žr. 2 pav.)

2 pav. Visuotinės kokybės „statins“ pagal Barnett

Šaltinis: Juodaitytė A., (2004), Studijų kokybė aukštojoje mokykloje: valdymo filosofija ir prakseologija.

Studijų kokybės pagrindas - tai konkrečios strategijų, procesų, projektu, personalijų kokybės valdymo procedūros. Atsižvelgiant į universiteto misiją, tikslus, veiklos planavimas vyksta strateginiame lygmenyje. Procesų valdymas – tai planavimas ir veiksmų, padedančių studijų kokybei pasiekti numatymas, ryšiu tarp atskiru universiteto padaliniu užtikrinimas. Projektu komandinis valdymas – tai veiksmų, būtinų kokybei užtikrinti numatymas, kokybės atskiruose universiteto padaliniuose valdymas, jos siekia darbuotojų komandos. Personalijų kokybė reiškia, kad kiekvienas kolektyvo narys individualiai planuoja savo veiklą ir siekia joje reikiamo kompetentingumo. (Juodaitytė A., 2004).

Remiantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 37 straipsniu, galima teigti, kad mokslo ir studijų kokybė užtikrinama šiais aspektais:

1. Mokslo ir studijų institucijos atsako už mokslo (meno) veiklos, studijų ir kitų veikalų kokybę. Jos turi viešai skelbti savo veiklos kokybės rodiklius ir kartu su vertinimo institucijomis puoselėti mokslo ir studijų veiklos kokybės kultūrą;

2. Mokslo (meno) veiklos ir studijų kokybė užtikrinama per mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išoriniu studijų programų vertinimą, ir akreditavimą, išorinį mokslinės veiklos vertinimą ir išorinio mokslo ir studijų institucijų įvertinimą arba akreditavimą;

3. Išorinio įvertinimo paskirtis - remiantis išorinio vertinimo išvadomis nustatyti, ar studijų institucijos veiklą kokybę, teikti rekomendacijas jų kokybei gerinti, ugdyti mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo kultūrą;

4. Akreditavimo paskirtis - remiantis išorinio vertinimo išvadomis nustatyti, ar studijų programa, naujai įsteigta aukštoji mokykla atitinka teises aktais nustatytus reikalavimus;

5. Mokslo ir studijų institucijų veiklos turi būti sėkmingai tobulinamas, atsižvelgiant į savianalizės ir išorinio vertinimo išvadas (Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, 2000)

Susiejus kokybės sąvoką su studijų apibrėžimu galima daryti išvadą, kad studijų kokybės koncepcija – tai tinkamos sąlygos universitete asmens saviugdai plėtoti ir kvalifikacijai įgyti. (Savickienė I., Pukelis K. 2004).

Studijų kokybės valdymas universiteto aplinkoje gali būti tiriamas skirtingais aspektais: administracijos darbo kokybės, tyrimų kokybės, mokymo kokybės, mokymosi kokybės, paremiančių veiksnių kokybės ir t.t. Taigi, svarbu išsiaiškinti, kas tai yra studijų kokybės vertinimas.

2. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS ŠIAULIŲ UNIVERSITETE SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETE

2.1. Studijų kokybė ir jos vertinimas

Studijų programų kokybės vertinimas atliekamas daugelyje šalių, ypač Europos Sąjungoje. Vis dėl to skiriasi požiūris į vertinimą: vienur dar neaiškios ar nenurodomas teorinės nuostatos, ar priešingai - pastebima jų įvairovė (priklauso nuo studijų programos lygmens, tipo, vertinimą organizuojančios įstaigos). Pvz., JAV bei dalyje Europos šalių didžiulis dėmesys skiriamas siekiant išsiaiškinti, ar tikslinga pradėti įgyvendinti naują studijų programą, koks programos santykis su jau vykdomomis, ar atitinka studijų turinys nustatytus standartus, taip pat norima įsitikinti, ar yra galimybių rasti naujai specializacijai (Royse, Bruce, Thyer, 1996).

Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne vertinimas apibūdinamas dviem aspektais:

1. Pripažinti vertę, reikšmę, branginti.
2. Spręsti, ko vertas.

Don.F. Westerheijden (2005) Vertinimą apibūdina plačiau: – studijų programos ar akademinio padalinio (pvz. katedros, fakulteto, aukštosios mokyklos), atsakingo už vienos ar daugiau studijų programų teikimą, įvertinimas. Vertinimas glaudžiai susijęs su kokybės matavimu.

A.Juodaitytė (2004) studijų kokybės vertinimą galima atlikti dviem būdais: išoriniu ir vidiniu.

Išorinis studijų kokybės vertinimas atliekamas tuo atveju, kai universitetas laikydamas studijų kokybę valstybinės reikšmės uždaviniu ir suvokdamas savo misiją visuomenei studijų kokybės vertinimui pasiteikia nepriklausomus ekspertus (kitų universitetų ar kitų šalių).

E.Stumbrys(2007) rekomenduoja vadovautis išorinės kokybės vertinimo kriterijais (2 lentelė).

2 lentelė

Europos nuostatos ir gairės išorinio kokybės užtikrinimo agentūroms

Išorinio kokybės užtikrinimo procedūrų aukštajame moksle naudojimas	Užtikrinimo kriterijai
Oficialus statusas	Agentūros turėtų būti oficialiai pripažintos Europos aukštojo mokslo erdvės kompetentingų viešosios valdžios institucijų kaip agentūros, atsakingos už išorinį kokybės vertinimą, ir turėtų būti nustatyta jų įstatyminė bazė. Agentūros turėtų laikytis šalies, kurioje jos veikia, teisės aktais nustatytų reikalavimų.
Veikla	Agentūros turėtų garantuoti, kad išorinė kokybė būtų užtikrinama reguliariai (vertinant institucijas ir (ar) programas).
Ištekliai	Agentūrose turėtų būti pakankami žmonių ir finansiniai ištekliai, įgalinantys jas veiksmingai ir naudingai organizuoti bei vykdyti išorinį kokybės

	užtikrinimo procesą (-us), kartu numatant tinkamus būdus procesui (-ams) ir veiklos būdams tobulinti.
Misija	Agentūrose turėtų būti nustatyti aiškūs ir tikslūs viešai paskelbti darbo tikslai bei uždaviniai.
Nepriklausomumas	Agentūros turėtų būti nepriklausomos – pačios atsakyti už savo veiksmus, o jų išvadoms, sprendimams bei rekomendacijoms nedarytų įtakos trečiosios šalys, pavyzdžiui, aukštosios mokyklos, ministerijos ar kitos suinteresuotos šalys.
Išorinio kokybės užtikrinimo kriterijai ir agentūrų veiklos būdai	Agentūrų naudojami kriterijai ir veiklos būdai turi būti iš anksto apibrėžti ir viešai paskelbti. Veikla turi apimti: <ul style="list-style-type: none"> ❖ kokybės užtikrinimo veiklos subjekto atliekamą savianalizę ar kitą atitinkamą veiklą; ❖ ekspertų grupės, į kurią įeitų ir studentų atstovas, atliekamą išorinį vertinimą, kurio metu būtų vykstama su vizitu į vertinamą instituciją pagal agentūros nustatytą tvarką; ❖ vertinimo išvadų, apimančių visus sprendimus, rekomendacijas ar kitokius rezultatus, skelbimą.
Atskaitomybė	Agentūros turėtų priimti atskaitomybės tvarką

Šaltinis: E.Stumbrys (2004). Vidinis ir išorinis aukštojo mokslo kokybės užtikrinimas.

Vidinis studijų kokybės vertinimas atliekamas tuo atveju, kai universitetas savo pastangomis nuolat ir sistemingai renka faktus ir duomenis apie studijų procesą, analizuoja ir vertina juos organizacijos plėtros ir vartotojų poreikių tenkinimo aspektu.

Kiekviena įmonė, įstaiga privalo vadovautis vidinės kokybės užtikrinimo principais:

- ❖ Moralinis veiksnys – įsipareigojimas teikti kuo geresnes studijavimo sąlygas;
- ❖ Profesionalumo veiksnys, kuris koreliuoja su pirmuoju ir skatina siekti aukščiausios studijų kokybės pasauliniame lygmenyje;
- ❖ Konkuravimo veiksnys, kuris pratęsia antrąjį veiksnių ir yra susijęs su priimamų studentų skaičiumi į universitetą. Mažėjant studentų skaičiui mažėja ir akademinio personalo skaičius;
- ❖ Atsiskaitomybės veiksnys, susijęs su politiniu/valstybiniu užsakymu, reikalaujančiu teikti aukščiausios kokybės studijų paslaugas.
- ❖ Aukštojo mokslo masiškėjimo veiksnys kaip potencialus pavojus studijų kokybei.

(Pukelis K. 2008)

Europos šalyse studijų kokybės vertinimas dažniausiai atliekamas atsižvelgiant į studijų programas ir institucijas, nors kartais vertinamas apima visą veiklą, kuri susijusi su studijų programa ir kuri atliekama tam, kad būtų suteikiamas išsilavinimas. (Pukelis K., Savickienė I. 2004 (2))

Švietimo sistema siekia kokybiškų rezultatų racionaliai ir ekonomiškai naudoti turimus išteklius, nuolat vertinti, analizuoti ir planuoti savo veiklą remdamasi efektyvaus strateginio plano. Norint įgyvendinti strategiją reikia įvertinti penkias kryptis:

- 1) Gerinti valdymą (racionaliai ir skaidriai paskirstyti finansinius išteklius.

- 2) Gerinti infrastruktūrą (naujų paslaugų kūrimas švietimo ir nuorodų sistema).
- 3) Gerinti paramą (įsteigti studentų „krepšelį“, skirti finansinę paramą asocialiems studentams)
- 4) Gerinti studijų kokybę.
- 5) Gerinti personalą (turėtų būti kvalifikuotas gerai parengtas dirbti universitete)(Edukation in Lithuania facts and figures (2006)).

G.Žibėnienė (2004) studijų kokybės vertinimą apibūdina kiek plačiau. Studijų kokybės vertinimas atliekamas studijų programos arba institucijos lygyje, kartais pasirenkamas dalykinis, teminis, tyrimų ar kt. vertinimas. Tačiau vertinant instituciją visada svarbi vertinimo dalis yra studijų programų organizavimas, tobulinimo, valdymo vertinimas.

I.Savickienė (2005) universitetinių studijų kokybės vertinimo sistemai priskiria ta tikras savybes. Šios savybės pateiktos 3 lentelėje

3 lentelė

Vertinimo parametrai pagal studijų kokybės vertinimo savybes

Studijų kokybės vertimo savybės	Vertinimo parametrai
Socialinės	Sistemoje veikia žmonės ir jų grupės: universiteto akademinė bendruomenė ir visuomenė plačiaja prasme.
Didelės apimties	Ją sudaro daug įvairių sudėtinių elementų: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Dimensijos; ❖ Kriterijai; ❖ Rodikliai; ❖ Vertinimo proceso sudėtinės dalys. Siekiant kuo išsamiau išanalizuoti universitetinių studijų kokybę reikia apimti daugiau vertinimo kriterijų, o dėl šios priežasties vertinimo sistemos apimtis pagerėja.
Sudėtinga	Jos funkcionavimo dėsningumus ir ypatybes galima nustatyti tik taikant mokslinius metodus, pasitelkus įvairių asmenų pastangas. Išsamus vertinimas turėtų būti atliktas taikant apklausos, stebėjimo, dokumentų analizės ir kitus metodus
Dinaminė	Ši sistema kinta laike, jos viduje vyksta daug įvairiausių procesų. Universitetinių studijų vertinimą sudaro keli etapai, o kiekvienam iš jų būdingi saviti procesai.
Atvira	Vertinimo sistema susieta su universitetą supančia išorine aplinka, nes iš jos gauna vertinimo užsakymą, jį įgyvendina, o po to aplinką supažindina su vertinimo rezultatais. Vertinimo sistema susijusi ir su universiteto viduje vykstančiais procesais. Ši sistema reaguoja į abiejų aplinkų poveikį ir atsižvelgia į tai koreguoja vertinimo procesas
Tikslinga	Sistema funkcionuoja remdamasi nustatytais tikslais ir siekdama įgyvendinti studijų kokybės tobulinimą, atskaitomybę už atliekamą veiklą ir visuomenės informavimą.
Valdoma	Vertinimo procesai yra tiksliai apibrėžti, jų pagrindu reguliuojamas sistemos funkcionavimas. Be to, kai sistema valdoma, joje egzistuoja valdančioji ir valdomoji posistemės.
Determinuota	Vertinimo sistemos tobulinimas yra apibrėžtas: sistemą reikia tobulinti po kiekvieno vertinimo ciklo atsižvelgiant į gautus vertinimo rezultatus, vertina dalyvaujančių asmenų pastebėjimus.

Šaltinis: Savickienė I., 2005. Universitetinių studijų kokybės vertinimo sistemos projektavimas.

Skirtingiems studijų kokybės aspektams vertinti kai kurie universitetai naudoja schemą, paremtą W.Massy matuokliu, skirtu programų vertinimui ir susidedančiu iš šių elementų: studijų programos „profilio“, programos sudarymo, mokymo proceso planavimo, įgyvendinimo kokybės ir egzistavimo išorinės kontrolės, atsižvelgiant į mokymo proceso tikslus ir turimus šaltinius kokybiškam išsilavinimui įgyti. (Institucinio vertinimo programos 2005)

Aukštosios mokyklos studijų kokybės koncepcijos esmę sudaro šie teiginiai:

- ❖ Kokybė gali būti užtikrinama per išorinį ir vidinį vertinimą;
- ❖ Studijų programų ir sąlygų (didaktinių, akademinų), būtinų jų funkcionavimui analizė kaip prielaida vidinės studijų kokybės vertinimui;
- ❖ Išorinės kokybės vertinimą vykdo specialios institucijos – nacionaliniai studijų kokybės vertinimo centrai, kurie turėtų būti nepriklausomi nuo ministerijų ar jų padalinių;
- ❖ Tiek vidinis, tiek išorinis studijų kokybės vertinimas pateikiamas ataskaitose ar pranešimuose, kurie turėtų būti skelbiami spaudoje. (Juodaitytė A. 2004)

Siekiant įvertinti, ar studijų kokybė tenkina jai keliamus reikalavimus, būtina apibrėžti kriterijus, pagal kuriuos nustatoma sąlygų, suteikiamų asmens saviugdai plėtoti ir kvalifikacijai įgyti universitete, būklė. Studijų kokybės vertinimo kriterijus ir rodiklius išskiria Pukelis K., Savickienė I. (2004) (žr. 4 lentelė)

4 lentelė

Studijų kokybės vertinimo kriterijai ir rodikliai

Studijų kokybės rodikliai	Kriterijai
Misijos ir tikslų įgyvendinimas	Remiantis misija formuluojami tikslai, apibūdinantys, kaip bus siekiama misijos įgyvendinimo.
Vadovavimas	Veiksmingumą lemia vadovo sugebėjimai ir asmenybė – sugebėjimas spręsti sudėtingas problemas, vadovo iniciatyvumas ir pasitikėjimas savimi.
Studentų priėmimas ir paramos jiems organizavimas	Reikalavimų būsimiems studentams tinkamumas, informacijos būsimiems studentams pakankamumas, priimamų studentų tinkamas pasirengimas siekti studijų tikslų, pagalbos studentams adaptuotis efektyvumas, galimybės studentams konsultuotis su administracija ir akademinio personalu, informacijos apie studijas prieinamumas, akademinio krūvio paskirstymo optimalumas ir sąlygų studijuoti neįgaliesiems tinkamumas.
Studentų tobulėjimas	Studentų akademinė pažanga ir asmeninis tobulėjimas, jų pasiruošimas dirbti, siekti karjeros ir tęsti studijas, absolventų įsidarbinimo lygis.
Akademinio personalo kvalifikacijos tobulinimas	Kvalifikacijos atitikimas formaliems reikalavimams, gebėjimas organizuoti studentų darbą, studentų pasiekimų vertinimo skaidrumas ir tinkamumas, dalyvavimas didaktinėje, studijų turinio tobulinimo bei mokslinėje veikloje ir jos rezultatyvumas, profesinio tobulėjimo atitikimas institucijos plėtros strategijai.

Materialinių išteklių valdymas	Naudojimosi auditorijomis, laboratorijomis, įrengimais, aparatūra, kompiuteriais, kompiuterinėmis programomis, internetu ir bibliotekos fondais galimybės: jų pakankamumas, tinkamumas, prieinamumas ir pritaikomumas studijoms.
Išorinių ryšių palaikymas ir plėtojimas	Bendradarbiavimo su kitomis aukštosiomis mokyklomis, pramonės, mokslo, karinėmis, meno ir kultūros organizacijomis, darbdaviais bei absolventais reikšmingumas ir sistemingumas, studentų ir dėstytojų aktyvumas tarptautinėse mainų programose ir įgytos patirties pritaikomumas studijoms bei akademinėi veiklai.
Studijų kokybės užtikrinimas	Studijų kokybės tobulinimo sistemingumas ir bendruomenės informavimas apie tai. Kokybės užtikrinimo planingumas, išsamumas ir reprezentatyvumas.

Šaltinis: Savickienė I., Pukelis K. (2004). Institucinis studijų kokybės vertinimas: dimensijos, kriterijai ir rodikliai.

K.Pukelis ir I.Savickienė (2) (2004) kokybės programos vertinimą grindžia šiais aspektais:

- ❖ studijų programos tikslai ir uždaviniai,
- ❖ programos turinys ir jo projektavimas,
- ❖ programos struktūra,
- ❖ didaktinė koncepcija ir filosofija,
- ❖ studijų metodai, studentų darbas,
- ❖ įskaitant tyrimo projektus ir praktinį mokymą,
- ❖ studentų vertinimas / egzaminavimas, studentų skaičius (atrankos, priėmimo ir studijų metu), personalo kvalifikacija,
- ❖ įrangos tinkamumas,
- ❖ studijų turinio internacionalizavimas,
- ❖ vidinės kokybės užtikrinimo procedūros,
- ❖ pasiekti standartai,
- ❖ išlaikiusiųjų egzaminus ir iškritusiųjų skaičius,
- ❖ studentų, dėstytojų ir visuomenės nuomonė apie studijų programą.

Siekiant šių tikslų, universitetuose bus sukurta vientisa išorinės studijų kokybės priežiūros sistema. Aukštosioms mokykloms bus suteikta daugiau laisvės. Jos galės laisviau nustatyti studijų turinį ir formas, disponuoti turimu turtu ir sukurta intelektine nuosavybe. Kartu bus tobulinamas jų vidaus valdymas ir atskaitomybė visuomenei, nustatant tiek visuomenę, tiek akademinės institucijas tenkinančius jų veiklos išorinės priežiūros mechanizmus. Tobulinant mokslo ir studijų institucijų finansavimą, bus parengtas naujas jų bazinio finansavimo modelis, kurį papildys valstybės užsakymo principu skirstomos lėšos studijoms ir programinis – konkursinis finansavimas, skirtas mokslui plėtoti. Daugelyje šalių studijų koncepcijos kokybės vertinimas atliekamas ir institucijos, ir programos lygmeniu; dažnai jis apima aprobavimo

sprendimą, kurio patvirtinama, ar institucija gali toliau tęsti veiklą, ar programa gali būti įgyvendinama.

Aktualiausi studijų kokybės vertinimo institucijos lygmeniu aspektai yra šie: misija, valdymas, strategija ir sprendimų priėmimas, personalo kvalifikacija, studentai, studijų tobulinimas ir organizavimas, paslaugos, teikiamos bendruomenei, kokybės užtikrinimo sistema. (Pukelis K. Savickienė I.(2) (2004))

Studijų kokybę gali vertinti: studentas, studento tėvai, darbdaviai, universitetas, remiančios institucijos vyriausybė, agentūros. Kokia forma reikia vertinti, turi pasirinkti universitetas.

2.2. Universitetinis studijų kokybės vertinimo teisinis reglamentas

Aukštojo mokslo uždavinys - ugdyti išsilavinusią, mokslui ir naujausioms technologijoms bei kultūros vertybėms imlią asmenybę ir visuomenę, kurti, kaupti ir skleisti mokslo žinias bei kultūros vertybes, įtvirtinti nacionalinės kultūros savitumą. Kaip esminė šalies ateities dvasinio ir materialiojo klestėjimo sąlyga, aukštasis mokslas studijomis, moksliniais tyrimais ar menine kūryba skatina naujų žinių ir kultūros vertybių kūrimą. (Lietuvos respublikos aukštojo mokslo įstatymas)

Pasak R.Želvio (2007), Bolonijos procesas – atsakingų už aukštąjį mokslą Europos šalių ministrų 1999m. inicijuotas procesas, kurio metu siekiama sukurti vieningą Europos aukštojo mokslo erdvę.

Bolonijos procesas prasidėjo 1999 m. po Bolonijos deklaracijos „Europos aukštojo mokslo erdvė“ paskelbimo, ją pasirašius 29 Europos šalių Bolonijoje (Italija) susirinkusiems švietimo ministrams. Bolonijos deklaracija numatė pagrindinius tikslus ir gaires, iki 2010 m. sukurti bendrą Europos aukštojo mokslo erdvę. Bolonijos Deklaracija įvardijo kaip ir kokiais įrankiais naudojantis bus kuriama bendra Europos aukštojo mokslo erdvė – pasirenkant aiškių ir palyginamų laipsnių sistemą, pagrįstą dviem ciklais aukštajame moksle, įvedant kreditų sistemą, skatinant studentų ir dėstytojų mobilumą, užtikrinant aukštojo mokslo kokybę bei, apskritai, stiprinant ir plečiant Europinio aukštojo mokslo idėją. Šios deklaracijos dėka buvo pradėta eilė reformų, Europos aukštojo mokslo suderinamumo, palyginamumo, konkurencingumo ir patrauklumo europiečiams ir kitų kontinentų studentams bei mokslininkams didinimui.

1999 m. birželio 19 d., praėjus vieneriems metams po Sorbonos deklaracijos, 29 Europos valstybių aukštojo mokslo ministrai pasirašė Bolonijos deklaraciją. Jie susitarė dėl svarbių bendrų uždavinių vystant nuoseklių ir darnių Europos aukštojo mokslo ir studijų erdvės iki 2010 m. pasirašymo, pirmojoje konferencijoje, organizuotoje Prahoje 2001 m. gegužės 19 d., jie

iškelti daugiau uždavinių ir dar kartą patvirtino savo pasižadėjimus sukurti Europos aukštojo mokslo ir studijų erdvę iki 2010 m.

Pagrindiniai Bolonijos proceso tikslai:

1. Bendros aukštojo mokslo erdvės kūrimas. - Aukšto lygio išsilavinimo užtikrinimas tiek Europos piliečiams, tiek užsienio studentams.

2. Europos švietimo sistemos konkurencingumo ir patrauklumo skatinimas. - Aukštos kvalifikacijos specialistų rengimas Europos darbo rinkai.

3. Dėstytojų ir studentų mobilumo skatinimas. - Aukštojo mokslo sistemos skaidrumo ir lankstumo didinimas. (Bolonijos procesas)

Ministrai pabrėžia visų Bolonijos proceso elementų svarbą kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę ir pažymi poreikį stiprinti pastangas instituciniu, nacionaliniu ir Europos lygiu. Ministrai nusprendė stiprinti savo pastangas plėtoti efektyvias kokybės užtikrinimo sistemas, veiksmingai diegti dviem ciklais pagrįstą sistemą bei laipsnių ir studijų laikotarpių pripažinimo sistemą. (Bolonijos procesas kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę).

Salamankos konvencijos tikslas yra politinis: aukštosios mokyklos nori suformuluoti aiškius siekius ir tikslus, veiklos principus ir pagrindinius reikalavimus, išryškinti sunkumus, kuriuos reikia nugalėti formuojant Europos aukštojo mokslo erdvę.

Europos universitetai išreiškia valią formuoti aukštojo mokslo ateitį Europos kontekste. Jie priima Sorbonos/Bolonijos deklaracijos mestą iššūkį ir siekia dalyvauti Europos aukštojo mokslo erdvės kūrybiniame procese.

Ši konvencija, tai informacija Europos švietimo ministrams, kurių susitikimas vyko Prahoje 2001 m. gegužės 18-19 dienomis. Tai dvylikos grupių diskusinio darbo rezultatas, sietinas su Bolonijos deklaracijoje atsispindinčiomis šešiomis pagrindinėmis temomis. (Europos aukštojo mokslo institucijų konvencija, Salamanka, 2001)

Šiuolaikiniai globalizacijos procesai ir Europos aukštojo mokslo erdvės formavimo procesai reikalauja ypatingą dėmesį skirti aukštojo mokslo kokybės užtikrinimui. Kokybės užtikrinimo mechanizmai, akreditacija ir jos skaidrios procedūros gali būti traktuojamos kaip būtinos sąlygos siekiant garantuoti aukštą studijų kokybę. (Europos aukštojo mokslo institucijų konvencija, Salamanka, 2001).

M.Misiūnas (2007) išžvelgia Berlyno komunikate (2003) pateikiama nacionalinių kokybės užtikrinimo sistemų struktūra, sudaryta iš šių vienetų:

- ❖ Atsakingų struktūrų ir institucijų.
- ❖ Akreditavimo sistemų, sertifikavimo arba kitų jam prilygstančių procedūrų.
- ❖ Tarptautinio dalyvavimo, bendradarbiavimo ir tinklų kūrimo.

A.Gelūnas (2006) pranešime pateikia šešis postulatus:

1) jos postulatą skelbia, jog Europos aukštojo mokslo erdvėje dokumentą pasirašančios šalys įsipareigoja diegti lengvai suprantamą ir palyginamą laipsnių sistemą. Šis metodinis įrankis turįs palengvinti laisvą studentų judėjimą tarp įvairių Europos universitetų ir padaryti suprantamesnes įvairių šalių darbdaviams absolventų įgyjamas kvalifikacijas.

2) Bolonijos deklaracijos postulate kalbama apie būtinybę diegti aukštojo mokslo sistemas, grindžiamas dviejų pakopų studijomis - pagrindinių studijų (bakaluro), kurios truktų ne trumpiau kaip trejus metus, o sėkmingai pabaigtos vestų į aukštesnės pakopos studijas magistro, o po jų - daktaro. Šiame postulate taip pat esama svarbios pastabos, kad po pagrindinių studijų suteikiamas bakalauro laipsnis turįs būti tiesiogiai susietas su Europos darbo rinka kaip atitinkamas kvalifikacinis lygmuo.

3) deklaracijos postulatą įpareigoja partnerius diegti 'Europinę kreditų perkėlimo sistemą' (angliškai - European Credit Transfer System (ECTS), kuri taptų labiausiai tiesiogine priemone, skatinančia studentų mobilumą. Nors lietuviškąjį kreditą labai lengva išversti į europietiškąjį (jie sutinka kaip 1:1,5), viskas šiuo paprastu aritmetiniu veiksmu nesibaigia; lieka esminė problema - kaip suderinti kreditų turinius (pvz., kaip nustatyti optimalų studento auditorinio ir savarankiško darbo santykį ir t. t.). Reikia pažymėti, kad kredito struktūra skirtingose šalyse suprantama gana įvairiai ir tikrai neretai reikia didelio pasitikėjimo jausmo, norint studentui įskaityti iš svetur parsivežtus kreditus.

4) Bolonijos deklaracijos postulatą skirtas mobilumui skatinti - kai studentai turi galimybes laisvai pasirinkti, kur mokytis, o dėstytojai, jeigu jie dėsto ar atlieka mokslinius tyrimus kitoje Europos valstybėje, savo šalyje dėl to nepraranda įstatymu numatytų teisių.

5) Bolonijos deklaracijos punktas, kuriame kalbama apie europinio bendradarbiavimo skatinimą mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo procese, apie panašios kokybės nustatymo metodikos ir kriterijų sistemos plėtojimą.

6) Deklaracijos postulatą kalba apie europinę dimensiją aukštajame moksle ir yra tiek sunkiausiai suprantamas, tiek ir slidžiausias, nes nėra lengva įvairiatautėje ir margoje Europoje išvesti bendrą kultūrinį vardiklį - atrodo, kad krikščioniškasis matmuo, nepatekęs net į Europos konstituciją, čia jau negalėtų būti tas pagrindas, į kurį daugelį šimtmečių buvo pripratę atsiremti įvairių tautų europiečiai, mat Europoje gyvena įvairius tikėjimus išpažįstančios socialinės grupės. Įvardyti, kas galėtų tapti šiuo europietiškuoju lygmeniu taip pat išlieka didelis ateities tikslas.

Pasak J.Grigaliūnienės Bolonijos procesas ir jo įgyvendinimo rezultatai – Lietuvoje dar mažai diskutuojama tema. Net ir akademinės bendruomenės atstovai Bolonijos procesą dažnai suvokia supaprastintai. Daugeliui atrodo, jog Bolonijos procesas – tai vien tik dviejų ciklų (bakaluro ir magistro) studijų ir kreditų sistema. Kadangi Lietuvoje dviejų studijų ciklų sistema

veikia nuo 1993 m., gali susidaryti įspūdis, jog mes jau įgyvendinome pagrindinius Bolonijos proceso reikalavimus. Apie tokį supaprastintą Bolonijos proceso supratimą yra užsiminęs J.L.Mackenzis, vadovavęs Londone vykusiai diskusijai apie Bolonijos proceso įgyvendinimą ir anglistikos studijas.

Teisės aktai (2005) teigia, kad beveik visos šalys pasirinko kokybės užtikrinimo sistema, paremta Berlyno komunikate numatytais kriterijais bei aktyviu tarpusavio bendradarbiavimu ir tinklų kūrimu. Tačiau šiame procese studentai turėtų dalyvauti dar aktyviau, taip pat būtina aukštojo mokslo institucijas ir toliau stengtis didinti savo veiklos kokybę sistemingai diegiant vidinius mechanizmus, tiesiogiai susijusius su išoriniu kokybės užtikrinimu.

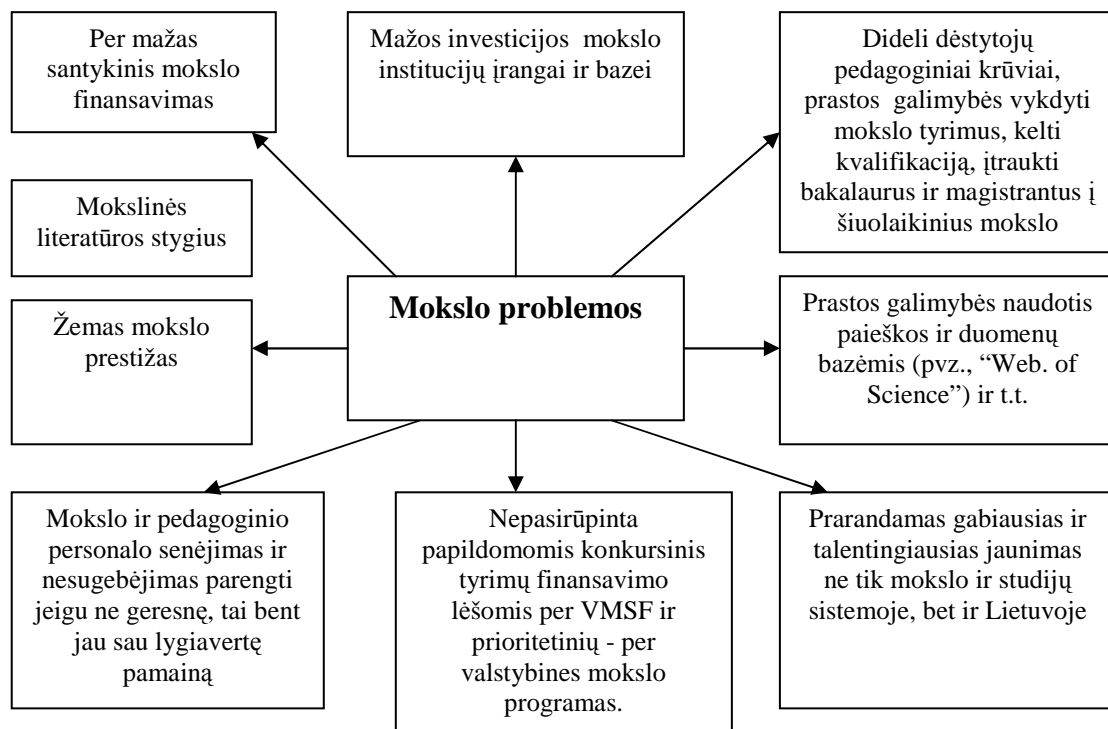
Universitete iškyla begalės problemų: smurtas, alkoholis, narkomanija, konfliktai nusirašinėjimais paskaitų metu. Tokias problemas turėtų spręsti bendruomenė. Kurios nariai galėtų būti studentai dėstytojai, studentų tėvai, pašaliniai asmenys, administracija ir t.t. Pgal sudarytą teisinį aktą galėtų vykdyti iškilusias problemas. (Gary W. 2005).

Pasak R.Žakaitienės (2009) vienas svarbių praktinių aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo komponentų šiandien yra teisinės bazės tobulinimas. Šiuo metu yra baigiamas rengti mokslo ir studijų įstatymo projektas, kuris artimiausiomis savaitėmis pateiktas bus dar kartą pateiktas vyriausybei ir jos aprobuotas pasieks seimą. Šiame projekte daug detaliau negu anksčiau kalbama apie studijų kokybę. Įteisinama nuostata, kad aukštojo mokslo kokybė užtikrinama per aukštųjų mokyklų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išorinį įvertinimą ir akreditavimą. Svarbiausias kokybės užtikrinimo akcentas yra pačių aukštųjų mokyklų veikla. Įstatymas įpareigoja aukštąsias mokyklas rūpintis ir atsakyti už studijų kokybę, tačiau suteikia laisvę rinktis kokybės užtikrinimo priemones, numatyti veikimo būdus. Įstatymo projekte siūloma, kad aukštosios mokyklos ir jų vykdomos studijų programos ne rečiau kaip kas šešerius metus būtų išoriškai vertinamos. Aukštosios mokyklos dėl akreditavimo galės kreiptis ne tik į Studijų kokybės vertinimo centrą, bet ir į pasirinktą Europos aukštojo mokslo erdvės kompetentingų viešosios valdžios institucijų pripažintą agentūrą. Nustatydami studijų kokybės užtikrinimo politiką sieksime, kad išorinis vertinimas netaptų inspektavimu, kad svarbiausias dėmesys būtų skiriamas kokybės užtikrinimo kultūros ugdymui.

2.3. Mokslo ir studijų sistemos problemos

Kaip ir kiekviena sritis, taip ir aukštasis mokslas susiduria su tam tikrais sunkumais bei būtinumu ieškoti srities tobulinimo ir efektyvinimo kelių.

B.Kaulakys išskiria šiuo metu svarbiausias mokslo problemas (žr. 3 pav.)

3 pav. Svarbiausios mokslo problemos

Šaltinis: Kaulakys B. Mokslo finansavimas ir visuomenės raida.

Taip pat mokslo problemas nagrinėja R.Želvys (2) (1999). Jis mano mokslo problemas tai:

1) Vadybos ir profesionalizmo santykis. Universitetuose dirba savo srities profesionalai. Želvys R. akcentuoja Handy (1984) išsakytas mintis, organizacijose, kuriose dirba profesionalai, nemėgstama, kad vadovavimo funkcijas atliktų žmogus, kuris nėra šios srities specialistas.

2) Diskusija dėl vadybos ir administravimo sampratų. Ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje terminai „vadyba“ ir „administravimas“ arba „valdymas“ dažnai vartojama kaip sinonimai.

Apibūdinama šiuolaikinė situacija Lietuvos universitetinių ir profesinių studijų sistemoje, parodomas šios sistemos tobulinimo problemos. Universitetinių ir profesinių studijų tobulinimo galimybės yra vertinamos, atsižvelgiant į Lietuvos integracijos į Europos Sąjungų procesus. Be to, šių studijų perspektyvos analizuojamos Rytų ir Vidurio Europos šalims būdingų transformacijų kontekste. Sprendžiant aktualias universitetinių ir profesinių studijų Lietuvoje problemas, išskirtinis dėmesys turi būti skiriamas šioms aplinkybėms:

❖ studijų tobulinimo problemos turi būti suvokiamos, svarstomos ir sprendžiamos Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą bei pačios Europos Sąjungos plėtros bei modernizavimo problemų kontekste, ypačiai atsižvelgiant į globalizacijos, informacinės visuomenės formavimosi, naujų konkurencijos formų, naujų technologijų pasklidimo procesus. Toks požiūris leidžia pasiekti, kad studijų sistema Lietuvoje būtų atvira, dinamiška ir adaptatyvi.

❖ studijų tobulinimas turi būti orientuotas į pozityvių transformacijų visuomenėje aktyvinimą,

❖ studijos turi būti vykdomos taip, kad Lietuvoje būtų formuojama aukštu pragyvenimo lygiu pasižyminti visuomenė, orientuota į intelektualinio darbo, aukštą technologijų kūrimo ir įgyvendinimo, aukštos kokybės produktų gamybos prioritetus,

❖ studijų sistema turi būti integruota į tarptautines studijų sistemas, visų pirma, į Europos Sąjungos šalių studijų sistemą. Tobulinant studijų sistemą Lietuvoje, yra tikslinga plėtoti tyrimo ir projektavimo darbus šiomis kryptimis:

a) tikslinga atlikti išsamius tyrimus, kurie būtų skirti apibrėžti Lietuvos aukštojo mokslo funkcijas plėtojant Europos Sąjungos žmogiškuosius išteklius bei aktyvinant Europos Sąjungos plėtrą bei jos modernizavimą,

b) tikslinga parengti ir įgyvendinti Lietuvos universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų racionalios specializacijos bei jų potencialo plėtojimo ilgalaikę strategiją,

c) tikslinga atlikti tyrimus, skirtus Europos Sąjungos šalių universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų aktyvumui Lietuvoje skatinti,

d) būtina visapusiškai plėtoti atviro ir distancinio mokymo technologijas, šiuo tikslu atliekant atitinkamus tyrimo ir projektavimo darbus. Tolimesni universitetinėms ir profesinėms studijoms Lietuvoje plėtoti skirti darbai yra svarbi sąlyga spartinti transformacijas ir integraciją į Europos Sąjungą. (Aukštojo mokslo sistemos modernizavimas transformaciją visuomenėje).

Universitetai priima visus norinčius studijuoti žmones. Todėl atsirado daug universitetų. Todėl studentai nebebėra tinkamai paruošti darbo rinkai, studentams trūksta dirbant įgūdžių ir kompetencijos. Todėl reikia siekti, kad liktų tik geriausi universitetai. (Fundamental change).

G.Steponavičius (2009) teigia, kad mokslo ir studijų sistema, susiklosčiusi per laikotarpį nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, išlaikė daugelį tarybinių laikų tradicijų. Galima įvardyti tris pagrindines problemas: centralizuotą valstybinį aukštųjų mokyklų valdymą, ydingus finansavimo principus bei uždarus ir neefektyvius universitetų vidinio valdymo modelius.

Jis pabrėžia, kad Šiuo metu aukštųjų mokyklų veikla perdėtai kontroliuojama vykdomosios valdžios ir, paradoksalu, kartu nesugebama užtikrinti studijų kokybės ir veiksmingo valstybės lėšų panaudojimo. Dabartinė mokslo ir studijų finansavimo sistema taip pat nemotyvuoja aukštųjų mokyklų keistis ir siekti kokybės. Pinigai skirstomi pagal lygiavos principą: „visiems

atseikėjama po truputį“. Jo manymu dar vien a aktuali problema aukštųjų mokyklų valdymas. Straipsnyje „Dėl valdžios ketinimų įvesti mokamą aukštąjį mokslą“ teigiama, kad aukštojo mokslo problemos yra dalis pavidurinio švietimo sistemos problemų, kurių nesprenžiant neįmanoma pagerinti aukštojo mokslo padėties. Viena pagrindinių pavidurinio švietimo sistemos problemų - tai nei asmens, nei visuomenės, nei darbo rinkos poreikių neatitinkantis atskirose grandyse (profesinėje , kolegijų, universitetų) besimokančiųjų santykis.

Apibendrinant galima pasakyti, kad Lietuvos aukštojo mokslo sistema yra nepagrįstai išpūsta ir veikia neefektyviai, tai yra, daugeliu atveju nelaiduoja deramos studijų kokybės ir švaisto iš piliečių mokesčių surenkamas lėšas. Būtent šias sistemos ydas visiškai neseniai pripažino savo išvadosė ir valstybės kontrolė, atlikusi aukštųjų mokyklų veiklos patikrinimą.

N.Skruodys (2009) pateikia filosofinį studijų kokybės sprendimo būdą: Vienareikšmišką sprendimą pasiūlyti sunku. Galbūt padėtų užsienio kolegų patirtis. Gal tiesiog užtektų gerai "išpirti į užpakalį" universitetų vadovybei. O gal reikia pradėti nuo kitų valstybės sričių tiesiogiai įtakojančių aukštąjį mokslą. Tiesiog ateityje Lietuvos universitetai gali pavirsti kolegijomis ar profesinėmis mokyklomis - tik vidutiniškų specialistų kepykla ir ne daugiau.

Tarp aktualiausių dabarties problemų išskirtinos šios: švietimo įstaigų vadovų vadybinis profesionalizmas, vadybos ir administravimo sampratų skirtumai, praktinės vadybos taikymo galimybės švietimo institucijose, švietimo organizacijų tikslų bei moksleivių vaidmens neapibrėžtumas, švietimo vadybos mokymo programų problemiškumas bei ginčytinas marketingo taikymas švietime. (Želvys R. 1999)

Apibendrinant galima teigti, kad pagrindinės mokslo ir studijų problemos tai: neaprupinta mokymo bazė, žema studijų kokybė, silpnos studijų sąsajos su mokslu, o mokslu su inovacijomis, žemas mokslo prestižas.

2.4. Studijų kokybės užtikrinimo procesas Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete

2.4.1. Studijų programų vertinimo metodologija

Socialinių mokslų fakultetas yra Šiaulių universiteto dalis, vadinasi, jis neatsiejamas nuo viso universiteto ir turi nemažai susijusių panašių ar net vienodų bruožų, tokių kaip steigėjai, statusas, studijų planai ir netgi panašius požiūrius dėl studijų kokybės.

1992 metais Kauno Technologijos universiteto Šiaulių politechnikos fakulteto dekanas Vinco Lauručio iniciatyva pradėta svarstyti galimybė dėl naujų studijų programų įdiegimo. Fakulteto tarybai pritarus, priimtas sprendimas organizuoti biznio administravimo specialybės studijas. Tokių studijų poreikis tiek Šiaulių mieste, tiek visame Lietuvos Šiaurės Vakarų regione buvo akivaizdus, nes jaunimo susidomėjimas jomis augo, o priėmimas į šias studijas Lietuvos didžiųjų miestų universitetuose buvo ribotas. Jaunuoliai iš šio regiono, dėl ekonominių priežasčių negalėdami išvažiuoti studijuoti į kitus miestus, prarasdavo galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą. Šios situacijos suvokimas ir atsakomybė už jaunimo padėtį šiame regione vertė fakulteto vadovybę skubiai priimti sprendimą. (Socialinių mokslų fakulteto istorija).

SMF misija. Rengti šalies ūkiui, mokslo, kultūros ir kitoms sferoms kompetentingus, visapusiškai išsilavinusius Europos standartus atitinkančius specialistus, kurti, kaupti ir skleisti socialinių mokslų žinias bei kultūros vertybes, formuoti žinių visuomenę, kelti intelektualinį ir kūrybinį potencialą, skatinti valstybės ekonominę ir socialinę pažangą, ugdyti asmenybes, besivadovaujančias humanistinėmis, demokratinėmis, pilietinėmis nuostatomis.

SMF vizija. Studijos ir mokslas yra prioritetinės Fakulteto plėtros kryptys, Fakulteto mokslo ir studijų sistema pajėgi rengti aukštos kvalifikacijos specialistus, studijų kokybės lygis nenusileidžia Europos aukštųjų mokyklų lygiui, vykdomos intensyvios tarptautinės studijos, mokslinis ir pedagoginis darbas Fakultete yra prestižinė ir gerai apmokama veikla.

Vizijai realizuoti reikia įgyvendinti tokius tikslus:

- ❖ Rengti aukštos kvalifikacijos specialistus, atitinkančius Šiaulių bei kitų regionų poreikius.
- ❖ Stiprinti fakulteto mokslinį ir pedagoginį potencialą, vykdyti fundamentaliuosius ir taikomuosius mokslinius tyrimus.

- ❖ Gerinti fakulteto metodinę ir materialinę bazę. (Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas)

Fakulteto valdymo struktūra susijusi su fakulteto vykdomomis funkcijomis bei atliekamų darbų apimtimi. Didėjant studijų programų ir studentų skaičiui, organizuojant įvairių lygių studijas, plėtojant mokslo tiriamuosius darbus bei socialinius ryšius, fakulteto struktūra nuolat

plečiasi ir keičiasi. Kiekvienais metais kuriasi vis nauji centrai, tarnybos, katedrose didėja darbuotojų skaičius. (Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultetas 2003)

Socialinių mokslų fakultetas orientuojasi į atviros organizacijos modelį, brandina veržlų, sparčiai tobulėjantį kolektyvą ir siekia veikti sanglaudoje tiek fakulteto bendruomenės viduje, tiek su kitais Šiaulių universiteto fakultetais bei padaliniais, tiek su regiono aplinka.

Šiuo metu fakultete įsteigti ir pilnai veikia 7 centrai: Ekonominių tyrimų centras, Studijų kokybės vadybos centras, Kaimo plėtros tyrimų centras, Socialinių tyrimų mokslinis centras, Vadybos inovacijų centras, Viešųjų ryšių centras ir Interaktyvių studijų centras. Įsikūrė Sociologų klubas „TERRA INCOGNITA“, Viešojo administravimo studentų asociacija „VASA“, Studentų verslo idėjų klubas „SVIK“, netradicinio folkloro grupė „KITAVA“.

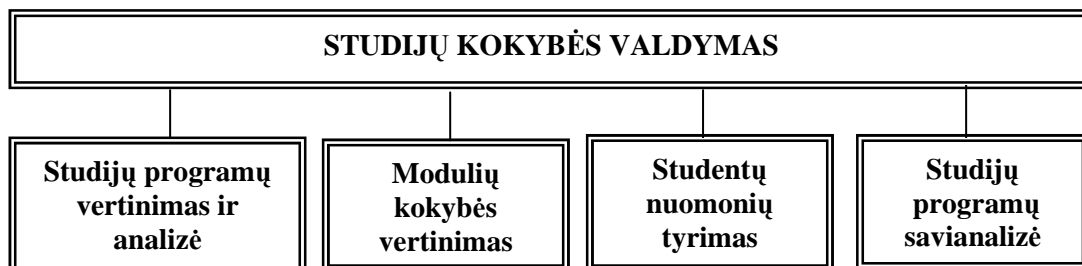
Pasak T.Tamošiūno įsteigti Interaktyvių studijų, Ekonominių tyrimų, Kaimo plėtros tyrimų, Studijų kokybės vadybos, Viešųjų ryšių centrai, kurie, kartu su visa fakulteto bendruomene, rūpinasi taikomaisiais moksliniais tyrimais, studijų kokybės gerinimu, regiono ir šalies gyventojų informavimu apie SMF veiklą ir galimybes. (Fakultete – dėmesys studijų kokybei).

Kaip ir kiekvienas universitetas, fakultetas, ŠU Socialinių mokslų norėdamas pritraukti kuo daugiau studentų turi išlaikyti studijų kokybę ir ją gerinti. Tam yra imamasi konkrečių veiksmų: tobulinamos studijų programos, keliamos dėstytojų kvalifikacija, skatinama ir vykdoma mokslinė veikla, užmezgami ir palaikomi ryšiai su užsienio šalimis, vykdomi studijų mainų programos, kuriami įvairūs centrai, prisidedantys prie studijų kokybės gerinimo.

Fakultete, siekiant užsibrėžtų tikslų ir formuojant būsimojo aukštos kvalifikacijos specialisto gebėjimą atlikti ne tik praktinį analitinį darbą, bet ir vykdyti mokslinius tyrimus, yra įkurti šeši centrai (žr. 2 priedas).

Studijų kokybė visada buvo ir yra svarbiausia fakulteto veiklos ir kontrolės sritis. Studijų kokybė suprantama kaip studentų pasiekimų ir studijų programos suformuluotų tikslų atitikimas.

Studijų kokybė suprantama kaip kokybiškas mokymo(si) procesas ir kokybiškas rezultatas, studentų įgytos žinios, gebėjimai, kompetencijos. Studijų kokybė apima labai daug sričių ir dažnai studentų, dėstytojų ir darbdavių yra suprantama skirtingai. Studijų kokybei užtikrinti naudojami įvairūs metodai.

4 pav. Studijų kokybės valdymas

Šaltinis: Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas

Studijų kokybė suprantama kaip sąlygų, suteikiamų asmens saviugdai plėtoti ir kvalifikacijai įgyti universitete, atitikimas suformuotiems reikalavimams (poreikiams). Reikalavimus apibūdinti gali universiteto administracija, dėstytojai, studentai, absolventai, darbdaviai, profesinės organizacijos, tyrėjai, finansuojančios ir vyriausybės institucijos bei kiti socialiniai partneriai ar visuomenės grupės. (Savickienė, I. 2005)

2.4.2. Studijų programos Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultete

Socialinių mokslų fakultete studijos organizuojamos 3 formomis: dieninės, vakarinės, neakivaizdinės. Trys bakalauro studijų programos: Ekonomika, Verslo administravimas, Viešasis administravimas. Dvi magistratūros studijų programos: Vadyba ir Ekonomika.

2007 m. spalio 1 d. SMF buvo 4113 studentų. Detalus studentų pasiskirstymas pagal studijų programas pavaizduotas 5 lentelėje.

5 lentelė

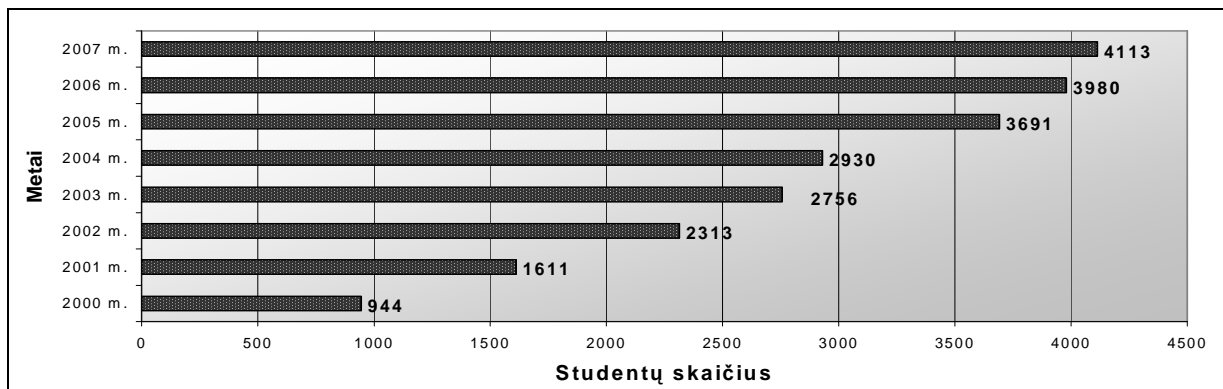
2007 m. spalio 1 d. studijų programos ir studentų skaičius

Studijų programa	1 k.	2 k.	3 k.	4 k.	5 k.	Iš viso
Dieninės bakalauro studijos						
Ekonomika	96	96	101	110	-	403
Verslo administravimas	75	77	81	78	-	311
Viešasis administravimas	30	36	30	29	-	125
Vakarinės bakalauro studijos						
Ekonomika	46	44	51	41	52	234
Verslo administravimas	77	79	73	36	36	301
Viešasis administravimas	38	42	38	19	23	160
Neakivaizdinės bakalauro studijos						
Ekonomika	153	161	178	278	214	984
Verslo administravimas	129	133	213	145	99	719
Viešasis administravimas	70	51	95	68	47	331
Neakivaizdinės specialiosios profesinės studijos						
Gamybos vadyba	-	-	-	-	-	-
Dieninės magistrantūros studijos						
Ekonomika	31	24	-	-	-	55
Vadyba	37	26	-	-	-	63
Neakivaizdinės magistrantūros studijos						
Ekonomika	107	39	-	-	-	146
Vadyba	192	89	-	-	-	281
Iš viso:	1081	897	860	804	471	4113

Šaltinis: Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas

Studentų skaičius turi tendenciją stabilizuotis, auga magistratūros studijų studentų skaičius. 2005 m. dviejose magistratūros studijų programose studijavo 358 magistrantai, 2006 m. – 465, o

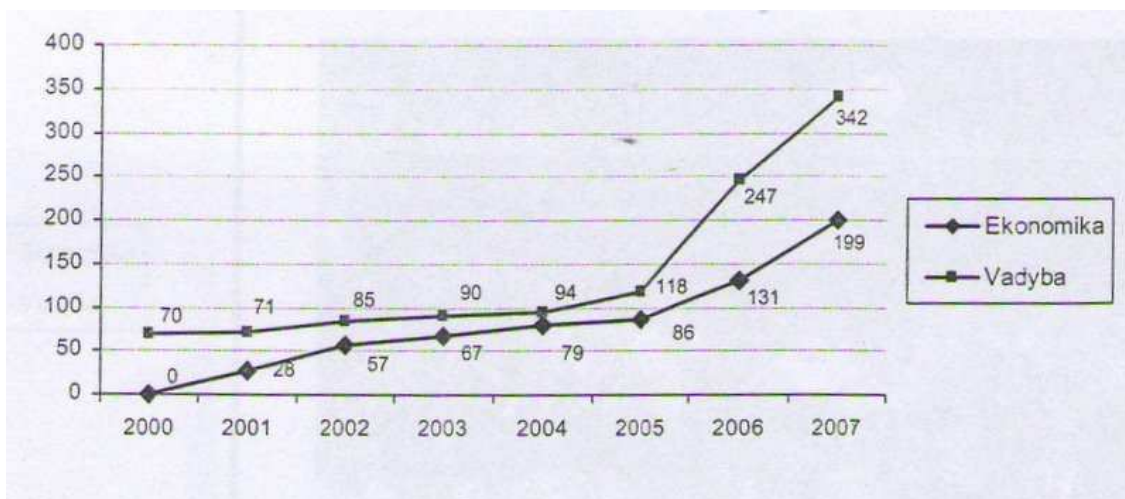
2007 m. - 545. Lyginant su 2006 m. studijuojančių skaičius padidėjo 14,68 proc. (nuo 465 iki 545) patekta 6 paveiksle.

5 pav. Socialinių mokslų fakulteto studentų skaičiaus dinamika 2000-2007 m.

Šaltinis: Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas

2006 m., lyginant su 2005 m., studentų fakultete padaugėjo 7,83 proc. (nuo 3691 iki 3980). 2007 m., lyginant su 2006 m., studentų fakultete padaugėjo 3,23 proc. (nuo 3980 iki 4113). 2000–2007 m. Socialinių mokslų fakulteto studentų skaičiaus dinamika pateikta 5 paveiksle. (Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas)

6 pav. Magistrantūros studentų skaičiaus dinamika 2000 – 2007

Šaltinis: Socialinių mokslų fakultetui 10 metų: iššūkiai ir proveržiai

Vienas svarbiausių fakulteto uždavinių – veikiančių studijų programų tobulinimas, atnaujinat modulių turinį bei keičiant pasenusius modulius naujais. Adaptuojant studijų programas prie besikeičiančios aplinkos, matyti tokios tendencijos:

❖ Socialiniai moksliai sparčiai matematizuojami, todėl į fakulteto modulių turinį reikia plačiau diegti matematinius ir statistinius metodus;

❖ Šiuolaikiniams socialiniams mokslams vis daugiau reikalingos modernios kompiuterinės technologijos, todėl studijose į kompiuterinę techniką reikia diegti modulių turinį bei kompiuterinių technologijų metodus ir taikyti šias technologijas dėstant modulius:

❖ Modulus reikėtų atnaujinti pagal užsienio literatūrą ir reikalauti, kad tiek studentai, tiek dėstytojai sugebėtų tinkamai jais naudotis.

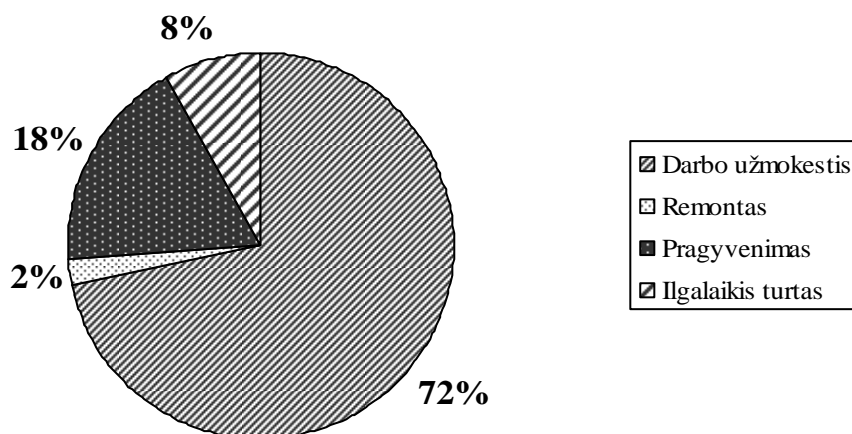
❖ Rengiant ateities socialinių mokslų specializaciją, studijų modulio turinį būtina sieti su socialinių tyrimų metodu, studijas organizuoti per tyrimų prizmę, dėstyti euristiniais metodais, didžiąją dalį savarankiškoms studijoms skirto laiko skirti socialiniams tyrimams;

❖ Sparčiau kurti ir plėtoti materialinę bazę, reikalingą studentų savarankiškiems darbams atlikti (skaityklos ir bibliotekos darbo optimizavimas, kompiuterių tinklo ir kompiuterių programų išplėtimas, studentų laisvalaikio centro kūrimas). (Šiaulių universitetas socialinių mokslų fakultetas 2003)

2.4. 3. Studijų proceso materialinės ir metodinės aprūpinimas

Studijų programų kokybė, mokslo ir studijų vienovė, jų įvertinimas ir materialinis aprūpinimas – tai svarbiausias mūsų fakulteto kokybės ir raidos matmuo.

2007 metų socialinių mokslų fakulteto išlaidos pateiktas 8 paveiksle. 72% skirti darbo užmokesčiui, 18 % - pragyvenimas, - 8% sudarė, ilgalaikis turtas, 2%pragyvenimas.

7 pav. 2007 m. SMF išlaidos, proc.

Šaltinis: Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas

Iš viso 2007 m. rugsėjo 3 d. Fakultetas turėjo apie 7700 kv. m. naudingo ploto, kurį sudarė: I-asis korpusas – 4193 m², II-asis korpusas – 3227 m², kiti pastatai – 256 m². Bendrame

Fakulteto naudingame plote išsidėsčiusi Fakulteto biblioteka, užimanti visą I korpuso III aukštą, apie 450 kv. m., 38 auditorijos, iš kurių viena yra 400 vietų, trys – po 160 vietų ir 34 skirtos grupiniam arba pogrupiniam darbui, iš jų 4 skirtos darbui 48 kompiuteriais. Auditorijose iš viso yra 2474 darbo vietos. 2007 m. įsigytame III-ame korpuse bus įrengta nauja, moderni ir erdvi (722 m²) biblioteka.

Šiuo metu fakultete yra 246 kompiuteriai. 166 kompiuteriai skirti studijų procesui. 61 kompiuteris yra bibliotekoje ir skaityklose. 19 kompiuterių naudojama administracijos reikmėms. 4 kompiuteriai pajungti fakulteto foje studentams ir dėstytojams. 2007 m. įrengta visą parą veikianti elektronine biblioteka (6 kompiuteriai). Visi fakultete prijungti kompiuteriai turi greitą interneto prieigą. Taip pat fakultete veikia bevielio interneto (Wi-Fi) zona.

Visi kompiuteriai turi programinės įrangos *Microsoft Windows* bei *Microsoft Office* Windows terpėje licencijas. Fakultetas turi buhalterinės apskaitos programą *Navision* licencija, dvi anglų kalbos mokymo programų licencijas, vienos iš jų – tinklinę versiją, statistinių programų paketo SPSS pilno komplekto licenciją ir šio paketo bazinės versijos licenciją, kompiuterizuoto ekonominio trijų dienų žaidimo *ECOSYS* licenciją, virtualią mokomąją programą „Kietas riešutas“.

Fakultete yra 10 skaitmeninių vaizdo projektorių, 8 iš jų įrengti stacionariai srautinėse auditorijose. Fakultetas turi garsovizualinę įrangą: 6 televizorius, vaizdogrotuvą, dvi skaitmenines filmavimo kameras ir du skaitmeninius fotoaparatus. Fakultete yra 7 kopijavimo aparatai.

Fakultetą jungia pralaidūs optinio ryšio kabeliai, veikia vidinė skaitmeninė telefono stotis, diegiama IP telefonija. Visi Fakulteto darbuotojai turi galimybę naudotis interneto ir elektroninio pašto paslaugomis. (Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas)

2.4.4. Socialinio mokslo fakulteto perspektyvos organizuojant tarptautines studijas

Vis daugiau studentų ir moksleivių mąsto apie galimas Europos studijas. Besikeičianti Europos aplinka skatina ir naujų akademinių tyrimų bei studijų krypčių kūrimą. Į specializuotas Europos studijų kryptis senuosiuose Europos universitetuose studentai priimami daugiau nei dešimtmetį.

Studentai dažnai ir patys susiranda universitetą pageidaujamojoje šalyje bei lėšų susimokėti už mokslą ir gyvenimo išlaidas. Paprastai tai vadinama laisvu studentų judėjimu. Vis daugiau ir daugiau studentų išvykta studijuoti savo lėšomis ir savo jėgomis. Svarbu pasirinkti akredituotą

universitetą, t.y. tokį, kurio programos pripažintos. Įvertinimo procedūrą atlieka įvairios asociacijos. Finansinės paramos individualioms studijoms galima kreiptis į patį universitetą arba į įvairius vyriausybinius ir nevyriausybinius fondus. Kad taip nenuitektų kuriamos programos.

Europos Sąjungos (ES) programos, kuriomis skatinamas ir remiamas švietimo, studijų bei profesinio rengimo sistemų tobulinimas, turi didelę ilgalaikę įtaką daugelio šalių, taip pat ir Lietuvos, socialiniai, ekonominei bei kultūrinei plėtrai.

Universitetas aktyviai dalyvauja tarptautinių organizacijų bei tinklų – EUA (Europos universitetų asociacija), EAIE (Europos tarptautinio švietimo asociacija), BSRUN (Baltijos regiono universitetų tinklas), NISPA (Vidurio rytų Europos viešojo administravimo institutų ir mokyklų tinklas), BUP (Baltijos universitetų programa), EAEC (Europos Erasmus koordinatorių asociacija) ir kt. Siūlomuose projektuose ir įvairiose tarptautiniuose renginiuose. (Socialinių mokslų fakulteto 2007 metų veiklos ataskaita)

Ariadne projekto tikslas - atnaujinti Šiaulių universitetų magistratūros studijų programas, plėtojant dieninio ir neakivaizdinio skyriaus magistrantų tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo kompetencijas, sustiprinant tarptautinę studijų ir mokslinio tiriamojo darbo dimensiją, sudarant prielaidas jų mobilumui bei didinant būsimų absolventų konkurencingumą Lietuvoje bei užsienyje.

Projekto uždaviniai:

1. Patobulinti ŠU dieninio ir neakivaizdinio skyriaus magistrantų tarptautinio bendradarbiavimo gebėjimus, tarpkultūrinės mokslo kompetencijos bei profesinės mokslinės užsienio kalbos įgūdžius, sustiprinant mokslinės literatūros užsienio kalba studijas bei įdiegiant savarankiško šių kompetencijų ugdymo elektronines priemones.

2. Sukurti magistratūros programų tarpkultūrinės mokslo kompetencijos ugdymo vertinimo metodiką, atliekant pokyčių tyrimą bei sukuriant šios kompetencijos vertinimo instrumentą.

3. Sukurti ŠU dieninio ir neakivaizdinio skyriaus magistrantams lengvai prieinamą tarptautinės mokslo kompetencijos tobulinimo ir konsultavimo sistemą, suteikiant metodinę-konsultacinę pagalbą, pagerinant technines ir metodines priemones, parengiant bei išbandant inovatyvią papildomojo ugdymo programą.

4. Suteikti dėstytojams praktinių įgūdžių bei žinių, kaip rengti į regiono mokslo ir verslo internacionalizacijos poreikius orientuotus magistratūros studijų programos dalyko modulius ir inovatyvias metodines medžiagas, panaudojant demonstracinės magistratūros studijų programų pertvarkos modelį ir projekto metu sukurtas metodines inovacijas.

5. Sukurti ŠU magistrantų tarpkultūrinės mokslo kompetencijos ugdymo institucines sąlygas, tobulinant studijų organizavimą ir vertinimą, informuojant dėstytojus bei studijas

organizuojantį personalą apie šių kompetencijų ugdymo svarbą, metodus, vertinimo būdus, sukuriant bendradarbiavimo tarp atskirų padalinių, atsakingų už magistrantūros studijų organizavimą ir priežiūrą, tinklą.

6. Išbandyti inovatyvias magistrantų mokslinio-taikomojo darbo regionų verslo įmonėse formas, kurios leistų pagerinti magistrantų tarpkultūrines mokslo kompetencijas ir suderinti magistrantų parengimą su regionų verslo įmonių internacionalizacijos poreikiais. (Trumpas pristatymas)

Šiaulių universitete sudarytas dar vienas projektas TUPEC (TIME USE PATTERNS IN EUROPEAN COUNTRIES - Laiko panaudojimo modeliai Europos šalyse)

Projekto tikslas - atlikti laiko panaudojimo prioritetų, būdų ir strategijų analizę projekto partnerių šalyse. Projekto metu parengtas interaktyvus klausimynas visomis partnerių šalių kalbomis. Surinkti duomenys bus pristatomi baigiamajame tarptautinėje projekto konferencijoje ir pateikiami Europos komisijai.

Studentus kviečiama dalyvauti Erasmus Mundus programoje. Šios programos tikslas yra gerinti Europos mokslo kokybę puoselėjant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, siekiant pagerinti žmogiškųjų išteklių plėtrą ir skatinti dialogą bei supratimą tarp tautų ir kultūrų.

Konkretūs programos tikslai:

- ❖ Gerinti kokybę, kurią siūlo aukštasis mokslas, išryškinant Europos vertę, patrauklią tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų.

- ❖ Skatinti ir įgalinti aukštos kvalifikacijos diplomatus ir mokslininkus iš viso pasaulio siekti kvalifikacijos, patirties Europos sąjungoje;

- ❖ Plėtoti labiau struktūrizuotą bendradarbiavimą tarp Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių institucijų bei siekti didesnio Europos Sąjungos studentų ir mokslininkų mobilumo, įgyvendinat Europos studijų programas;

- ❖ Gerinti prieigą ir didinti Europos Sąjungos aukštojo mokslo išskirtinumą ir žinomumą.

Be to, Šiaulių universitete vykdomi įvairūs Europos Sąjungos finansuojami projektai, tiesiogiai skatinantys studijų kokybės Šiaulių universitete tobulinimą, tokie kaip „BIBLIOEG“ – skirtas universiteto bibliotekos infrastruktūros modernizavimui ir atnaujinimui, „Biblionova“ – skirtas informacinių gebėjimų ir savarankiško mokymosi įgūdžių ugdymo metodo kūrimui ir išbandymui besimokančiame regione, „EQUAL: Family Universe“ – skirtas sudaryti sąlygas jauniems tėveliams mokytis, paliekant savo atžalas dienos centre Socialinių mokslų fakultete, „MOKOM“ - skirtas administracinės, informacinės ir metodinės mokslinės kompetencijos tobulinimo sistemos sukūrimui, mokslinės kompetencijos tobulinimo centro ŠU ir mokslinės veiklos skyrių įsteigimui, informacinės mokslo inovacijų duomenų bazės bei virtualus mokslininkų ir ūkio subjektų specialistų bendradarbiavimo tinklo sukūrimui, mokslinio

bendradarbiavimo grupių sudarymui, „KOOPERIA“ - sėkmingos studentų karjeros plėtotė diegiant inovatyvių kooperuotų studijų metodą, „ARIADNE“ – tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo kompetencijų plėtotė magistratūros studijų programose ir kiti projektai. (Socialinių mokslų fakulteto istorija).

3. STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO ŠIAULIŲ UNIVERSITETO SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETE TYRIMAS

3.1. Tyrimo metodika ir organizavimas

Labiausiai paplitęs pirminės socialinės informacijos rinkimo metodas socialiniuose moksluose yra apklausa. I.Luobikienė (2005) apklausą apibūdina kaip duomenų rinkimo techniką, kai respondentai iš esmės tuo pačiu (arba artimu jam) metu atsakinėja į raštu (anketoje) ar žodžiu (interviu) pateiktus klausimus. Apklausoje anketavimo būdu metodas leidžia gauti konkretesnius duomenis. Vienu metu galima apklausti didelį kiekį žmonių. Tačiau anketinis metodas turi savo trūkumų, ne visada galima pasitikėti gauta informacija. Taikant anketavimą, kaip sociologinės informacijos rinkimo būdą, respondentai patys (raštu) atsako į tyrėjo pateiktus anketos klausimus. Ši apklausoje lapą apklausiamasis užpildo savarankiškai pagal nurodytas taisykles (Kardelis K. 2002).

Anketos gali būti įvairios: oficiali anketa – atsakęs asmuo pasirašo savo vardą ir pavardę ir pateikia kitus duomenis. Anoniminė (bevardė) anketa – atsakęs asmuo lieka nežinomas. Pagal atsakymų formą anketos gali būti uždaros, atviros pusiau atviros. Uždaroje yra parašyti klausimai ir atsakymai. Atsakančiam reikia tik pasirinkti vieną jų. Atviroje anketoje atsakymų nėra arba jie tik orientaciniai, atsakantys paprastai rašo savo atsakymą (Tidikis R. 2003).

Lietuvos universitetuose pastaraisiais metais didėja besimokančių skaičius. Universitetams pereinant nuo elitinio prie masinio studentų mokymo sudėtinga išlaikyti aukštą studijų kokybės lygį. Šiaulių universitetas socialinių mokslų fakultetas, efektyviai plečiantis savo veiklą, taip pat atlieka savo studijų kokybės tyrimus, tam kad ją galėtų įvertinti ir numatyti plėtros galimybes. Šio tyrimo tikslas - įvertinti Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto studijų kokybę.

Tyrimo proceso organizavimas:

- ❖ Šaltinių paieška;
- ❖ Mokslinės literatūros analizė;
- ❖ Tyrimo anketos parengimas;
- ❖ Duomenų sisteminimas ir apibendrinimas;
- ❖ Tyrimo ataskaitos, išvadų ir pasiūlymų parengimas.

Tyrimui įvykdyti buvo pasirinkta anoniminė anketa. Anketoje pateikiama 47 klausimai (žr. 3 priedas):

- 1 – 4 klausimai skirti išsiaiškinti studentų demografiniams duomenims.
- 5 – 8 klausimai siejami su universitetu ir pačių studentų iniciatyvu.
- 9 – 20 klausimais siekiama išsiaiškinti universiteto dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą.

- 21 – 40 klausimais siekiama išsiaiškinti, kokia yra studijų kokybė Šiaulių universitete Socialinių mokslų fakultete.

- 41 – 46 klausimais siekiama išsiaiškinti studijų materialinę bazę.

Tyrimo metu buvo siekiama išsiaiškinti, kaip studentai vertina savo pasirinktą specialybę, kokie santykiai yra su dėstytojais, ar yra skatinami dalyvauti mokslinėje - tiriamoje veikloje, ką studentai mano apie dėstytojus, kaip specialistus ir t.t. Respondentams taip pat buvo pateikti atviri klausimai, susiję su nuomonėmis apie studijų modulius, kuriais galėtumėme papildyti arba atsisakyti organizuojant studijų programą. Apklausoje dalyvavo tik Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto dieninio ir neakivaizdinio bakalauro ir magistro studijų pakopos studentai.

Tyrimas buvo atliktas 2008 lapkričio, gruodžio mėnesiais ir 2009 metais sausio, vasario, kovo mėnesiais. Respondentai buvo pasirinkti atsitiktiniu būdu. Tyrimo informacijai apdoroti buvo panaudotas kompiuterinė MS Excel programa. Tyrimo duomenys pateikiami lentelėse, kuriose nurodoma respondentų skaičius ir jų procentas. Taip pat duomenys pateikiam diagramose, kuriose nurodoma respondentų atsakiusiųjų skaičius ir jų procentas. Klausimų, į kuriuos atsakant buvo galima nurodyti daugiau nei vieną atsakymo variantą, pasiskirstymo procentas apskaičiuotas kiekvienam atsakymo variantui. Tyrimo duomenys yra lyginami pagal studijų programas: bakalauro studijos verslo administravimas ir viešasis administravimas bei magistro studijos – vadyba.

Buvo apklausta 298 respondentai iš jų 79% moterys ir 21% vyrų (žr. 8 a, b lenteles).

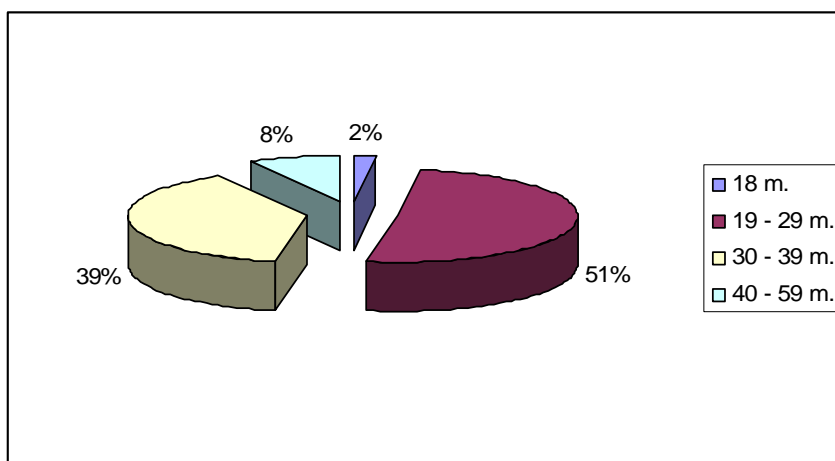
8 (a) lentelė

Respondentų pasiskirstymas pagal kursą ir lytį skirstinys

Bakalauro studijos	Lytis				Iš viso:	
	Vyras		Moteris			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Kursas:						
I kursas	2	4%	4	2%	6	2%
II kursas	8	17%	21	9%	29	11%
II kursas	2	4%	80	36%	82	30%
IV kursas	17	35%	62	28%	79	29%
V kursas	19	40%	58	26%	77	28%
Iš viso:	48		225		273	

Respondentų pasiskirstymas pagal kursą ir lytį skirstinys

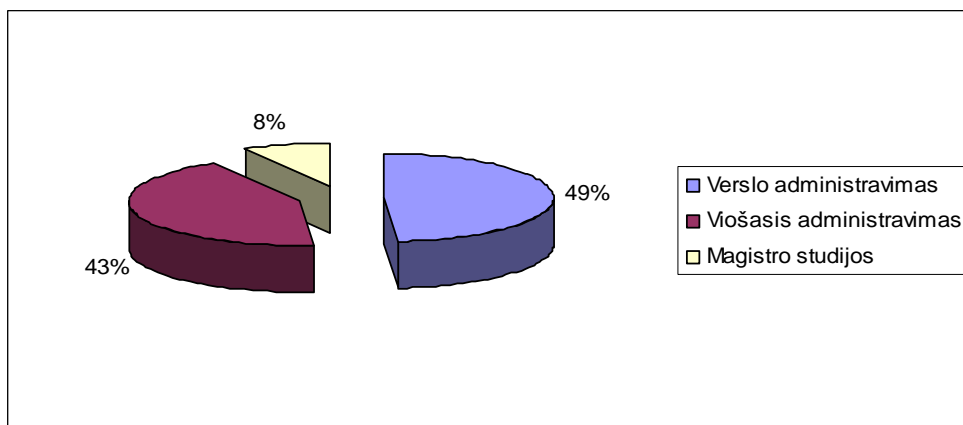
Magistro studijos Kursas:	Lytis				Iš viso:	
	Vyras		Moteris			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
I kursas	2	33%	5	26%	7	28%
II kursas	4	67%	14	74%	18	72%
Iš viso:	6		19		25	

8 (c) pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes skirstinys

Atlikus segmentavimą pagal amžiaus grupes (žr. 8 (c) pav.), nustatyta, jog daugiausia socialinių mokslų fakultete apklaustų 19 – 29 metų amžiaus grupės studentų sudaro (51%). Antroji vieta tenka 30 – 39 metų studentams - (39%). O 40 – 59 metų mažiau studentams – 8%. Likusieji jauniausi studentai 18 metų sudaro 2% apklaustųjų.

Apklausoje buvo apklausta 145 (92%) bakalauro studijų, 145 (49%) verslo administravimo, 128 (43%) viešojo administravimo studentai, bei 25 (8%) magistro studijų vadybos studentai (žr. 9 pav.).

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų specialybę skirstinys

Tyrimo duomenys parodė, kad tyrime dalyvavo 49% bakalauro studijų verslo administravimo studentai. Šiems studentams ši specialybė bus reikalinga kuriant savo verslą. 43% viešojo administravimo – studentai. Jie teigė, kad ši specialybė jiems bus reikalinga dirbant įvairiose verslo organizacijose. 8% studentų buvo apklausti studijuojančių magistratūros vadybą. Jiems ši specialybė reikalinga dirbant vadovaujамąjį darbą.

Iš atliktos apklausos sociodemografinių charakteristikų analizės matyti, jog apklausos dalyviai stipriai pasiskirstę pagal amžių, lytį, studijų specialybes, mokymosi kursus. Kuo vyresnis studentas, tuo jo patirtis didesnė. Studentai kurie mokosi III, IV, V kurse gali tiksliau vertinti studijų kokybę. Studijų kokybė yra svarbi kiekvienam studentui.

3.2. Studijų kokybės vertinimo Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto tyrimas

Visatoje nėra vienodų studentų. Šie žmonių skirtumai, studentus verčia būti tokiais, kokie jie yra ir rinktis būtent juos tenkinančias specialybes. Šiaulių universitetas yra žinomas Lietuvoje ir už Lietuvos ribų. Todėl labai svarbu išsiaiškinti kodėl, studentai renkasi socialinių mokslų fakultetą, iš kokių šaltinių sužino apie siūlomas specialybes, kaip aplinkiniai reaguoja į socialinių mokslų fakultetą. Todėl kiekvieno studento nuomonė yra svarbi.

Tyrimo norėjome išsiaiškinti, kokiais šaltiniais naudojasi studentai, ieškodami informacijos apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą (žr. 9 lentelė).

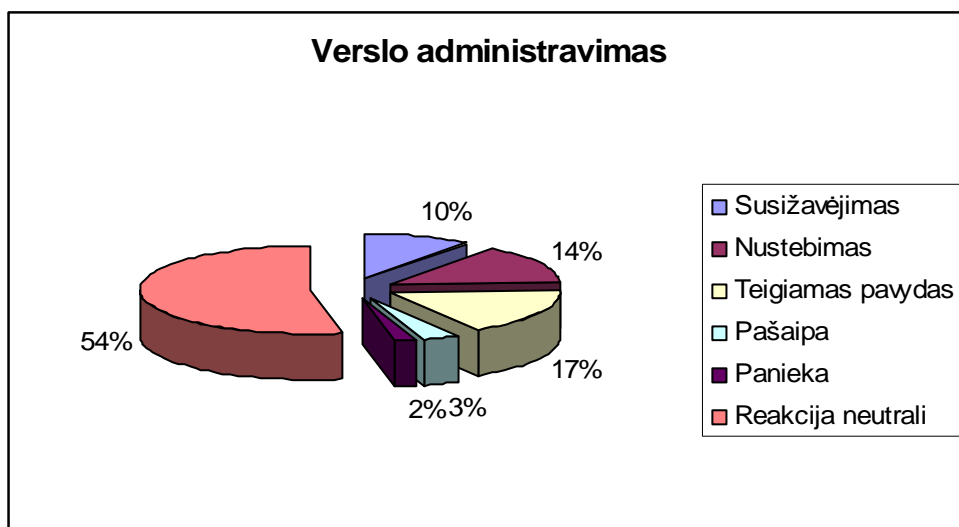
9 lentelė

Pirminės informacijos gavimo apie savo fakultetą, šaltinių skirstinys

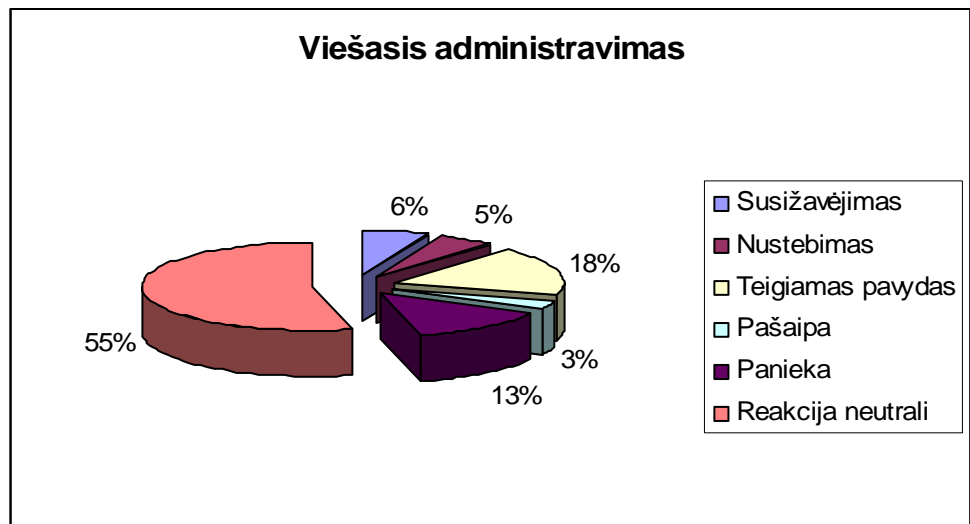
Pirminis šaltinis	Bakalauro studijos				Magistro studijos		Iš viso:	
	Verslo administravimas		Viešasis administravimas		Vadyba			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Iš Šiaulių miesto laikraščių;	3	2%	5	4%	-	-	8	2%
Iš Lietuvos laikraščių;	5	3%	6	5%	1	3%	12	4%
Mokykloje, universitete	17	10%	4	3%	2	5%	23	7%
Televizijoje;	4	2%	7	5%	-	-	11	3%
Internete;	52	31%	61	46%	24	65%	137	41%
ŠU (atvirų durų dienos ir pan);	22	13%	32	24%	9	24%	63	19%
Iš draugų, pažįstamų, tėvų;	64	38%	18	14%	1	3%	83	25%
Mokiasiu anksčiau;	1	1%	-	-	-	-	1	0%
Iš viso:	168		133		37		338	

Gauti tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausia socialinių mokslų fakulteto verslo administravimo studentai (38%) apie šį fakultetą sužinojo iš draugų, pažįstamų, tėvų. 31% apie fakultetą domėjosi internete. Mažoji dalis respondentų apie studijas skaitė Šiaulių miesto laikraščius (2%), bei Lietuvos laikraščius (3%). 1% respondentų nurodė kitas gavimo informacijos šaltinius: mokiausi anksčiau, iš giminaičių, domėjausi pati. Viešojo administravimo studentų atsakymo duomenys skiriasi nuo verslo administravimo studentų duomenų. 46% respondentų apie socialinių mokslų fakultetą, informaciją susirado internete. Ir tik 3% respondentų apie fakultetą girdėjo mokykloje. Magistrantūros vadybos studentai informacijos taip pat ieškojo internete (46%). Tačiau 14% respondentų apie fakultetą sužinojo draugų, pažįstamų, tėvų. Be to, 9 lentelės duomenys leidžia daryti išvadą, kad daugiausia apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą informacijos galima rasti internete (41%). Tačiau didelė informacijos sklaida „eina“ per mus draugus, pažįstamus tėvus (25%).

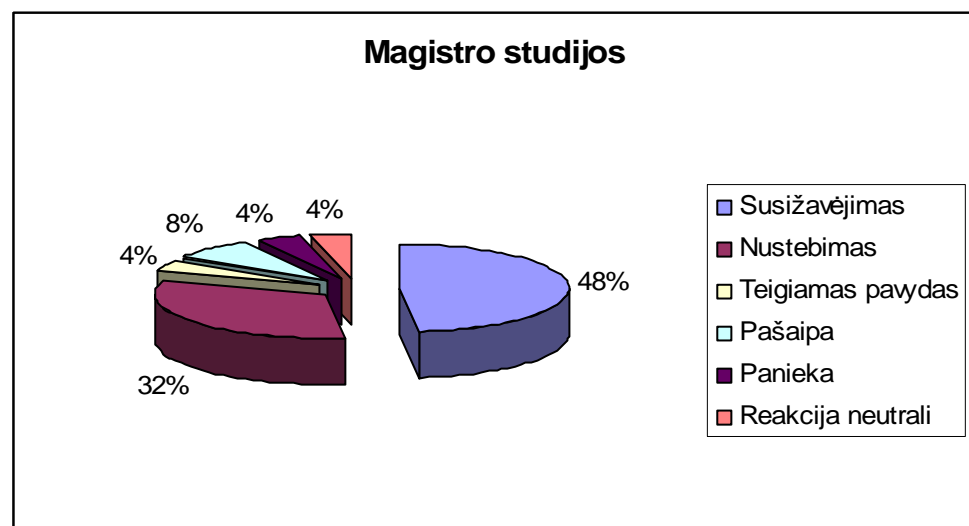
Apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą galima sužinoti ne vien tik iš internato, bet ir iš aplinkinių žmonių. Kiekvienas žmogus apie universitetus yra susidaręs skirtingą nuomonę, tyrime domėjomės: jei jūs pasakote aplinkiniams, kad mokotės šiame fakultete, kokia paprastai būna jų reakcija (žr. 10 (a, b, c) pav.).

10 (a) pav. Aplinkinių reakcija apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą

10 (b) pav. Aplinkinių reakcija apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą

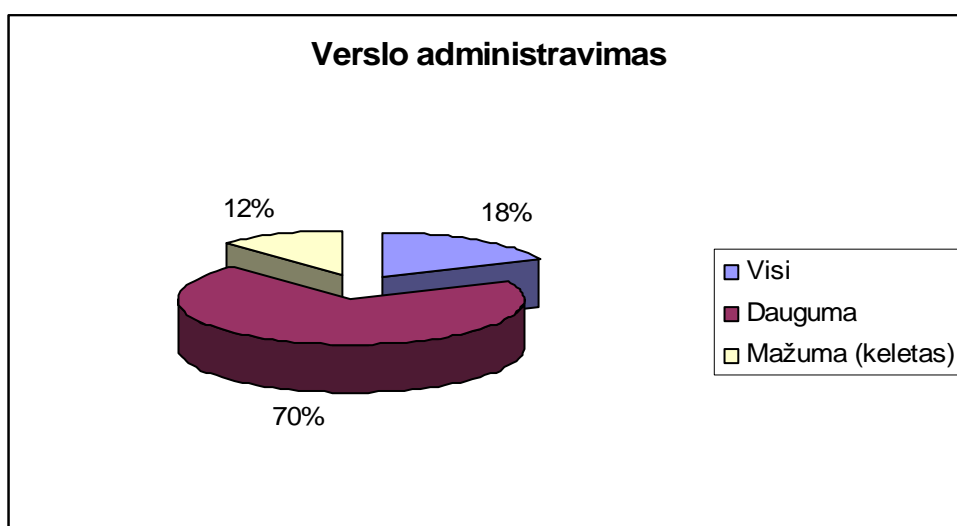
10 (c) pav. Aplinkinių reakcija apie Šiaulių universitetą socialinių mokslų fakultetą

Kaip matyti iš 10 (a, b, c) pav., studentai aplinkiniams labai daug pasakoja apie savo fakultetą. Verslo administravimo (54%), bei viešojo administravimo (55%) studentai apstebėjo, kad aplinkinių reakcija dažniausiai būna neutrali. Magistrantūros vadybos studentai (48%) pastebėjo, kad aplinkiniai būna susižavėję išgirde, kad mokosi šiame universitete.

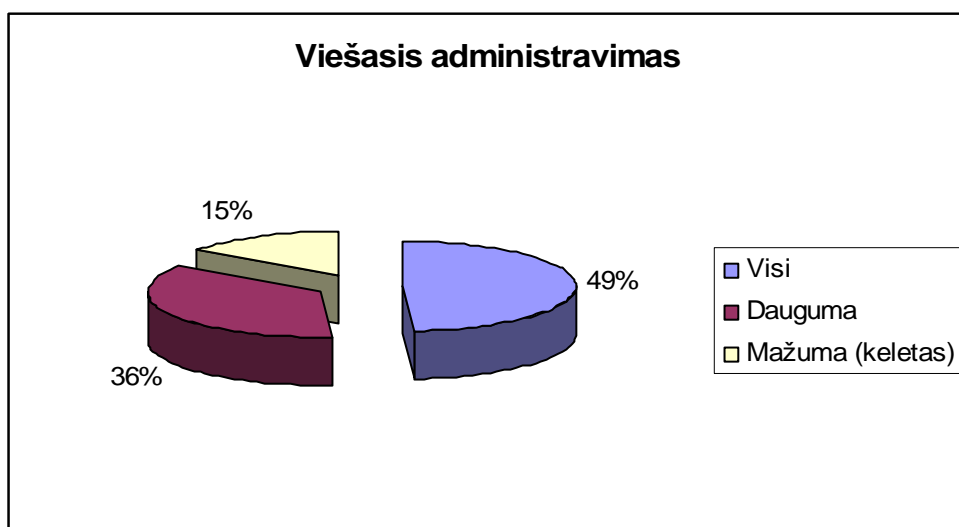
Kiekvienas universitete besimokantis studentas turi savo tikslą. Vieniems galimybė daug sužinoti, kitiems nerūpestingą ir linksmą gyvenimą ir t.t. Tyrime aiškinomės, ką reiškia būti studentu (10 lentelė). Bakalauro studijų studentams tiek verslo administravimo (35%), tiek viešojo administravimo (34%) studentams – reiškia profesijos įgijimą. Kiek kitaip mano magistro studijų studentams (56%), jiems karjeros pradžia.

Respondentų nuomonių, ką jums reikia būti studentu, pasiskirstymas pagal studijų specialybę

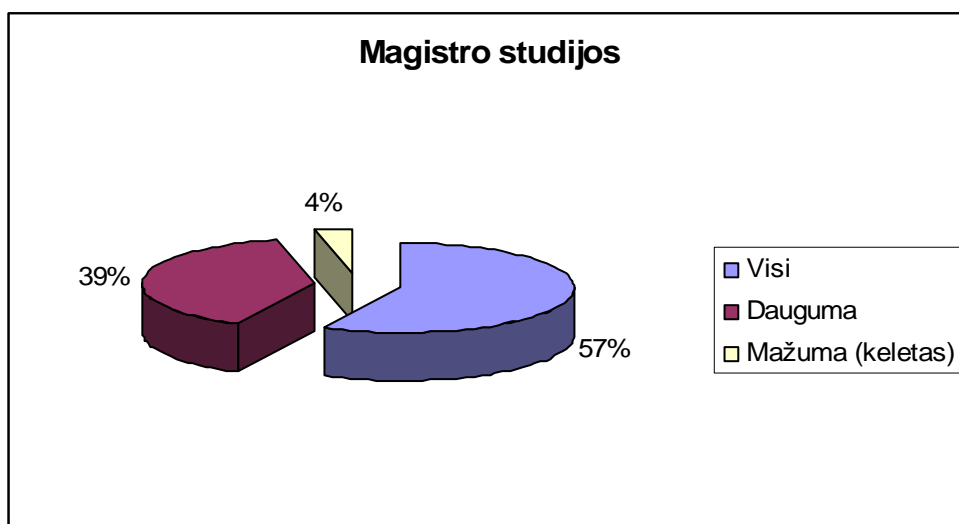
Teiginiai:	Bakalauro studijos				Magistro studijos		Iš viso:	
	Verslo administravimas		Viešasis administravimas		Vadyba			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Nerūpestingą ir linksmą gyvenimą;	5	3%	9	6%	1	3%	15	4%
Galimybę daug sužinoti	46	23%	7	5%	1	3%	54	14%
Galimybę priiminėti nestandartiškus sprendimus	5	3%	6	4%	1	3%	12	3%
Profesijos įgijimą	69	35%	47	34%	4	11%	120	32%
Atsiskirti nuo tėvų ir gyventi savarankiškai	3	2%	6	4%	2	6%	11	3%
Kelią į mokslinę veiklą	4	2%	8	6%	6	17%	18	5%
Karjeros pradžia	28	14%	24	17%	20	56%	72	19%
Galimybę būti kultūringoje, akademinėje aplinkoje;	38	19%	32	23%	1	3%	71	19%
Iš viso:	198		139		36		373	

11 (a) pav. Respondentų nuomonių, kiek fakultete studentų verti studento vardo, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

11 (b) pav. Respondentų nuomonių, kiek fakultete studentų verti studento vardo, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

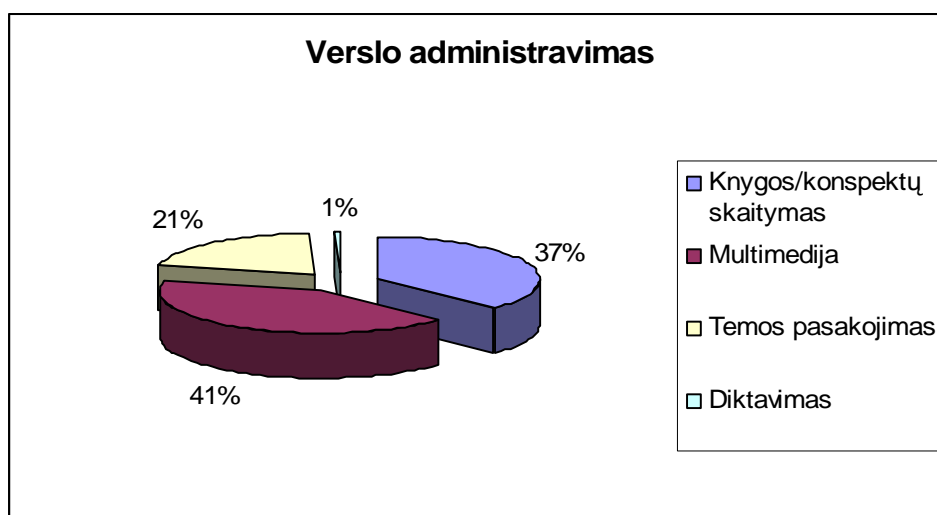
11 (c) pav. Respondentų nuomonių, kiek fakultete studentų verti studento vardo, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

Iš 11 (a, b, c) pav. matyti, kad bakalauro studijų studentai mano, kad dauguma studentų verti studento vardo (verslo administravimo 70%, viešasis administravimas 76%). Magistrantūros studentai (57%) mano, kad visi studentai verti studento vardo. Nė vienas respondentas atsakydamas į anketos klausimus nepasirinko atsakymo „nė vienas“. Analizuojant šį klausimą galima daryti prielaidą, kad dauguma studentų yra tvirtai pasiryžę būti studentais ir įgyti norimą specialybę ir galimybę daug sužinoti.

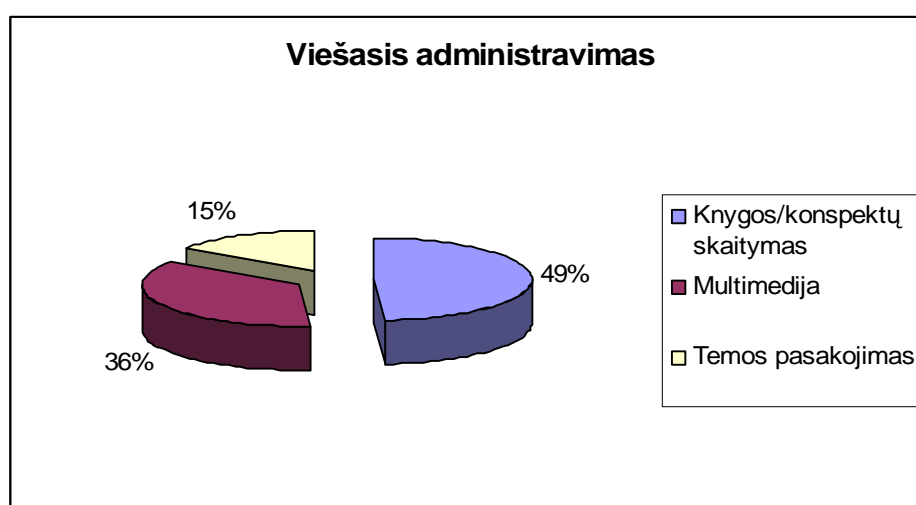
3.2.1. Dėstytojų ir studentų bendradarbiavimo vertinimo tyrimas

Universitete dirba įvairūs dėstytojai. Kiekvienas dėstytojas skirtingai dėsto savo pasirinktą dalyką, kiekvienas dėstytojas skirtingai reaguoja į nusirašinėjimus. Šiame tyrime norėjome išsiaiškinti, kaip dėstytojai elgiasi su studentais, kokiais metodais išdėsto pasirinktas temas, kokias vaizdines priemones naudoja dėstytojas užsiėmimų metu ir t.t. Todėl studijų kokybė priklauso ne vien tik nuo studentų, bet ir nuo dėstytojų. Dvylikos anketos klausimais, norėjome išsiaiškinti apie dėstytojų bendradarbiavimą su studentais.

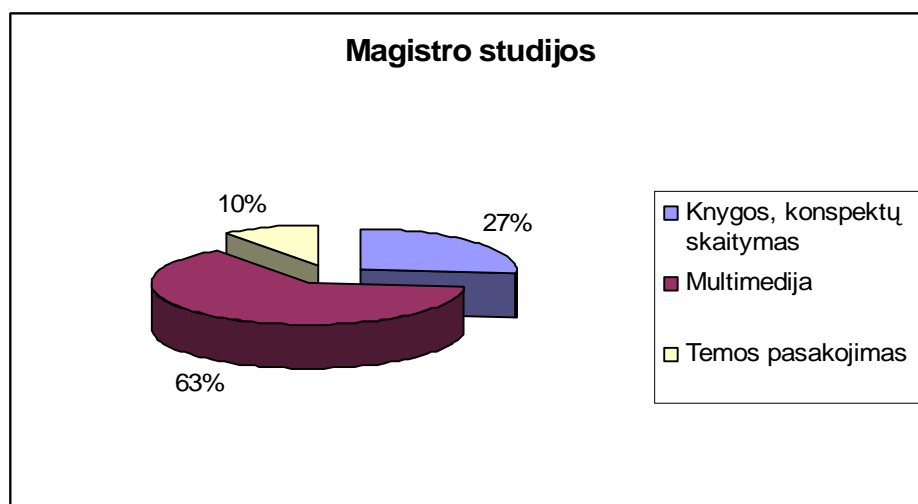
Kiekvienoje paskaitoje labai svarbu sužinoti, kaip dėstytojas pateikia dėstomą medžiagą. Dėstomą medžiagą galime pateikti įvairias būdais: knygų, konspektų skaitymas, temos pasakojimas, multimedija ar tiesiog dalomoji medžiaga. Kaip dėstytojai pateikia dėstomą medžiagą Šiaulių universitete socialinių mokslų fakultete pateikta (12 (a, b, c) pav.).

12 (a) pav. Dėstomos medžiagos pateikimas

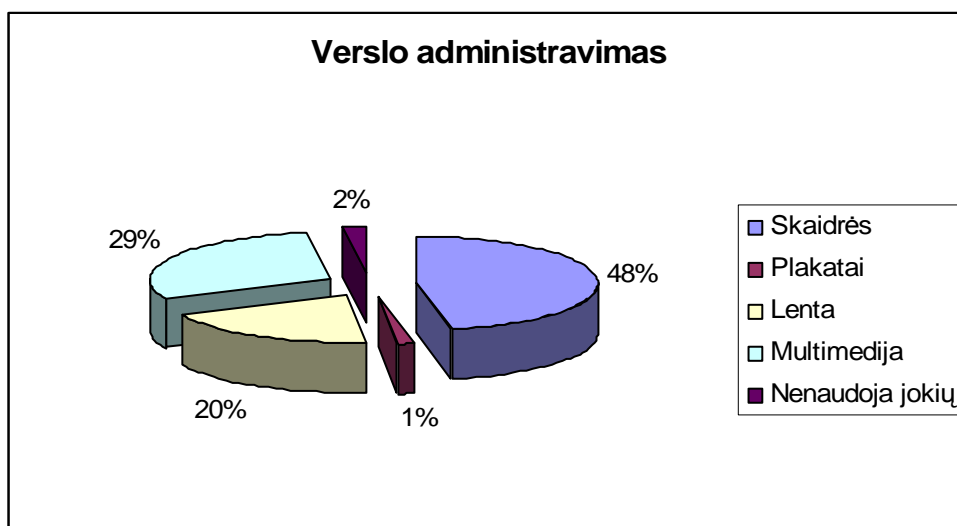

12 (b) pav. Dėstomos medžiagos pateikimas

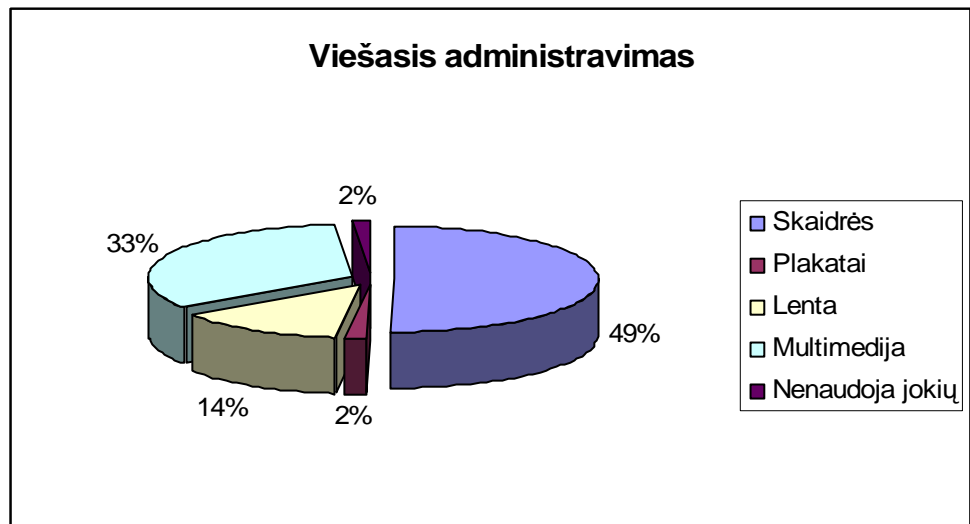

12 (c) pav. Dėstomos medžiagos pateikimas

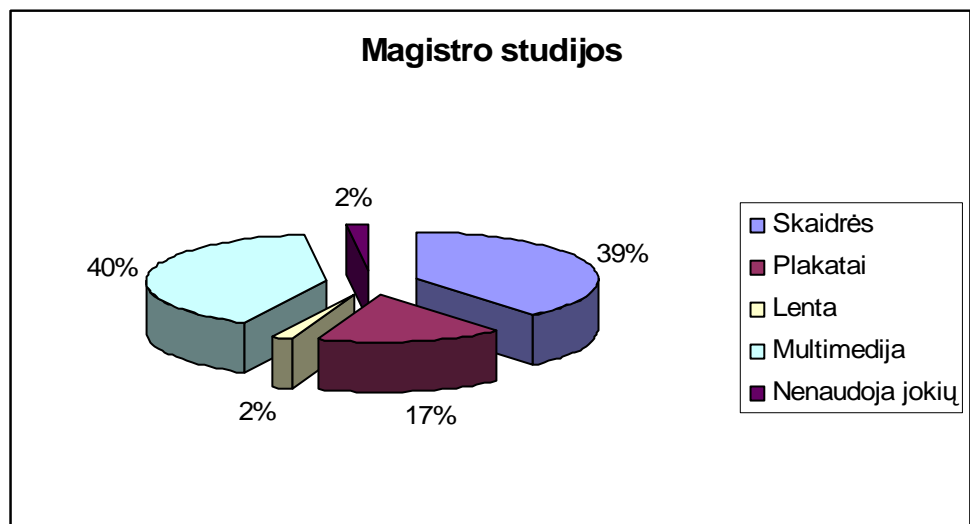
Be abejonės, tinkamas dėstomos medžiagos pateikimas studentams, turi didelę įtaką siekiant kuo aukštesnės studijų kokybės universitete. Dauguma respondentų teigia, kad dėstytojai dėstomą medžiagą pateikia šiuo metu naujausia technologija multimedija (verslo administravimo 41%, viešasis administravimas 36% ir vadybininkai 63%). Tačiau tyrimai rodo, kad kai kurie dėstytojai skaito savo konspektus arba knygas (verslo administravimo 39%, viešasis administravimas 49% ir vadybininkai 27%). Mano nuomone tai yra senas metodas, kurį reikėtų taikyti tik kartais.

13 (a) pav. Užsiėmimų metu dėstytojų naudojamos vaizdinės priemonės

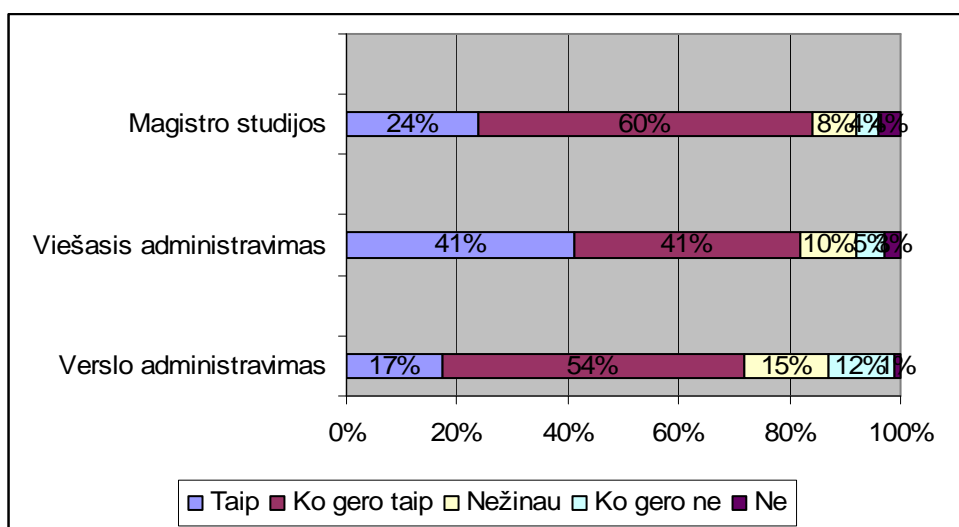
13 (b) pav. Užsiėmimų metu dėstytojų naudojamos vaizdinės priemonės

13 (c) pav. Užsiėmimų metu dėstytojų naudojamos vaizdinės priemonės

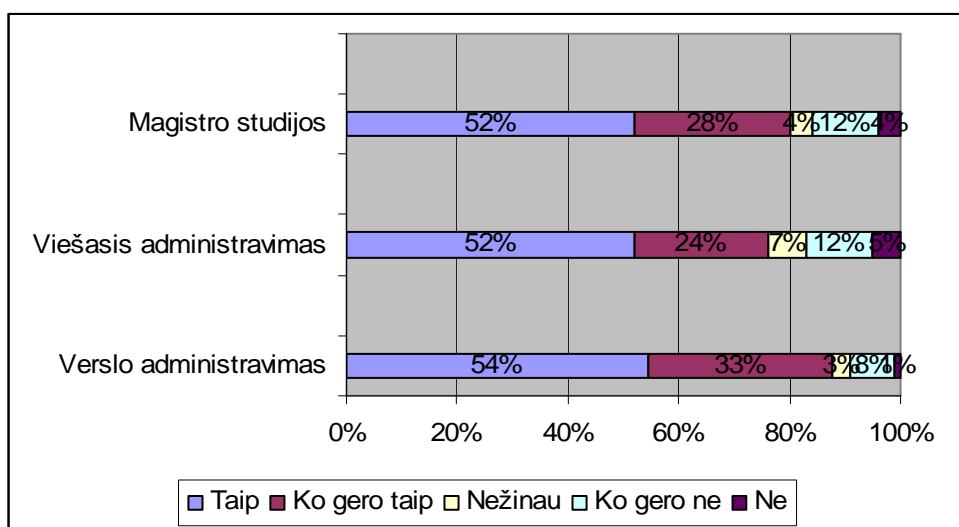
Tyrimo duomenys parodė 13 (a, b, c) pav., kad dėstytojai naudoja įvairias vaizdines priemones. Populiariausio vaizdinės priemonės yra skaidrės, multimedija. Verslo administravimo studentų atsakymai į klausimą, kokias vaizdines priemones, užsiėmimo metu, naudoja dėstytojai jie pasirinko skaidres (48%). Viešojo administravimo studentai lygiai taip pat rinkosi skaidres (49%). Magistrantūros studijų studentai pastebėjo, kad dėstytojai daugiausia naudoja multimediją (40%). Tačiau, kartais dėstytojai renkasi skaidres taip mano 39% respondentai. Duomenys rodo, kad magistrantūros dėstytojai užsiėmimų metu nenaudoja jokių vaizdinių priemonių taip mano 17% respondentų. Keletas studentų nurodė kitas užsiėmimų metu naudojamas vaizdines priemones: kompaktinės plokštelės, dėstytojo atšviesta medžiaga. Šie rezultatai leidžia daryti išvadą: įvairus dėstytojų vaizdinių priemonių naudojimas gerina studijų kokybę.

Atsakymai į teiginį ar dėstytojai pateikia aktualią ir naują dalyko medžiagą, fakultetuose pasiskirstė gana vienodai (žr. 14 pav.).

14 pav. Dėstytojų pateikta aktuali ir nauja dalyko medžiaga

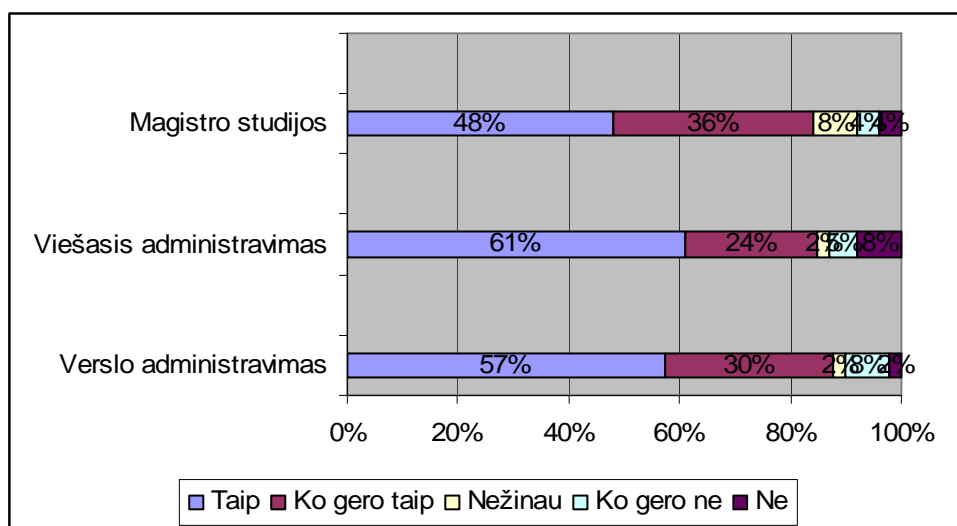
Kaip matyti iš 14 pav., dauguma studentų atsakė „ko gero taip“ (verslo administravimo 54%, viešojo administravimo 41%, magistro studentai 60%). Net 84 respondentai buvo visiškai įsitikinę, kad dėstytojai pateikia aktualią ir naują dalyko medžiagą, jie rinkosi atsakymą „taip“ (verslo administravimo 17%, viešojo administravimo 41%, magistro studentai 24%). Tik pati mažiausioji dalis respondentų nežinojo kokią dėstytojai pateikia medžiagą (verslo administravimo 15%, viešojo administravimo 10%, magistro studentai 8%).

15 pav. Dėstytojų skiriamas laikas (uždavinių sprendimui, praktinių situacijų analizei)

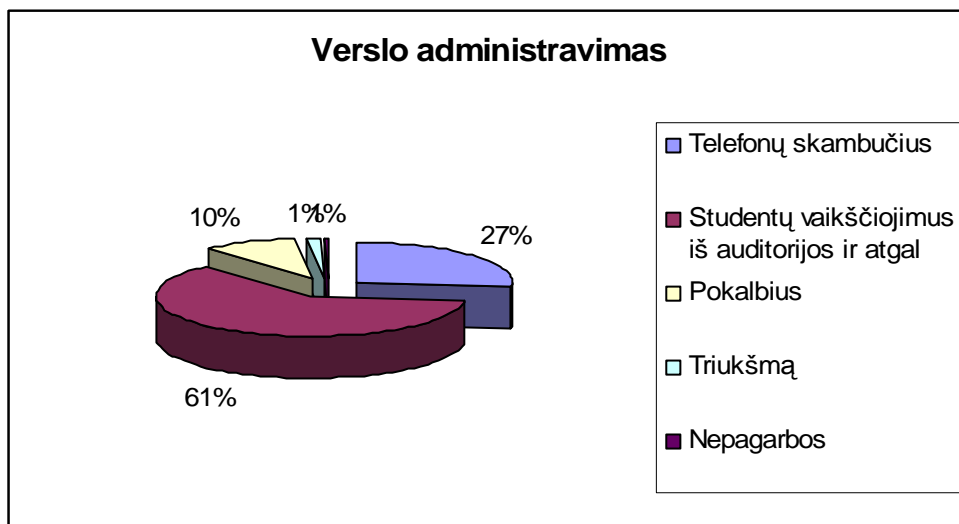
Dėstytojų skiriamas laikas (uždavinių sprendimui, praktinių situacijų analizei)(žr. 15 pav.). Analizuojat šį teiginį pagal specialybes, pastebėta, kad dėstytojai skiria laiko praktiniam darbui

(uždavinių sprendimui, praktinių situacijų analizei), dauguma respondentų rinkosi atsakymą „taip“ (verslo administravimo 54%, viešojo administravimo 52%, magistro studentai 52%). Taip pat didelė dalis respondentų atsakė „ko gero taip“ (verslo administravimo 33%, viešojo administravimo 24%, magistro studentai 28%). Galima daryti išvadas, kad dėstytojai racionaliai ir tikslingai išnaudoja paskaitų laiką skirdami uždavinių sprendimui ir praktinėms situacijų analizėms.

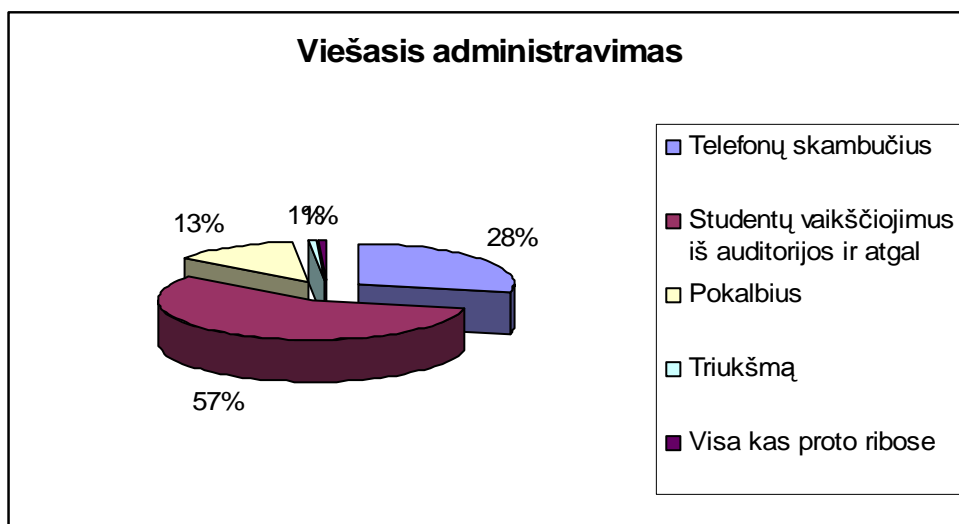

16 pav. Respondentų atsakymai į teiginį, ar dėstytojas pateikia paskaitų konspektus, nurodo kur rasti reikalingą mokymuisi medžiagą

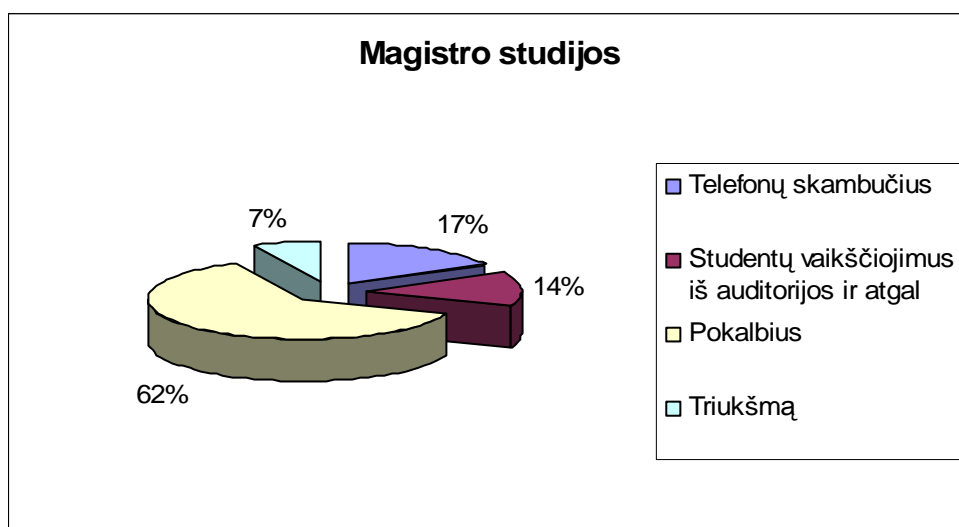
Tyrimas parodė, kad dėstytojai pateikia paskaitų konspektus, nurodo kur rasti reikalingą mokymuisi medžiagą (žr. 16 pav.). Daugiausia respondentų atsakė „taip“ (verslo administravimo 57%, viešojo administravimo 61%, magistro studentai 48%). Taip pat nemaža dalis respondentų rinkosi atsakymą „ko gero taip“ (verslo administravimo 30%, viešojo administravimo 24%, magistro studentai 36%). Gauti rezultatai rodo, kad dėstytojai yra suinteresuoti gerinti studijų kokybę, studentams pateikia ne tik „gatavą medžiagą“, bet ir skatina ieškoti reikalingos mokymuisi medžiagos.

17 (a) pav. Respondentų nuomonių, dėstytojais paskaitų metu pakenčia, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

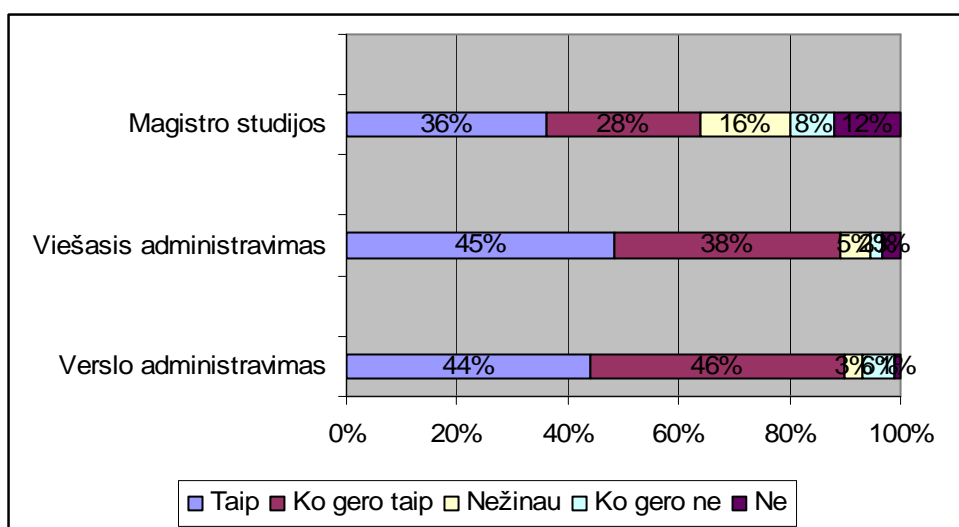
17 (b) pav. Respondentų nuomonių, dėstytojais paskaitų metu pakenčia, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

17 (c) pav. Respondentų nuomonių, dėstytojai paskaitų metu pakenčia, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

Kaip matyti iš 17 (a, b, c) pav., dėstytojai paskaitų metu pakenčia studentų vaikščiojimus iš auditorijos ir atgal. Taip atsakė verslo administravimo studentai (61%), bei viešojo administravimo studentai (57%). Magistro studentai pastebėjo, kad dėstytojai paskaitų metu pakenčia pokalbius (62%). Lyginat studijų specialybes tyrimas parodė kad bakalauro dėstytojai paskaitų metu leidžia naudotis telefonu (verslo administravimo 27%, viešojo administravimo 28%). Keletas respondentų įvardijo, kad dėstytojai pakenčia visišką tylą ir tai kas proto ribose. Vienas respondentas nurodė ko dėstytojai nepakenčia, jo manymu nepagarbos dėstytojui. Manau šis vienas teiginys nepagarba, viską apibendrina: telefonų skambučiai, studentų vaikščiojimas iš auditorijos ir atgal, pokalbiai, triukšmas ir t.t. Šie studentų poelgiai tik pablogina studijų kokybę.

Apklausoje dalyvavę studentai buvo prašyti įvardinti, ar dėstytojai pagarbiai elgiasi su studentais (žr. 18 pav.).

18 pav. Dėstytojų pagarba studentui skirstinys

Pastebėta, kad daugiausia apklausos dalyvių (41% respondentai) mano, kad dėstytojais pagarbiai elgiasi su studentais. 46% verslo administravimo studentų atsakė „ko gero taip“, 44% yra visiškai įsitikinę, kad dėstytojais labai pagarbiai elgiasi su studentais. 45% viešojo administravimo studentų atsakė „taip“, bei 38% atsakė „ko gero taip“. 36% magistro studentai atsakė „taip“ ir 28% - „ko gero taip“. Galime daryti prielaidą, kad vis dėlto dauguma universiteto dėstytojų pagarbiai elgiasi su studentais.

Universitete yra priimtas nutarimas, studentas kuris nusirašinėja per egzaminą turi būti pranešamas dekanatui ir rektoriaus įsakymu braukiamas iš studentų sąrašų. Tyrime norėjome išsiaiškinti, kaip dėstytojais elgiasi su nusirašinėjančiais studentais (žr. 11 lentelė).

11 lentelė

Dėstytojų požiūrio į nusirašinėjamą egzaminą metu skirstinys

Teiginiai	Bakalauro studijos				Magistro studijos		Iš viso:	
	Verslo administravimas		Viešasis administravimas		Vadyba			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Nusirašinėti leidžiama, į nusirašinėjančius studentus nekreipiama dėmesio;	3	2%	12	11%	10	30%	25	8%
Nusirašinėti neleidžiama, tačiau galima pasitarti su kolega ar žvilgtelėti į jo darbą;	20	13%	32	29%	7	21%	59	20%
Nusirašyti ar pasitarti su kolega yra beveik neįmanoma;	97	62%	21	19%	8	24%	126	42%
Parengiamos tokios užduotys, kad nusirašyti tiesiog nėra nuoko;	32	20%	44	40%	7	21%	83	28%
Nusirašyti visada įmanoma	3	2%	-	-	1	3%	4	1%
Nusirašyti neįmanoma, bet yra būdų	2	1%	-	-	-	-	2	1%
Iš viso:	157		109		33		299	

Kaip rodo tyrimo rezultatai, daugiausia (62%) verslo administravimo studentų pastebėjo, kad egzaminų ar įskaitos metu nusirašyti, ar pasitarti su kolega yra beveik neįmanoma. 20%

mano, kad dėstytojų parenkamos tokios užduotys, kad nusirašyti tiesiog nėra nuo ko. Keletas studentų (2 %) parašė, kad nusirašyti sunku, kai kada galima, nusirašyti visada įmanoma. 40% viešojo administravimo studentų atsakė, kad dėstytojų parenkamos tokios užduotys, kad nusirašyti tiesiog nėra nuo ko. 29% respondentų mano, kad nusirašinėti neleidžiama, tačiau galima pasitarti su kolega ar žvilgtelėti į jo darbą. 30% magistro studijų studentai mano kiek kitaip, kad nusirašinėti leidžiama, į nusirašinėjančius studentus nekreipiama dėmesio, 24% studentų mano, kad respondentų mano, kad nusirašinėti neleidžiama, tačiau galima pasitarti su kolega ar žvilgtelėti į jo darbą.

Tyrimo duomenys parodė, kad dėstytojai labai griežtai vertina studentų žinias. Nusirašyti ir pasitarti su kolega yra beveik neįmanoma. Tačiau yra studentų kurie žino tam tikrus nusirašymo būdus. Labai įdomu sužinoti, kaip dėstytojai reaguoja į nusirašinančius studentus (žr. 12 lentelė).

12 lentelė

Dėstytojų taikomos sankcijos nusirašinėjantiems studentams skirstinys

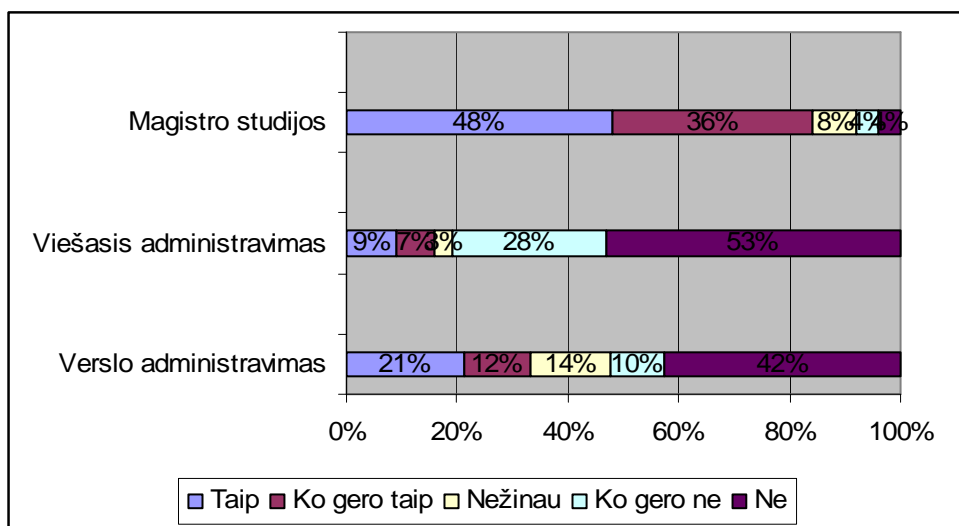
Teiginiai	Bakalauro studijos				Magistro studijos		Iš viso:	
	Verslo administravimas		Viešasis administravimas		Vadyba			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Ispėjimas;	67	38%	26	19%	16	46%	109	31%
10% mažesnis įvertinimas;	13	7%	6	4%	2	6%	21	6%
Atimamas darbas, bet leidžiama perrašyti kitą;	36	21%	64	47%	6	17%	106	31%
Atimamas darbas ir vertinama tiek, kiek parašyta;	30	17%	5	4%	3	9%	38	11%
Pranešama dekanatui;	3	2%	1	1%	1	3%	5	1%
Atimamas darbas, bet nėra vertinamas;	6	3%	4	3%	2	6%	12	3%
Skola;	3	2%	19	14%	1	3%	23	7%
Kurso, dalyko kartojimas;	12	7%	10	7%	3	9%	25	7%
Išvaroma iš auditorijos;	4	2%	1	1%	1	3%	6	2%
Nežinau;	1	1%	1	1%	-	-	2	1%
Iš viso:	175		137		35		347	

Susisteminti tyrimo duomenys parodė, kad dėstytojai įvairiai reaguoja į nusirašinėjančius studentus. 38% verslo administravimo studentų pastebėjo, kad dėstytojai tik išpėja studentą, kad

daugiau taip nebesielgtų, 21% studentų teigia, kad dėstytojai atima darbą, bet leidžia perrašyti kitą kartą, 17% respondentų mano, kad atimamas darbas ir vertinama tiek, kiek parašyta, mažesnė dalis studentų (7%) pastebėjo, kad dėstytojas liepia kartoti dalyką, arba visą kursą. 47% viešojo administravimo studentų atsakė, kad dėstytojai atima darbą, bet leidžia perrašyti kitą kartą, 19% mano, kad dėstytojai tik įspėja studentus, 14% respondentų atsakė, kad dėstytojas parašo „skolą“. 46% magistro studentų atsakė, kad dauguma dėstytojų įspėja apie nusirašinėjimą, 17% mano, kad dėstytojai magistrantams leidžia darbą perrašyti kitą kartą.

Galime daryti išvadą, jog dauguma respondentų pastebėjo, kad dėstytojai tik įspėja apie nusirašinėjimą, tačiau leidžiama rašyti toliau. Manau reikėtų griežčiau žiūrėti į nusirašinėjančius studentus, imtis griežtesnių priemonių. Pranešti dekanatui, dalyko kartojimas, o gal net išmetimas iš universiteto.

Universitetas studentams siūlo įvairių pasirenkamų dalykų. Tyrime norėjome sužinoti, ar dėstytojai konsultuoja studentus renkantis pasirenkamus modulius (žr. 19 pav.)

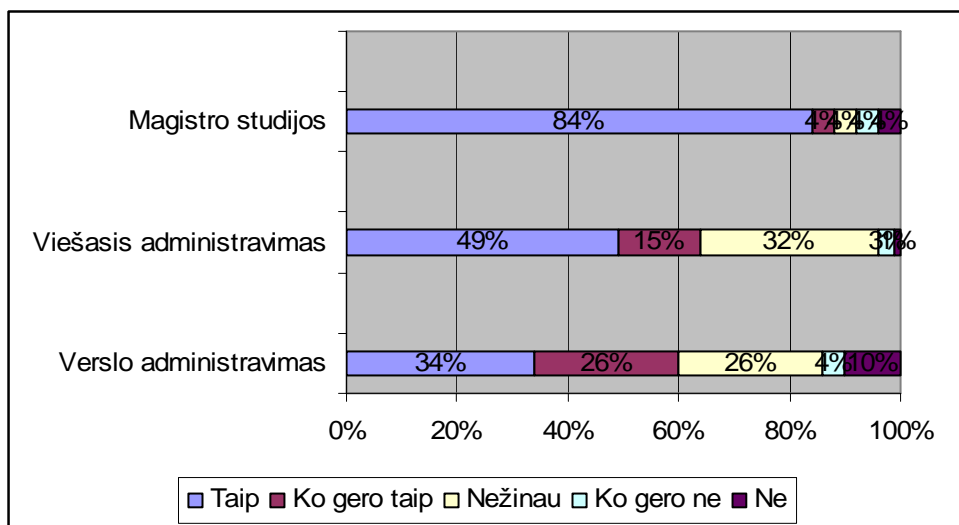

19 pav. Dėstytojo pagalba, renkantis pasirenkamuosius modulius skirstinys

Gauti apklausos rezultatai parodė, kad 42% verslo administravimo studentų visiškai nesulaukia dėstytojų konsultacijos renkantis pasirenkamuosius dalykus, 21% respondentų sulaukė konsultacijos (pasirinko atsakymą „taip“). 53% viešojo administravimo studentų taip pat nesulaukė konsultacijos renkantis naujus pasirenkamuosius modulius, 28% respondentų rinkosi atsakymą „ko gero ne“. Magistro studentai mano kiek kitaip, 48% respondentų visada sulaukia dėstytojų konsultacijos (rinkosi atsakymą taip), 36% magistro studentų atsakė „ko gero taip“.

Galime daryti prielaidą, kad studentai nesulaukia, dėstytojų konsultacijų renkantis pasirenkamuosius modulius. Tačiau iš patirties galiu teigti, kad studentai patys neina konsultotis su dėstytojais, dažniausiai, renkasi tuos dalykus kuriuos lengva išlaikyti egzaminų metu. Manome, kad nė vienas dėstytojas neatsisakys pakonsultuoti studentų dėl pasirenkamo dalyko.

Beveik kiekvienas dėstytojas per semestrą liepia parašyti kursinį darbą. Paskutiniame kurse yra privaloma rašyti baigiamąjį darbą. Labai svarbu išsiaiškinti ar dėstytojai konsultuoja studentus rašant baigiamuosius darbus (žr. 20 pav.).

20 pav. Dėstytojo pagalba, rašant kursinius ar baigiamuosius darbus skirstinys

Susumavus rezultatus pastebėjome, kad 34% verslo administravimo studentų visada sulaukia dėstytojo konsultacijos (pasirinko atsakymą taip), 26% studentų rinkosi atsakymą „ko gero taip“. 49% viešojo administravimo studentų rinkosi atsakymą „taip“ ir 32% respondentų neturėjo nuomonės šiam klausimui. 84% magistro studentų visada sulaukia dėstytojų konsultacijos.

Apibendrinat galima teigti, kad dėstytojai konsultuoja studentus rašant kursinius ar baigiamuosius darbus. Nemažai studentų nežinojo kaip atsakyti į šį klausimą, šie studentai yra I, II, kurso ir kursinių darbų yra rašę labai mažai, o gal kai kurie iš viso nerašę, todėl jiems yra labai sunku atsakyti į šį klausimą.

Universitete sutinkame įvairius dėstytojus, kiekvienas dėstytojas turi pareigas ir atitinkamus vardus: profesoriai, docentai, lektoriai, asistentai, doktorantai, referentė ir t.t. Tyrime norėjome sužinoti, kaip dėstytojus, kaip specialistus vertina studentai (žr. 13 lentelė).

13 lentelė

Dėstytojų kaip specialistų vertinimo skirstinys

Teiginiai	Bakalauro studijos				Magistro studijos		Iš viso:	
	Verslo administravimas		Viešasis administravimas		Vadyba			
	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.	Skai.	Proc.
Dėstytojas yra savo srities specialistas ir tinkamai išdėsto medžiagą;	46	31%	42	30%	12	43%	100	32%

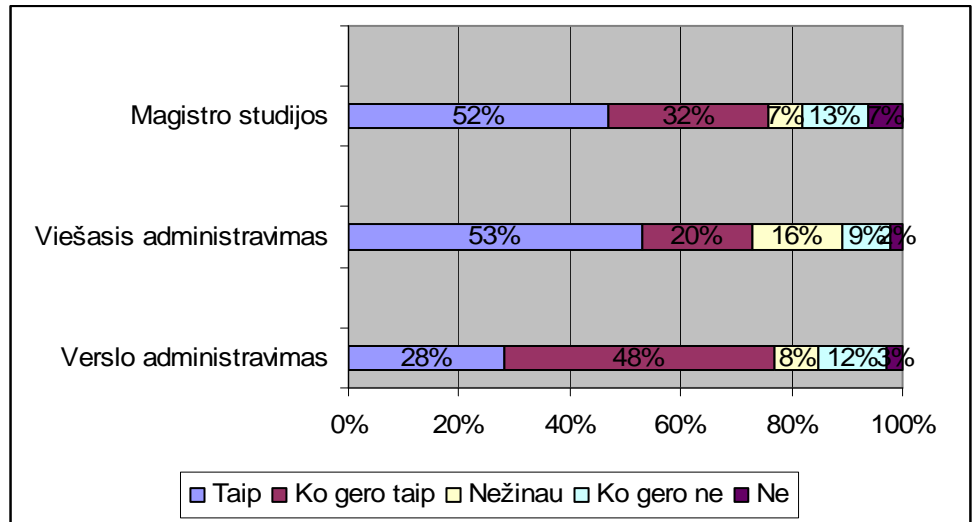
Dėstytojas vidutiniškai išdėsto medžiagą;	28	19%	20	14%	1	4%	49	16%
Dėstytojas yra savo srities specialistas, tačiau paskaitas dėsto netinkamai;	15	10%	14	10%	1	4%	30	10%
Sunku pasakyti, tačiau vis dėlto kaip dėstytojui kompetencijos pakanka;	52	35%	52	38%	13	46%	117	37%
Dėstytojas nepakankamai kompetentingas, dėstyti turėtų kitas;	8	5%	10	7%	1	4%	19	6%
Iš viso:	149		138		28		315	

Didžioji dalis verslo administravimo studentų mano (35%), kai į šį klausimą yra labai sunku atsakyti tačiau teigia, kad dėstytojams kompetencijos pakanka, 31% šios specialybės studentas mano, kad dėstytojas yra savo srities specialistas ir tinkamai išdėsto medžiagą. Labai panašiai mano ir viešojo administravimo studentai, 38% apklaustųjų teigia, kad dėstytojams kompetencijos pakanka, 30% atsakė, kad dėstytojas yra savo srities specialistas ir tinkamai išdėsto medžiagą. Magistrantai mano lygiai taip pat, 46% teigia, kad dėstytojams kompetencijos pakanka, 43%, kad dėstytojas yra savo srities specialistas ir tinkamai išdėsto medžiagą. Keletas studentų anketoje išsakė savo nepasitenkinimą dėstytojais: dėstytojas visiškai neišdėsto temos, paskaitų metu galioja simpatijos ir antipatijos, pirmąją paskaitą išpėja, kad turėsime „skolą“, neobjektyviai vertina, paskaitų metu dėstomą medžiagą nuskaito nuo skaidrių.

Tyrimas parodė, kad dauguma dėstytojų kompetencijos užtenka. Tačiau vienu vertinimu visų dėstytojų įvertinti neįmanoma. Tačiau patyręs dėstytojas – geras dėstytojas.

3.3.2. Studijų proceso organizavimas bei žinių vertinimo objektyvumo tyrimas

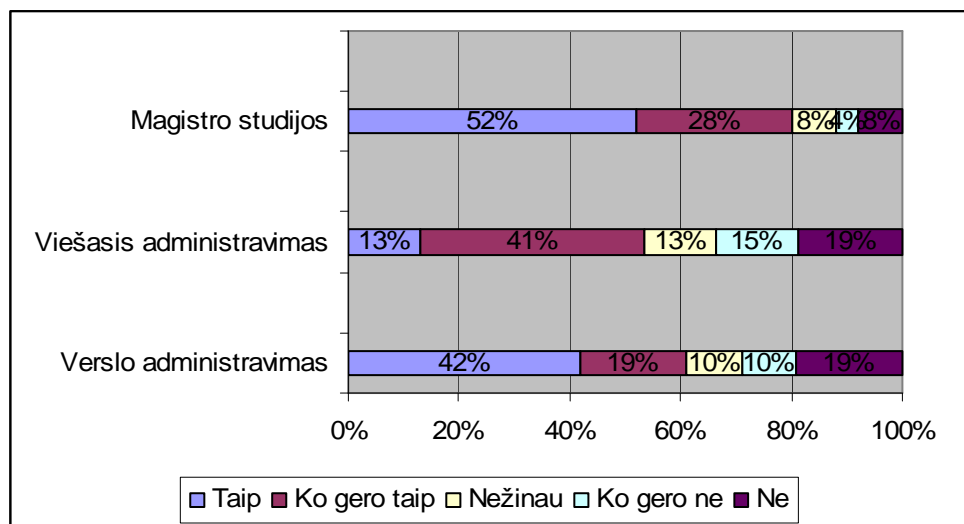
Studijų universitete organizavimas bei žinių vertinimo objektyvumas apima daugybę sąlygų. Tyrime aiškinsimės, kaip studentai vertina studijų programas, savarankišką ir komandinį darbą, universiteto bendruomenės įsitraukimą į mokymą (si) procesą. Kiekvienam studentui turėtų būti svarbu jo žinios, o žinios tai mokėjimas, išsilavinimas, informacija. Tyrime domėjomės ar studentai pakankamai įgijo žinių pagal pasirinktą specialybę (žr. 21 pav.)

21 pav. Žinių vertinimas pagal pasirinktą specialybės skirstinys

Tyrimo duomenys parodė, kad 48% verslo administravimo studentų rinkosi atsakymą „ko gero taip“, 28% studentų atsakė „taip“. 53% viešojo administravimo studentų mano, kad įgijo žinių pagal pasirinktą specialybę (rinkosi atsakymą „taip“) ir 20% linkę šiek tiek abejoti (rinkosi atsakymą „ko gero taip“). 52% magistro studentų mano, kad įgijo žinių pagal pasirinktą specialybę ir tik mažesnė dalis respondentų 32% rinkosi atsakymą „ko gero taip“.

Kiekvienam studijuojančiam studentui buvo siūloma pasirinkti specializaciją. Tyrime aiškinomės, ar pateisina lūkesčius pasirinkta specializacija (žr. 22 pav.).

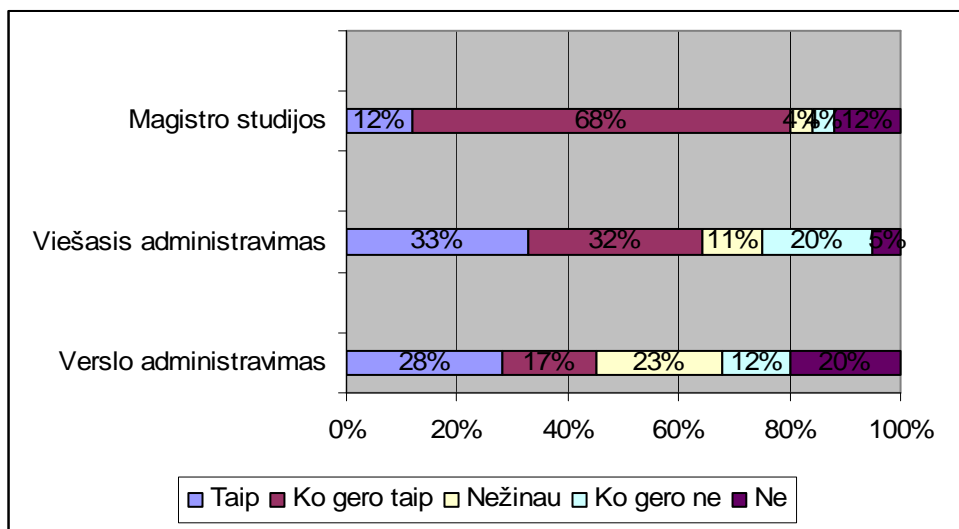
22 pav. Respondentų nuomonių, ar pateisina lūkesčius pasirinkta specialybė, pasiskirstymas pagal studijų specialybes

Susisteminti tyrimo duomenys leidžia teigti, jog verslo administravimo studentams 42% pasirinkta specializacija pateisina jų lūkesčius. Viešojo administravimo studentai linkę truputėli

abejoti, 41% respondentas rinkosi atsakymą „ko gero taip“. Magistro studentai yra visiškai įsitikinę 52%, kad jų pasirinkta specializacija pateisina jų lūkesčius.

Tyrimo rezultatai dar kartą įrodė, jog dauguma studentų yra patenkinti pasirinkta specialybe ir specializacija. Ir pakankamai įgyja žinių pagal jiems aktualią sritį.

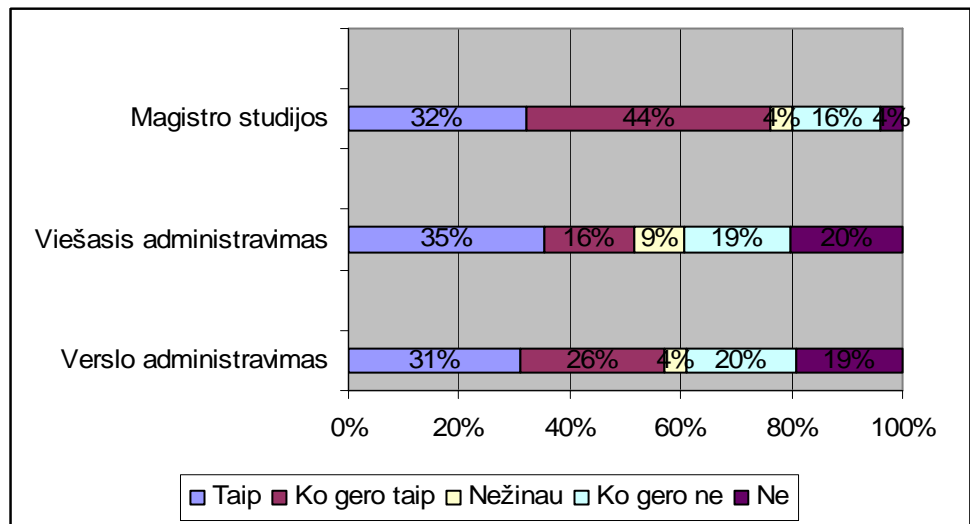
Universitete studijos skiriamos į du etapus: teorinės ir praktinės paskaitos. Kiekvienam studentui svarbu suprasti dėstytojo dėstomą temą. Tinkamai išdėstyti temą reikia tam tikro laiko. Tyrimo metu buvo bandoma išsiaiškinti, ar reikia mažinti teorinių paskaitų skaičių (žr. 23 pav.).

23 pav. Teorinių paskaitų skaičiaus mažinimo skirstinys

Pastebėta, jog dauguma tyrimo dalyvių mano, kad teorinių paskaitų skaičių reikėtų mažinti. Verslo administravimo (28%), viešojo administravimo (33%) studentų mano, kad būtinai reikia mažinti teorinių paskaitų skaičių. Magistro studentai linkę abejoti 68% rinkosi atsakymą „ko gero taip“.

Tyrimo domėjomės apie seminarus. Studentų klausėme, ar užtenka laiko, skirto seminarams, praktiniams užsiėmimams (žr. 24 pav.).

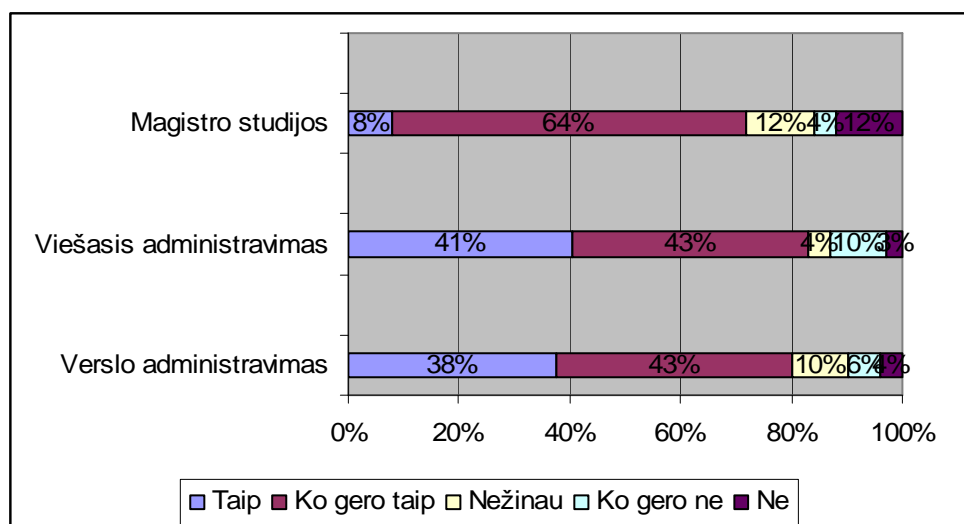

24 pav. Laikas skirtas seminarams, praktiniams užsiėmimams

Tyrimo duomenys rodo, kad 33% respondentams užtenka laiko, skirto seminarams (praktiniams užsiėmimams). Verslo administravimo 31% ir viešojo administravimo 35% studentų rinkosi atsakymą „taip“. 44% magistrantai likę abejoti jie atsakė „ko gero taip“.

Taigi, apbendrinat galima teigti, jog teorinių paskaitų skaičių reikia mažinti, tačiau vietoj jų daryti praktinius užsiėmimus. Jeigu studentas mokės atlikti, tam tikrą darbą, praktiškai, tai teorinės žinios jam nebus reikalingos.

Trimis anketos klausimais bandėme išsiaiškinti siūlomų modulių gausą ir kiek jie vertingi studentui. Pirmiausia studentų klausėme, ar studijų moduliai yra tarpusavyje susiję ir papildo vienas kitą (žr. 25 pav.).

25 pav. Studijų modulių tarpusavio ryšys

Gauti rezultatai parodė, kad puse apklausos dalyvių mano, kad studijų moduliai yra tarpusavyje susiję ir papildo vienas kitą. 43% verslo administravimo ir viešojo administravimo

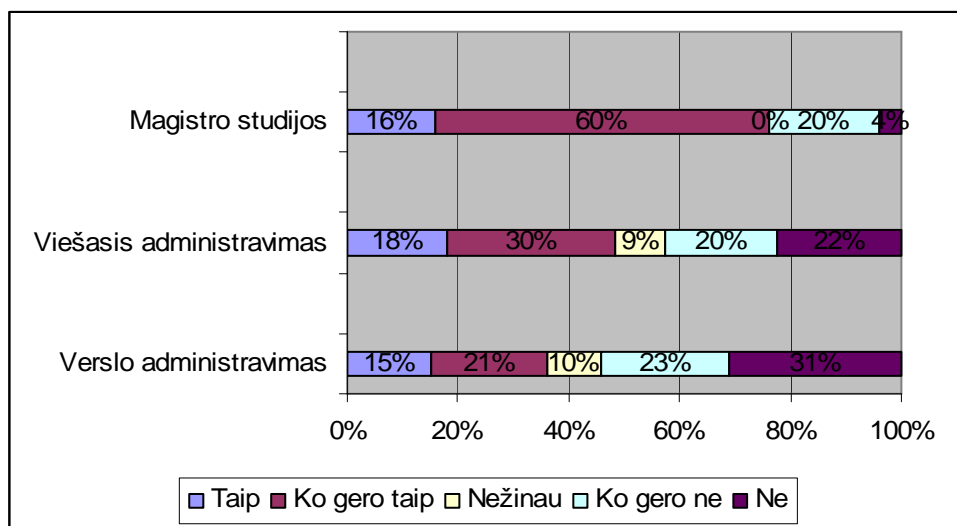
studentai rinkosi atsakymą „ko gero taip“ ir 64% magistrantų lygiai taip pat mano (rinkosi atsakymą „ko gero taip“.

Universitetas studentams siūlo labai didelį modulių pasirinkimą. Apklaustos dalyvių prašėme, kas išvardintų kokias moduliais reikėtų papildyti studijų programą. Tik mažoji dalis respondentų atsakė į šį klausimą. Verslo administravimo studentai siūlė: filosofijos, anglų, rusų kalbų, etikos, psichologijos, teisės, praktinių užsiėmimų, darbo su kompiuteriu. Viešojo administravimo studentai norėtų modulių: finansų, užsienio politikos, užsienio šalių viešojo administravimo palyginimų, retorikos. Magistrantai pageidautų: buhalterinių apskaitų ir praktinių užsiėmimų.

Analogiškai respondentams buvo siūloma, kokių modulių būtų galima atsisakyti universitete. Nuomonės buvo įvairios. Verslo administravimo studentai siūlė atsisakyti: nesusijusių su specialybe, politologijos, kalbos kultūros, filosofijos, politologijos, tikimybių teorijos, sociologijos, statistikos, strateginis valdymas, informacinių technologijų, telekomunikacijos. Viešojo administravimo studentai mano, kad reikėtų atsisakyti: buhalterijos, tikimybių teorijos, teisė algebros, mikroekonomikos, politinės sistemos, makroekonomikos, apskaitos. Magistrantai vienareikšmiškai teigia, kad jokių modulių atsisakyti nereikia.

Galime daryti prielaidą, kad kiekvienas respondentas mano skirtingai. Universitete yra didelė gausa pasirenkamų modulių, tačiau jais reikia pasidomėti. Modulus galime rinktis ne tik socialinių mokslų fakultete, bet ir kitose fakultetuose.

Tyrime aiškinomės, ar tolygiai per semestrą paskirstomos užduotys (26 pav.).

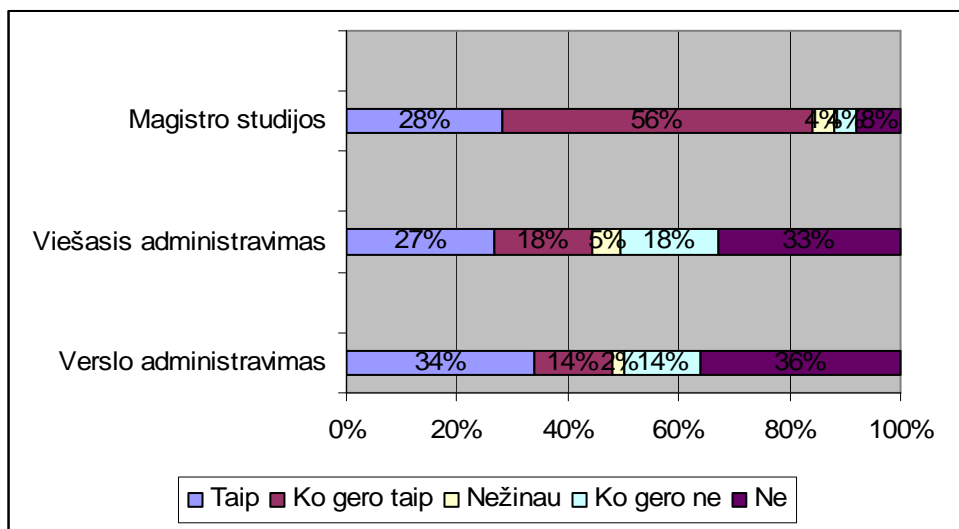
26 pav. Užduočių per semestrą pasiskirstymas

Susisteminti tyrimo duomenys parodė, kad 28% respondentai mano, kad, per semestrą paskirstomos užduotys tolygiai. Tačiau 25% respondentai mano, kad užduotys netolygiai paskirstomos per semestrą. 31% verslo administravimo studentų mano, kad užduotys

paskirstomos netolygiai. 30% viešojo administravimo studentų rinkosi atsakymą „ko gero taip“. 60% magistrantų atsakė, kad „ko gero taip“.

Galime teigti, kad didesnė dalis respondentų mano, kad per semestrą užduotys pasiskirstomos tolygiai. Patirtis rodo, kad nevisi studentai laiku atlieka užduotis. Dauguma studentų užduotis atlieka „paskutinėmis minutėmis“.

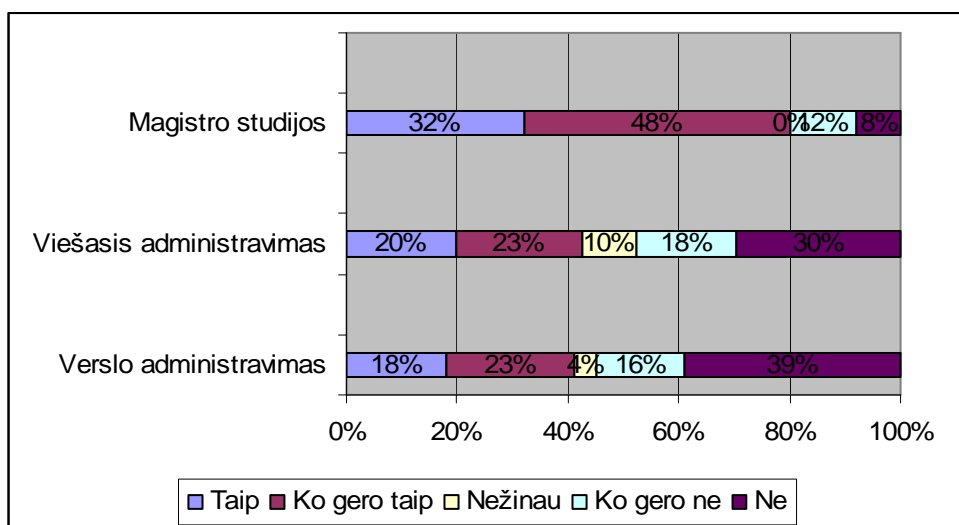
Dauguma studentų studijoms užsidirba patys. Todėl labai jiems svarbu tvarkaraščių paskelbimo laikas. Anketoje respondentų klausėme, ar jus tenkina tvarkaraščių paskelbimo laikas (žr. 27 pav.).

27 pav. Tvarkaraščių paskelbimo laiko skirstinys

Tyrimo rezultatų duomenys parodė, kad 39% respondentams tvarkaraščių laikas netinka. 36% verslo administravimo studentų, bei 33% viešojo administravimo studentų, tvarkaraščių paskelbimo laikas netenkina. 56% magistrantų teigė, kad jiems tvarkaraščių laikas ko gero, kad tenkina.

Taip pat respondentų klausėme, ar tenkina paskaitų išdėstymas tvarkaraštyje (žr. 28 pav.).

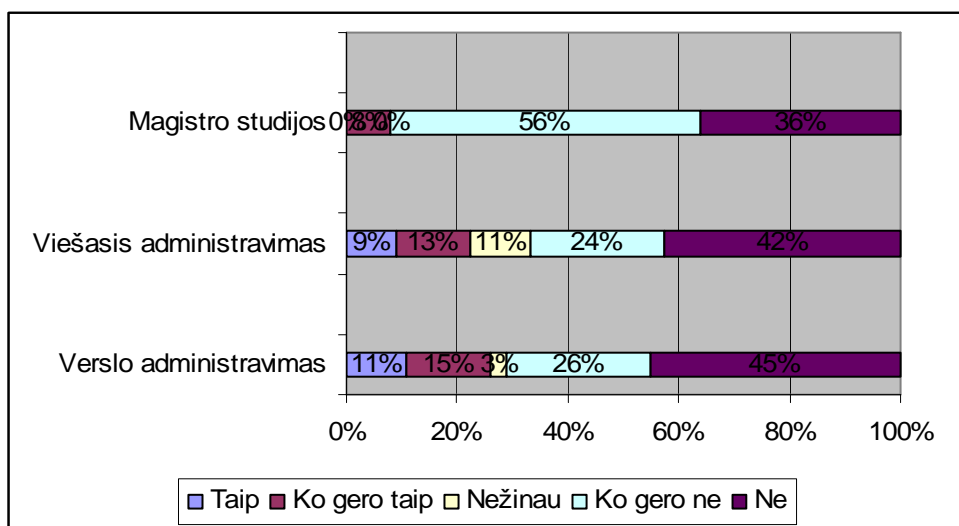

28 pav. Paskaitų išdėstymas tvarkaraštyje skirstinys

Respondentų pateikti atsakymai rodo, kad 33% respondentams netinka paskaitų išdėstymas tvarkaraštyje. 39% verslo administravimo ir 30% viešojo administravimo studentai rinkosi atsakymą „ne“. Net 48% magistrantų mano kiek kitaip, jie rinkosi atsakymą „ko gero taip“.

Respondentų pateikti atsakymai, leidžia daryti prielaidą, kad bakalauro studentams paskaitų laikas ir jų išdėstymas tvarkaraštyje netinka. Magistrantams paskaitų laikas ir išdėstymas tvarkaraštyje patinka. Platindami anketas pastebėjome, kad dauguma studentų mokosi neakivaizdiniame arba vakariniame skyriuje. Galime daryti prielaidą, kad šie studentai kitą dienos dalį dirba, todėl jiems labai sunku prisiderinti prie tvarkaraščių. Magistrantams paskaitos būna penktadieniais ir šeštadieniais, todėl jiems tvarkaraštis tenkina.

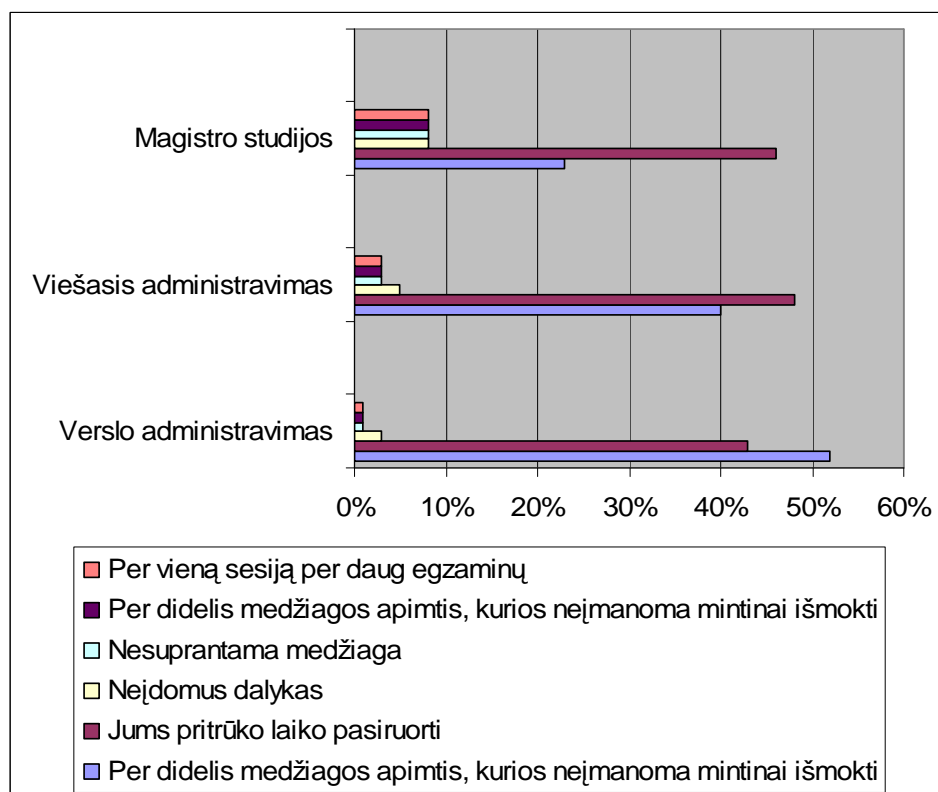
Jeigu studentas dirba, tai jam vis mažiau lieka laiko mokytis. Tai nusprendėme apklausti studentus, ar dažnai nusirašinėja per kontrolinius darbus ir egzaminus (žr. 29 pav.).

29 pav. Respondentų nusirašinėjimas per egzaminus ir kontrolinius darbus skirstinys

Verslo administravimo (45%), viešojo administravimo (36%), bei magistrantūros (36%) visiškai nenusirašinėja per egzaminus ir kontrolinius darbus (jie rinkosi atsakymą „ne“).

Tačiau nemaža dalis studentų (14% respondentas) egzaminų ar kontrolinių darbų metu bando nusirašinėti. Tyrime siekėme išsiaiškinti kodėl, bandoma nusirašinėti egzaminų ir kontrolinių darbų metu (žr. 30 pav.).

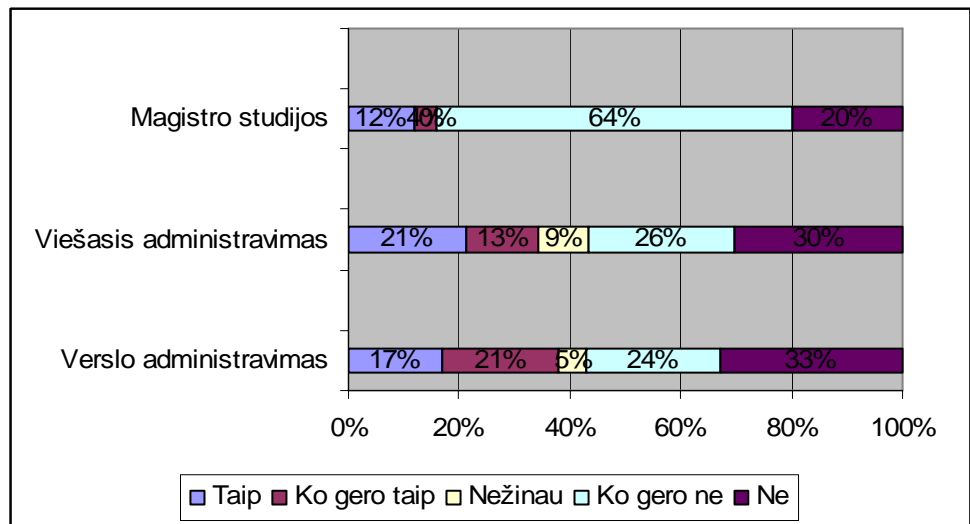

30 pav. Veiksniai įtakoję egzaminų ar kontrolinių darbo metu nusirašinėjamą skirstinys

Verslo administravimo studentai 52% teigia, kad nusirašinėja dėl to, kad per didelę medžiagos apimtį, kurios neįmanoma mintinai išmokyti. Viešojo administravimo studentams 48%, pritrūko laiko pasiruošti. Magistrantūros studentams 46% taip pat pritrūko laiko pasiruošti.

Apibendrinant galime daryti išvadą, kad dauguma studentų „siekia“ ne tik diplomo, bet ir žinių, jie egzaminų metu nenusirašinėja. Tačiau yra studentų kuriems pritrūksta laiko, arba būna per didelę medžiagos apimtį, kurios neįmanoma mintinai išmokyti. Tokiu atveju reikia visai grupei pasiklabėti su dėstytoju ir pasirinkti esminius temas dalykus, kurios privalo žinoti kiekvienas studentas.

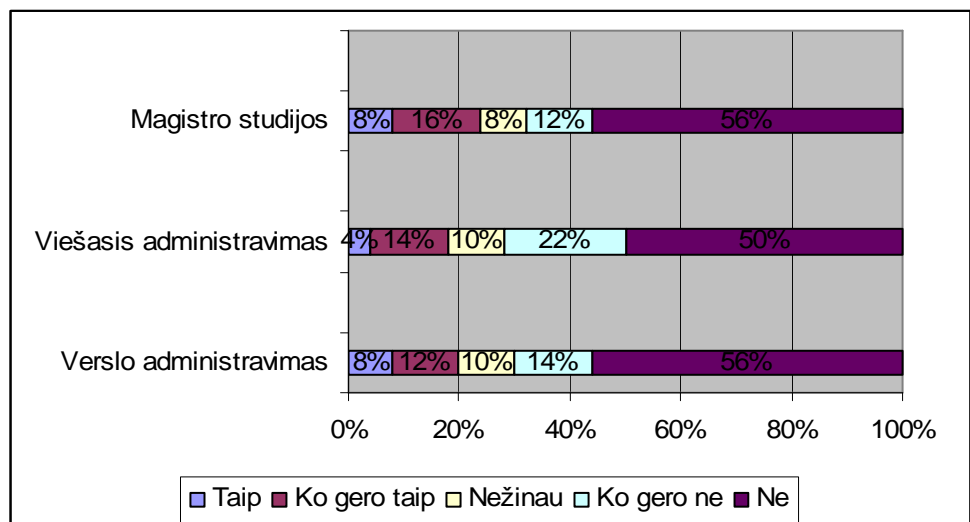
Kiekvienas dėstytojas renka jam patogiausią atsiskaitymo formą. Vieniems dėstytojams užtenka egzaminų įvertinimo, kitas dėstytojas praktikuoja kaupiamąjį vertinimą, dar kitam užtenka lankyti paskaitas ir parašyti kursinį. Labai svarbu išsiaiškinti, kaip studentai mokosi: ar daug laiko skiria mechaniniam mokymuisi (atkartoja gautą medžiagą), ar tiesiog stengiasi ją suprasti (žr. 31 pav.).

31 pav. Respondentų nuominių, ar daug studijų metu skirate mechaniniam mokymuisi, pasiskirstymas pagal specialybes

Respondentų pateikti atsakymai apie mechaninį mokymas, leidžia teigti, kad 31% respondentai gautą medžiagą bando suprasti, o ne mokytis atmintinai. 33% verslo administravimo, 30% viešojo administravimo studentų rinkosi atsakymą „ne“. Magistro studentai 64% abejoja, jie rinkosi atsakymą „ko gero ne“. Galime teigti, kad vis dėlto vertingiau yra suprasti gautą medžiagą, o mechanškai išmokta tema yra greitai pamirštama.

Universitetas kiekvienais metais organizuoja įvairius tyrimus, mokslines veiklas įvairius seminarus, konferencijas. Įdomu ar studentai yra skatinami dalyvauti juose (žr. 32 pav.).

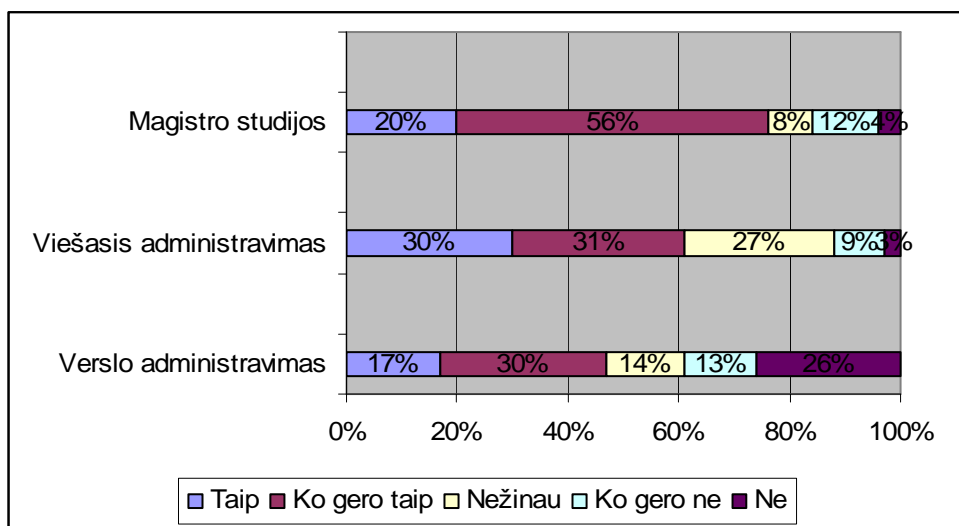

32 pav. Respondentų nuominių, ar esate skatinamas dalyvauti moksliniuose tyrimuose, pasiskirstymas pagal specialybes

Tyrimo duomenys akivaizdūs, kad dėstytojai neskatina studentų dalyvauti mokslinėje veikloje. 53% respondentai rinkosi atsakymą „ne“. 55% verslo administravimo, 50% viešojo

administravimo, bei 56% magistrantų visiškai nėra skatinami dalyvauti moksliniuose tyrimuose, mokslinėje veikloje ir t.t.

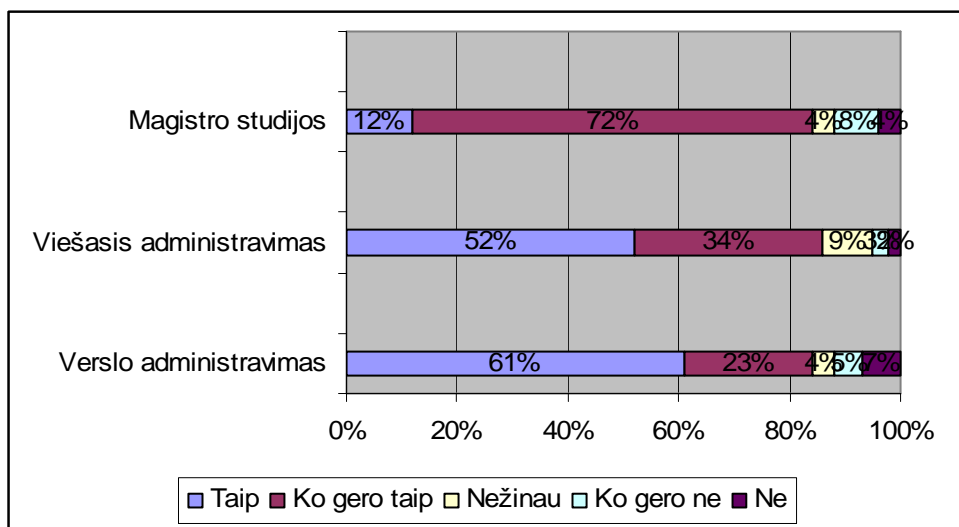
Studentai yra skatinami dirbti savarankiškai. Tai yra rašyti kursinius darbus, atlikti įvairius tyrimus ir apklausas. Tyrime norėjome išsiaiškinti, ar savarankiško darbo užduotys suformavo, jūsų įgūdžius susisteminti informaciją, pateikti išvadas (žr. 33 pav.).

33 pav. Respondentų nuominių, ar savarankiško darbo užduotys suformavo įgūdžius susisteminti informaciją, pateikti išvadas, pasiskirstymas pagal specialybes

Tyrimo duomenys pasiskirstė įvairiai. 30% verslo administravimo, 31% viešojo administravimo, bei 56% magistratūros studentų rinkosi atsakymą „ko gero taip“ savarankiškai dirbdami įgijo pakankamai įgūdžių susisteminti informaciją, pateikti išvadas.

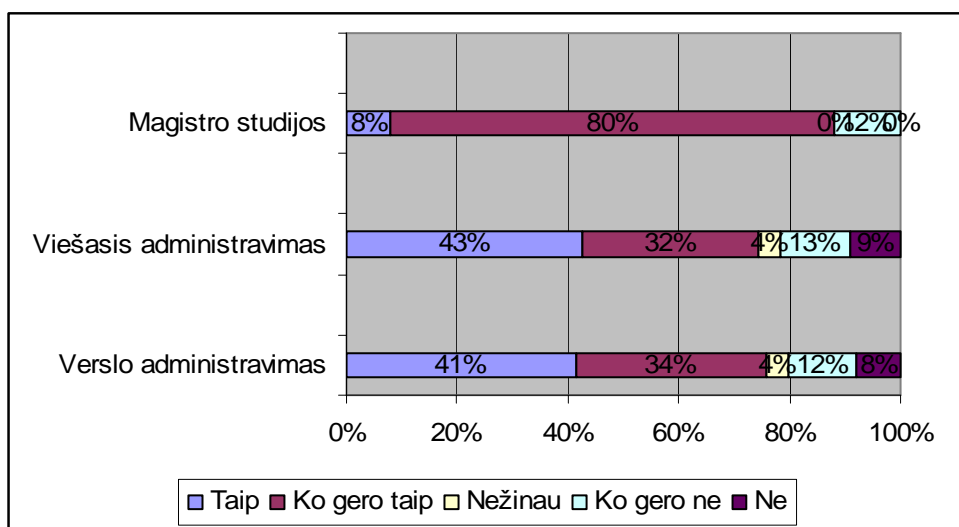
Studentai ne tik yra skatinami dirbti savarankiškai, tačiau yra ugdomi gebėjimai dirbti komandoje (žr. 30 pav.).

34 pav. Respondentų nuominių, ar buvote ugdomi dirbti komandoje, pasiskirstymas pagal specialybes

Susisteminti tyrimo duomenys parodė, kad 53% respondentai mano, kad studentai yra skatinami dirbti komandoje. 61% verslo administravimo, 52% viešojo administravimo studentų rinkosi atsakymą „taip“. Magistrantai linkę abejoti. 72% respondentų pasirinko atsakymą „ko gero taip“.

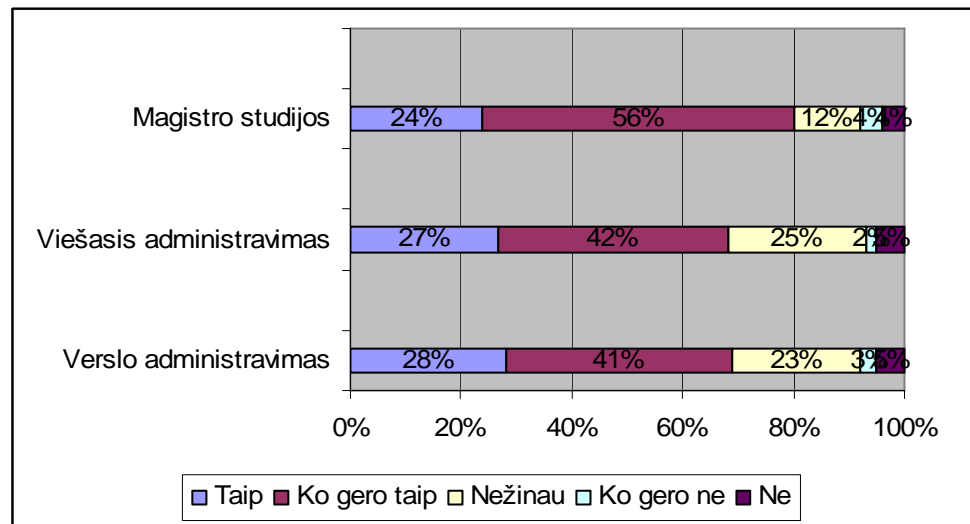
Visuomenėje vis didesnis dėmesys yra skiriamas naujoms technologijoms, kiekvienais metais atsiranda įvairios kompiuterinės programos. Su Microsoft Wordas, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, su šiomis programomis susiduriame vos ne kiekvieną dieną. Įdomu sužinoti ar dėstytojai moko studentus dirbti su kitomis programomis. Anketoje klausėme, ar pakankamai įgijo patirties dirbti su kompiuterinėmis programomis (žr. 35 pav.).

35 pav. Respondentų nuomonių, ar įgijo pakankami patirties dirbti su kompiuterinėmis programomis, pasiskirstymas pagal specialybes

31 paveiksle matyti, kad 41% verslo administravimo ir 43% viešojo administravimo studentų pakankamai įgijo patirties dirbti su kompiuterinėmis programomis (rinkosi atsakymą „ko gero taip“) Magistrantai ir šiuo klausimu yra linkę abejoti 80% respondentų pasirinko atsakymą „ko gero taip“.

Kiekvienam studentui turėtų būti pats svarbiausia uždavinys, ar sugebės konkuruoti darbo rinkoje (žr. 36 pav.).

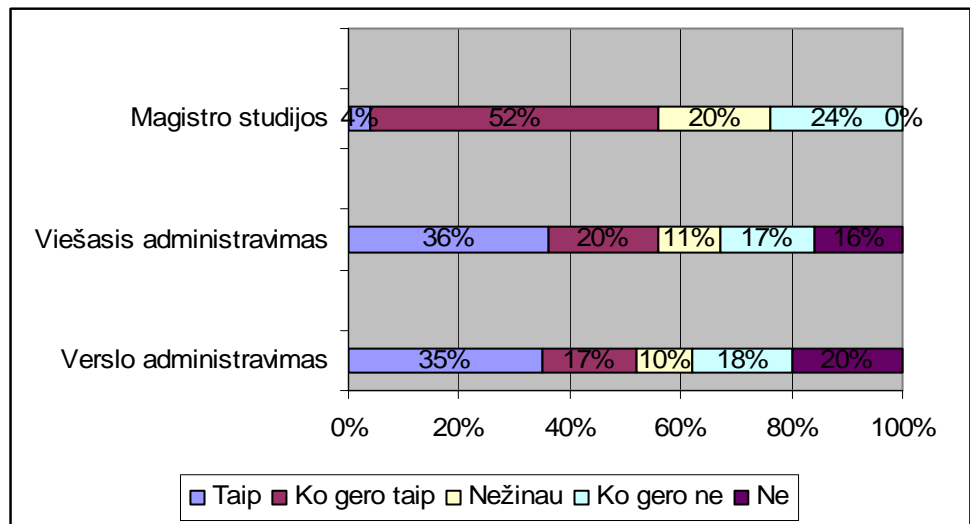

36 pav. Pasirengimas darbo rinkai ir profesinei veiklai skirstinys

Tyrimo duomenys pasiskirstė įvairiai. 43% respondentai abejoja ar sugebės konkuruoti darbo rinkoje. 41% verslo administravimo studentų, 42% viešojo administravimo ir 56% magistrantų rinkosi atsakymą „ko gero taip“. Tačiau 23% respondentai visiškai nežinojo kaip atsakyti į šį klausimą. Šie studentai yra I arba II kurso ir apie darbą visiškai dar negalvoja.

3.3.3. Studijų materialinės bazės analizė

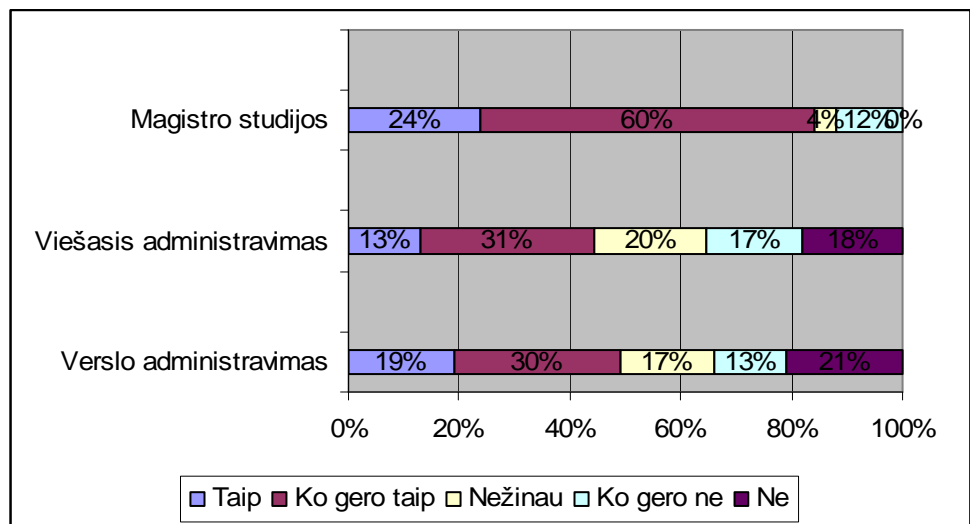
Lietuva nori būti pripažinta ir įgyti pasitikėjimą aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo srityje, tai tam turi būti skiriami atitinkami finansiniai ir materialiniai ištekliai. Iš viso 2007 m. rugsėjo 3 d. Fakultetas turėjo apie 7700 kv. m. naudingo ploto, kurį sudarė: I-asis korpusas – 4193 m², II-asis korpusas – 3227 m², kiti pastatai – 256 m². Tyrime norėjome išsiaiškinti ar studentai žino kur galima ruošti paskaitoms, ar bibliotekose yra tinkamos literatūros, periodikos leidinių ir pakankamai kompiuterizuotų darbo vietų. Pirmiausia norėjome išsiaiškinti ar fakultete yra vieta, kur galite ruošti paskaitoms, pratyboms (žr. 37 pav.).

37 pav. Respondentų nuomonių, ar fakultete yra vieta, kur galima ruošti paskaitoms, pasiskirstymas pagal specialybes

Tyrimo duomenys rodo, kad 33% respondentai mano kad universitete yra vieta, kur galima ruošti paskaitoms ir pratyboms. 36% viešojo administravimo ir 35% verslo administravimo studentų pasirinko atsakymą „taip“. 52% magistrantų pasirinko atsakymą „ko gero taip“. Tačiau 33 respondentai nežino kur galėtų pasiruošti paskaitoms ar pratyboms.

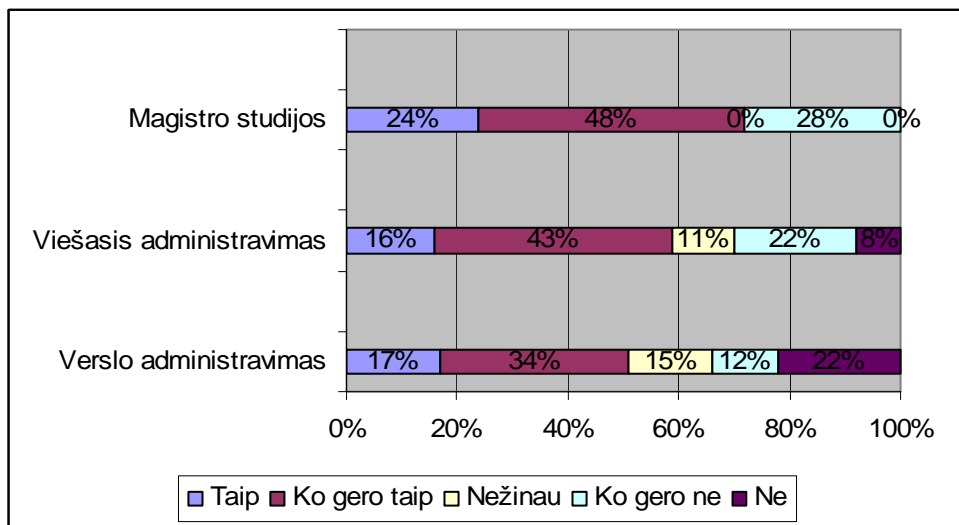
Nuėjus į biblioteką galime išvysti begalės knygų, periodikos leidinių. Tačiau ar jų pakanka rašant savarankiškus, kursinius, ar baigiamuosius darbus (žr. 38 pav.). Ar bibliotekoje lengvai prieinama rekomenduojama perskaityti literatūra (žr. 39 pav.).

38 pav. Respondentų nuominių, ar bibliotekoje pakanka rašant savarankišką darbą, pasiskirstymas pagal specialybes

Gauti apklausos rezultatai įrodė, jog apklausi studentai beveik vienbalsiu (33% respondentai) teigia, kad universitete „ko gero taip“, pakanka literatūros rašant darbus. Nemaža dalis apklaustųjų rinkosi atsakymą „taip“. 19% verslo administravimo, 13% viešojo

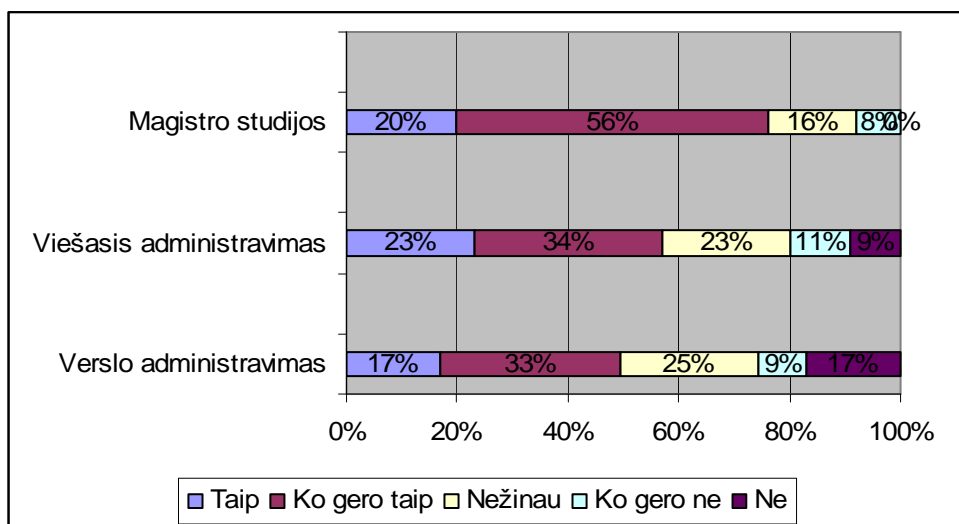
administravimo ir 24% magistratūros studentų. Tačiau 18% respondentai neranda literatūros rašant darbus. Galime daryti prielaidą, kad jų pasirinkta tema nėra tokia svarbi visuomenėje, arba universiteto bibliotekoje nemoka jos susirasti.

39 pav. Respondentų nuomonių, ar bibliotekoje lengvai prieinama rekomenduojama perskaityti literatūra, pasiskirstymas pagal specialybes

Kaip liudija apklausos rezultatai, mažiau nei puse 40% respondentų mano, kad bibliotekoje yra lengvai prieinama rekomenduojama perskaityti literatūra. 34% verslo administravimo, 43% viešojo administravimo ir 48% magistratūros studentų pasirinko atsakymą „ko gero taip“. Tačiau 18% respondentai rinkosi atsakymą „ko gero ne“. Šiems studentams universitete neprieinama perskaityti rekomenduojama literatūra.

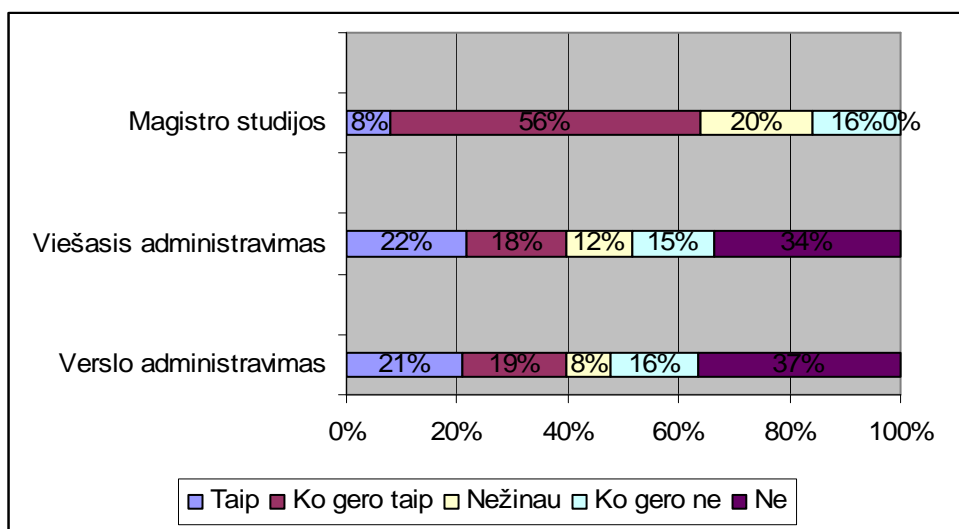
Rašant įvairius darbus knygų neužtenka. Reikia skaityti laikraščius, žurnalus ir t.t. Domėjimės, ar bibliotekoje yra pakankamai įvairių periodikos leidinių (žr. 40 pav.).

40 pav. Bibliotekoje yra pakankamai įvairių periodikos leidinių

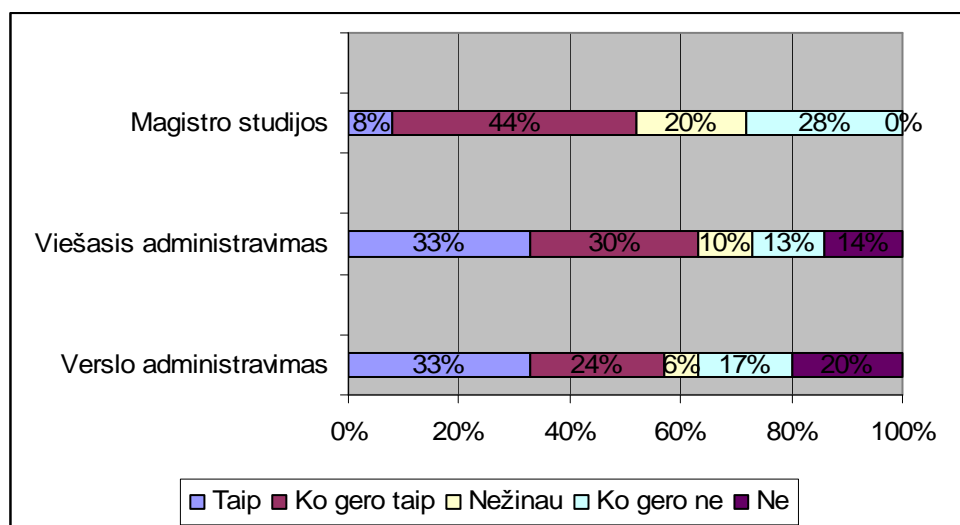
Tyrimo duomenys rodo, kad universitete yra pakankami periodikos leidinių (36% respondentai). Dauguma respondentų anketoje pasirinko atsakymą „ko gero taip“, 33% verslo administravimo, 34% viešojo administravimo ir 56% magistrantų.

Kompiuteris ir interneto paslaugos studentui reikalinga kiekvieną dieną. Labai svarbu, kad kiekvienas studentas universitete galėtų pasinaudoti kompiuteriu ir interneto paslauga. Todėl tyrime klausėme studentų, ar skaitykloje yra pakankamai kompiuterizuotų darbo vietų (žr. 40 pav.). Ar galite bet kada pasinaudoti interneto paslaugomis fakultete (žr. 41 pav.)

40 pav. Kompiuterizuotų darbo vietų pakankamumas

Tyrimas parodė, kad socialinių mokslų fakultete yra nepakankamai kompiuterizuotų darbo vietų. Taip mano 37% verslo administravimo ir 34% viešojo administravimo studentai. Magistro vadybininkai 56% rinkosi atsakymą „ko gero taip“. Šiems studentams užtenka kompiuterizuotų darbo vietų. Galime daryti prielaidą, kad magistrantai mokosi tik penktadieniais ir šeštadieniais tomis dienomis studentų būna per pus mažiau. Todėl jiems užtenka kompiuterizuotų darbo vietų.

41 pav. Universiteto interneto paslaugų prieinamumas

Kaip ir jau minėjau, studentų klausėme, ar galima bet kada pasinaudoti interneto paslaugomis universitete. 31% respondentai teigia, kad visada gali pasinaudoti internetu. 33% tiek verslo administravimo, tiek viešojo administravimo studentų rinkosi atsakymą „taip“. 44% magistrantų mano kad „ko gero taip“, interneto paslauga jiems yra prieinama.

Kaip jau ir minėjau strateginiame veiklos plane pateikta, kad šiuo metu fakultete yra 246 kompiuteriai. 166 kompiuteriai skirti studijų procesui. 61 kompiuteris yra bibliotekoje ir skaityklose. 19 kompiuterių naudojama administracijos reikmėms. 4 kompiuteriai pajungti fakulteto foje studentams ir dėstytojams. Tyrimai rodo, kad studentams kompiuterių nebeužtenka. Ateityje reikėtų plėsti kompiuterių klases, kad kompiuteris būtų prieinamas kiekvienam studentui. Visi fakultete prijungti kompiuteriai turi greitaeigę interneto prieigą. Taip pat fakultete veikia bevielio interneto (Wi-Fi) zona, todėl kiekvienam studentui internetas yra puikiai prieinamas.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Teorinės išvados:

Kokybė mokslinėje literatūroje apibrėžiama, kaip objekto savybių visuma, įgalinti jį tenkinti išreikštus ir numatytus poreikius. Kokybė, kaip išskirtinumas, pranašumas, tobulumas, trūkumų nebuvimas, atitikimas tikslui, ekonominis naudingumas, sėkminga veikla, atitikimas reikalavimams arba standartams, vartotojų poreikių tenkinimas. Studijos tai asmens mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą. Studijų kokybė tai visos akademinės bendruomenės įsitraukimas, nuolatinis akademinės bendruomenės mokymasis, pagalbos dėstytojui ar padaliniui tobulinti savo veiklą akcentavimas.

Vertinimas – tai studijų programos ar akademinio padalinio (pvz. katedros, fakulteto, aukštosios mokyklos) atsakingo už vienos ar daugiau studijų programų teikimą, vertinimas. Norint įvertinti studijų kokybę reikia išsikelti kriterijus ir rodiklius. Pagrindiniai kriterijai būtų: misijos ir tikslų įgyvendinimas, vadovavimas, studentų priėmimas ir paramos organizavimas, studentų tobulėjimas, akademinio personalo kvalifikacijos tobulinimas, materialių išteklių valdymas, išorinių ryšių palaikymas ir plėtojimas, studijų kokybės užtikrinimas.

Pagrindinės aukštojo mokslo problemos Lietuvoje tai: Lietuvos valstybei skiriama mažiausiai lėšų, maži dėstytojų atlyginimai menkina dėstytojų kokybę, dėstytojų darbo kokybę smukdo neracionaliai paskirstyti darbo krūviai, žemas mokslo prestižas. Aukštųjų mokyklų tinklas pernelyg išskaidytas. Nepakankamas valdžios susirūpinimas studijų kokybės būkle Lietuvoje. Taigi būtina siekti, kad seimo nariai kuo rimčiau pradėtų žiūrėti į šias spragas.

Šiaulių universitetas socialinių mokslų fakultetas, kaip ir kiti universitetai privalo reaguoti į sparčiai besivystančią ekonominę krizę. Rengiami specialistai privalo atlikti darbo rinkos poreikius, todėl nuolat reikia sekti besivystančias ekonomines ir socialines sistemas. Pagrindinis darbo rinkos poreikis tai periodišką studijų kokybės vertinimas. Kuris turi būti vykdomas ne tik universitete, bet ir atskiruose fakultetuose, o gal net ir studijų programose.

Empirinės išvados:

Gauti tyrimo duomenys atskleidė, kad studijų kokybė Šiaulių universitete socialinių mokslų fakultete studentų nuomone yra gera. Apie Šiaulių universitetą dauguma studentų sužino iš interneto. Bakalauro studentai teigia, kad universitete mokosi tam, kad įgautų specialybę, magistro studijų studentams - karjeros pradžia.

Tyrimas parodė, kad dėstytojai dažniausiai dėstomą medžiagą pateikia konspektų skaitymu, paskaitų medžiaga būna aktuali ir nauja, visada nurodo, kur rasti reikalingą mokymuisi

medžiagą. Dėstytojai visada skiria laiko praktiniam darbui (uždavinių sprendimui, praktinių situacijų analizei ir pan.). Studentai visada sulaukia konsultacijų rašant kursinius ar baigiamuosius darbus. Tačiau jie, remiantis tyrimu, visiškai studentų nekonsultuoja renkantis pasirenkamuosius dalykus. Užsiėmimų metu naudoja įvairias vaizdines priemones, pastebėta, kad dažniausiai skaidres. Dėstytojai paskaitų metu leidžia studentus vaikščioti iš auditorijos ir atgal. Egzaminų ir įskaitų metu nusirašyti ar pasitarti su kolega yra beveik neįmanoma, tačiau pasitaiko nusirašinėjančių studentų, dėstytojai dažniausiai juos įspėja. Socialinių mokslų fakultete dėstytojams kompetencijos pakanka.

Studentų pasirinkta specialybė pateisina jų lūkesčius. Jie pakankamai įgijo teorinių ir praktinių žinių. Tačiau mano, kad reikėtų mažinti teorinių paskaitų skaičių. Studijų moduliai ir paskaitų užduotys yra tarpusavyje susiję ir papildo vienas kitą. Studentai nepatenkinti tvarkaraščių paskelbimo laiku ir paskaitų išdėstymu tvarkaraštyje. Studijų metu studentai daug laiko skiria mechaniniam mokymuisi (atkartoja gautą medžiagą). Tyrime atsirado prieštaravimas, kad egzaminų ir įskaitų metu nusirašyti ar pasitarti su kolega yra beveik neįmanoma, tačiau studentai darosi „špargalkes“ ir pagal galimybes bando per kontrolinius ir egzaminus nenusirašinėti, dažniausiai to priežastis būna, per didelė medžiagos apimtis, kurios neįmanoma mintinai išmokti, arba pritrūksta laiko mokytis. Studentai nėra skatinami dalyvauti moksliniuose tyrimuose arba mokslinėje veikloje. Tačiau studentai yra ugdomi dirbti komandoje. Ir pakankamai įgijo patirties dirbti su kompiuterinėmis programomis. Dauguma studentų mano, kad sugebės konkuruoti darbo rinkoje.

Apklaustos rezultatai rodo, kad studentams bibliotekoje pakanka literatūros, periodikos leidinių rašant savarankiškus darbus, rekomenduojama literatūra lengvai prieinama. Fakultete yra skiria vieta, kur gali ruošti paskaitoms ar pratyboms. Studentams skaitykloje trūksta kompiuterizuotų darbo vietų, tačiau interneto paslaugomis jie visada gali pasinaudoti.

Rekomendacijos:

Studijų kokybės gerinimas turi būti vykdomas keliuose lygmenyse integruotai, t.y. įtraukiant į šį procesą visus subjektus tiesiogiai ir netiesiogiai įtakojančius studijų kokybę.

Studijų kokybės gerinimui reikia sudaryti studijų proceso organizavimo ir vertinimo sistemą:

Paskaitų ir seminarų metu sudaryti planus, kuriuose būtų išskirta privaloma ir neprivaloma perskaityti literatūra.

Egzaminų ar įskaitų metu vertintų ne dėstytojas, o sudaryta komisija.

Vertinimas būtų organizuojamas keliais etapais: raštu (testai), žodžiu – (diskusijos su dėstytojais).

Sudaryti galimybę studentui kaupti balus per semestrą, kurie būtų fiksuojamas katedroje.

Kiekvieną rašto darbą vertinti pagal tam tikrus sudarytus kriterijus (pvz. recenzija).

Reikėtų įvesti privalomą paskaitų lankymą. Lankomumas būtų fiksuojamas tam tikruose žiniaraščiuose.

Semestro pabaigoje studentui pateikti anoniminę anketą, kurioje įvertintų šio kurso efektyvumą ir dėstytojo darbą.

Gerinti santykius tarp dėstytojų ir studentų. Organizuoti seminarus, konferencijas, išvykas, ekskursijas, kavos gėrimo pertraukėles.

Fakultete reikėtų daugiau dėmesio skirti praktiniam studentų parengimui. Sudaryti sutartis su įmonėmis, kuriose studentai galėtų atlikti praktinius užsiėmimus, būtų kuriamos praktinio mokymo organizacijos.

Studijų kokybės gerinimui siūloma darbuotojams stiprinti geranorišką ir pozityvų požiūrį į studentą (dėstytojai galėtų tartis su studentais dėl mokymo proceso eigos ir sudarant darbo planą), ypač skiriant dėmesį į asmenines problemas (pagal tam tikrus sudarytus reikalavimus būtų atleidžiamas nuo paskaitų, egzaminų).

Informacija apie tvarkaraščius ir jų pakeitimus, sesijos organizavimą ir egzaminų laiką, paskaitų pakeitimus, universitete ir fakultete vykstančius renginius, aktualią katedrų informacija būtų pateikiama kiekvienam studentui elektronine forma.

LITERATŪRA

1. Akademinis ir profesinis pripažinimas Europos Sąjungoje ir Lietuvoje / ES PHARE programa. (1999) Lietuvos aukštojo mokslo reforma. Vilnius.
2. Audenyte I. (2008). Kokybiškos studijos – „mission impossible“? *Studentų era*, Nr.8(44) Vilnius.
3. Dikavičius V., Stoškus S. (2003). *Visuotinės kokybės vadyba*. Kaunas, Technologija.
4. Education in Lithuania: figures and trends / Ministry of Education and Science of the Republic of Lithuania (2006) Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras.
5. Fundamental change: international handbook of educational change. (2005) Springer.
6. Gary W. (2005) Handbook for distance learning in tourism. New York : Hawoth Hospitality Press.
7. Yorke M., (1995), *Quality Assurance in Education*. Vol 3, Iss. 1, Bradford.
8. Jovaiša L. (2007). Enciklopedinis edukologijos žodynas. Vilnius.
9. Juodaitytė A., (2004), *Studijų kokybė aukštojoje mokykloje: valdymo filosofija ir prakseologija*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.1 Kaunas.
10. Kardelis K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Kaunas: JUDEX.
11. Kaziliūnas A. (2007). *Kokybės vadyba*“. Vilnius.
12. Kraujutaitytė L. (2002) Aukštojo mokslo demokratiškumo pagrindai. Vilnius.
13. Luobikienė I. (2005). *Sociologija: bendrieji pagrindų ir tyrimų metodika*. Kaunas: Technologija.
14. Magnus V. (2005). University in Kaunas. EUA evaluation report , Vytauto Didžiojo universitetas. EUA vertinimo ataskaita / European University Association (EUA) Vilnius.
15. Martinkus B., Neverauskas B. (2000). *Aiškinamasis įmonės vadybos terminų žodynas*. Kaunas: KTU leidykla.
16. Misiūnas M. (2007) Vidinė kokybės užtikrinimo sistema ir jos įgyvendinimas Kauno kolegijoje. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.4 Kaunas.
17. Pukelis K. Savickienė I.(2) (2004). *Studijų kokybės vertinimo sistemos: institucinis ir programų lygmenys*. Pedagogija. Mokslo darbai Nr.73. Vilnius.
18. Rado P. (2003). Švietimas pereinamuoju laikotarpiu. Švietimo politikos kūrimo kryptys vidurio Europos ir Baltijos šalyse. Garnelis.
19. Royse D., Bruce A. (1996). *Thyer. Program evaluation*. Chicago: Nelson-Hall Publishers.
20. Ruzevičius J. (2006). *Kokybės vadybos modeliai ir jų taikymas organizacijų veiklos tobulinimui*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

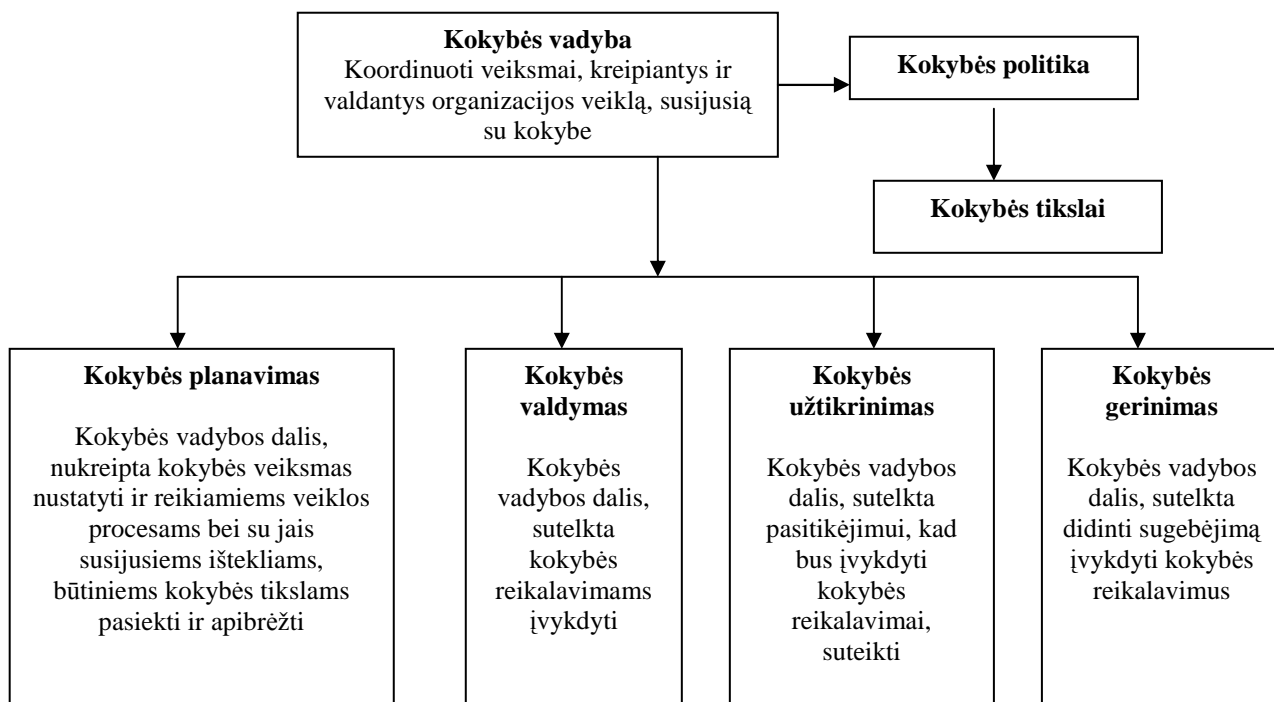
21. Stumbrys E. (2004). *Vidinis ir išorinis aukštojo mokslo kokybės užtikrinimas*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.1 Kaunas.
22. Samalavičius A. (2003) *Universiteto idėja ir akademinė industrija*. Kultūros barai. Vilnius.
23. Savickienė I. (2005). *Universitetinių studijų kokybės vertinimo sistemos projektavimas*. Daktaro disertacija. Vytauto Didžiojo universitetas.
24. Savickienė I., Pukelis K. (2004). *Institucinis studijų kokybės vertinimas: dimensijos, kriterijai ir rodikliai*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.1 Kaunas.
25. Socialinių mokslų fakulteto 2008 – 2010 metų strateginis veiklos planas. (2008), Šiauliai.
26. Socialinių mokslų fakultetui 10 metų: iššūkiai ir proveržiai. (2008), Šiauliai.
27. Socialinių mokslų fakulteto 2007 metų veiklos ataskaita. (2008), Šiauliai.
28. Svarbiausi Bolonijos proceso dokumentai. Bolonijos-Bergeno laikotarpis 1999-2005m. (2005), Vilnius.
29. Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakultetas. (2003), Šiauliai. Šiaulių leidykla.
30. Teisės aktai. (2005) *Europos aukštojo mokslo erdvė – tikslų siekimas*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.2 Kaunas.
31. *The American Heritage Dictionary of English Language*, (1992).
32. Tidikis R. (2003). Socialinių mokslų tyrimo metodologija. Vilnius: LTU.
33. Westerheijden Don F. (2005). *Judančio taikinio link: aukštojo mokslo kokybės užtikrinimas Europoje*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.2 Kaunas.
34. Želvys R. (2007) *Doktorantūros studijų kokybės siekiniai ir prognozuojami rezultatai*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.4 Kaunas.
35. Želvys R. (2)(1999). Švietimo vadyba ir kaita. Vilnius.
36. Žibėnienė G. (2004). *Parengtų ir teikiamų įgyvendinti neuniversitetinių studijų programų išorinio kokybės vertinimo patirtis ir problemos*. Aukštojo mokslo kokybė, Nr.1 Kaunas.
37. Aukštojo mokslo studijos [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.mokslas.lt/lt/moksleiviams/aukstojo_mokslo_studijos/kas_yra_aukstojo_mokslo_studij/>
38. Aukštojo mokslo sistemos modernizavimas transformaciją visuomenėje. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.mruni.eu/lt/padaliniai/centrai/leidybos_centras/leidiniai/mokslo_darbai/?AID=1183&ID=1397>
39. Bolonijos procesas. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <<http://www.smpf.lt/index.php?id=680%20-%2088k>>

40. Bolonijos procesas kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.smm.lt/t_bendradarbiavimas/bolonijos_p.htm>
41. Brunevičiūtė R. Macas A., *Studijų kokybė ir jos vertinimas* Kauno medicinos universitete 2004–2005 mokslo metais [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.kmu.lt/avevita/text.php?str_id=664>
42. Butkienė J. (2008). *Kokybės užtikrinimas: institucinis, nacionalinis, europinis lygmenys* [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <www.smpf.lt/get.php?f.1186>
43. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <<http://www.autoinfo.lt/webdic/>>
44. Dėl valdžios ketinimų įvesti mokamą aukštąjį mokslą. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.amokslas.lt/svetaine/print.php?type=A&item_id=2>
45. Europos aukštojo mokslo institucijų konvencija, Salamanka, 2001 m. kovo 29-30 d. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.mruni.lt/padaliniai/sc/Berlyno_komunikatas.doc63>
46. Gelūnas A. *Bolonijos procesas ir Lietuvos aukštojo mokslo raida*. 2006m. balandžio 27-gegužės 10 d. Nr 8 (342). Mokslo Lietuva. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://ml.lms.lt/index.php?option=com_content&task=view&id=1054&Itemid=46>
47. Grigaliūnienė J. *Bolonijos procesas ir anglistikos studijos*. Mokslo Lietuva. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <<http://mokslasplus.lt/mokslo-lietuva/node/201>>
48. Kaulakys B. *Mokslo finansavimas ir visuomenės raida*. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <<http://ic.lms.lt/ml/198/finansavimas.htm>>
49. Lietuvos respublikos aukštojo mokslo įstatymas. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.smm.lt/teisine_baze/docs/istatymai/VIII-1586-2.htm>
50. Lietuvos respublikos aukštojo mokslo ir studijų įstatymas [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <<http://www.istatymas.lt/mokslas.php>>
51. Mokslinės veiklos kryptys [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <<http://www.socialiniaiityrimai.lt/kryptys.html>>
52. Pagrindinių sąvokų apibrėžimai. [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą <<http://www.freewebs.com/gintaro/pirmas.htm>>
53. Paslaugų kokybės samprata [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <http://www.emokymas.lt/emokymas/paslaugu_marketingas/kurso_archyvas/173820.html>
54. Pukelis K. *Vidinės kokybės užtikrinimo sistemos kūrimas ir įgyvendinimas* [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <www.skvc.lt/files/konferenc/nuost_gaires/5_Vid_kok_VDU_Pukelis.ppt>

55. Steponavičius G. *Atėjo pokyčių aukštojo mokslo sistemoje metas*. [žiūrėta 2009-01-12]
Prieiga per internetą: <<http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles/76647>>
56. Skruodys N. *Filisterio požiūris. Aukštojo mokslo perspektyvos*. [žiūrėta 2009-01-12]
Prieiga per internetą
<http://www.savas.lt/index.php%3Fname%3DNews%26file%3Dprint%26sid%3D932+auk%C5%A1tojo+mokslo+problemos&hl=lt&ct=clnk&cd=37&gl=lt>
57. Socialinių mokslų fakulteto istorija. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą:
<<http://www.smf.su.lt/index.php?pId=542&lang=lt>>
58. Startuoja mokslo ir studijų reforma: Seimas priėmė Mokslo ir studijų įstatymą. [žiūrėta 2009-05-08] Prieiga per internetą:
<http://www.mokslas.lt/lt/mokslo_ir_studiju_sistemas_per/naujienos/startuoja_mokslo_ir_studiju_re/>
59. Stumbrys E. (2007). *Studijų kokybės vertinimo centro veiklos gairės ir aukštojo mokslo kaita studijų kokybės vertinimo centro raida 2006 metais*. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą:
<www.skvc.lt/files/2006_ataskaita/Pranesimai/E.Stumbrys_Veiklos_apzvalga_2006.ppt>
60. Toliau bus rengiamasi mokslo ir studijų sistemos pertvarkai. [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą: <<http://mokslasplius.lt/mokslo-naujienos/toliau-bus-rengiamasi-mokslo-ir-studiju-sistemas-pertvarkai>>
61. Trumpas pristatymas. [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą:
<<http://ariadne.su.lt/lt/ariadne.html>>
62. Vanagas P., *Visuotinės kokybės vadybos (TQM) principų taikymas Lietuvos viešajame administravime* [žiūrėta 2009-01-12] Prieiga per internetą:
<www.vrm.lt/fileadmin/Padaliniu_failai/Viesojo_administravimo_dep/PKK1.pps>
63. Žakaitienė R. *Aukštojo mokslo kokybės aktualijos* [žiūrėta 2008-11-12] Prieiga per internetą: <www.ktu.lt/AMK/pranesimai/Zakaitiene.ppt>

PRIEDAI

Kokybės vadybos sąsajos

Šaltinis: Kaziliūnas A. (2007). Kokybės vadyba. Vilnius.

Mokslinių tyrimų centrų tikslai

Mokslinių tyrimų centrai		Centrų tikslai
Centro pavadinimas	Charakteristika	
Socialinių tyrimų mokslinis centras	1997 metais Šiaulių universitete buvo įkurtas Edukacinio testavimo mokslinis centras (ETMC). Nuo pat Centro įkūrimo iki 2000 metų lapkričio mėn. mokslinei veiklai vadovavo prof. habil. dr. Gediminas Merkys. Centras jungė Šiaulių universiteto mokslininkus ir doktorantus: konsultacijos socialinių tyrimų metodologijos klausimais, tyrimų projektų realizavimas, socialinių mokslų nuolatinių metodologinių seminarų rengimas, III Lietuvos edukologijos doktorantų ir jų mokslinių vadovų konferencijos organizavimas.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Bakalauro studentų ir magistrantų, universiteto dėstytojų ir doktorantų įtraukimas į atliekamų tyrimų procesus, individualus konsultavimas. ❖ Metodologinės ir techninės bazės moksliniams tyrimams atlikti suteikimas, doktorantų, magistrantų, studentų, dėstytojų mokslinės kvalifikacijos kėlimas. ❖ Socialinių ir edukacinių tyrimų duomenų bazės kaupimas, bibliotekos formavimas. ❖ Atvirų metodologinių seminarų, viešų paskaitų ir diskusijų tyrimų klausimais rengimas. ❖ Lyderystės, debatų seminarų vedimas šalies įmonių ir organizacijų atstovams.
Ekonominių tyrimų centras	įkurtas 2006 m. sausio mėn. Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto tarybos nutarimu ir jis yra Fakulteto padalinys. EkTC įsteigtas neribotam laikui ir gali būti reorganizuotas arba likviduotas Fakulteto tarybos nutarimu.	<p>Tikslas – organizuoti ir vykdyti ekonominius taikomuosius tyrimus, orientuotus į Lietuvos bei atskirų jos regionų ir jų verslo subjektų ekonominių problemų sprendimą, atsižvelgiant į Europos Sąjungos bendros rinkos reikalavimų kontekstą.</p> <p>Uždaviniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Organizuoti ir vykdyti kiekybinius bei kokybinius ekonominių procesų tyrimus, reikšmingus priimant svarbius regiono plėtros sprendimus, akcentuojant regionines problemas ir atspindint jas šalies bei tarptautinės ekonominės erdvės aspektu; ❖ Teikti konsultacijas ekonomiais klausimais (įmonių finansų valdymo, darbo rinkos, mokesčių politikos ir pan.); ❖ Organizuoti susitikimus su verslininkais, mokslininkais, valdininkais ir kitais specialistais; ❖ Dalyvauti tarptautiniuose taikomuosiuose tyrimuose; ❖ Organizuoti seminarus, diskusijas ekonominių tyrimų metodologijos ir kitais ekonominių problemų sprendimo klausimais; ❖ Plėtoti vietinį ir tarptautinį bendradarbiavimą su verslo bei mokslo organizacijomis; ❖ Publikuoti centro taikomųjų tyrimų rezultatus Lietuvos ir užsienio mokslo bei kituose leidiniuose; ❖ Vykdyti kitą šioms nuostatoms bei Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams neprieštaraujančią veiklą, siekiant aukščiau išvardinto tikslo.
Kaimo	Pagrindinis naujojo centro uždavinys buvo	organizuoti lyginamuosius neurbanizuotų

<p>plėtos tyrimų centras</p>	<p>apibrėžti savo mokslinę teorinę poziciją, suformuluoti požiūrį į pagrindines kaimo plėtos problemas bei jų sprendimo kelius. Teorinės koncepcijos suformulavimas leidžia identifikuoti šį mokslo padalinį kaip mokyklą, turinčią jai būdingą tyrimų kryptį. Teorinės nuostatos leidžia sudaryti būsimųjų tyrimų programas, plėtoti ryšius su kitais mokslo centrais, teikti paraiškas dalyvauti tarptautiniuose moksliniuose tyrimuose ir juos inicijuoti bei koordinuoti.</p>	<p>vietovių ekonominės ir socialinės raidos tyrimus ir inicijuoti naujas kaimo plėtos tyrimų kryptis; 2) įtraukti fakulteto dėstytojus ir studentus į neurbanizuotų vietovių vaidmens žinių visuomenėje raidos nagrinėjimą ir suburti efektyviai dirbančią mokslinių tyrimų grupę; 3) pasirengti naujoms studijų specializacijoms Šiaulių universitete, susijusioms su globalizacijos sąlygojamais kaimo ekonominės veiklos pokyčiais; 4) teikti rekomendacijas apskričių ir savivaldybių strategijų rengėjams, vietos bendruomenių atstovams; 5) organizuoti tyrimų rezultatų aptarimus mokslo renginiuose ir juos skelbti Lietuvos bei užsienio mokslo leidiniuose, supažindinti visuomenę su Centro veiklos kryptimis, turiniu ir perspektyvomis.</p>
<p>Viešųjų ryšių centras</p>	<p>. Kiekvienais metais 50 Socialinių mokslų fakulteto studentų turi galimybę 4-6 mėn. išvykti studijuoti į užsienio universitetus, institutus ir aukštąsias mokyklas. Tai puiki galimybė išvykti studijuoti į užsienį, susipažinti su įvairių šalių universitetais, studijų programomis, kultūra, patobulinti užsienio kalbos įgūdžius. Studentams mokama Erasmus stipendija 400-550 eurų per mėnesį, taip pat pagal Erasmus studentų chartiją studentui užtikrinama, kad nereikės mokėti priimančiajam universitetui jokių mokesčių už mokslą, mokymosi užsienyje pabaigoje studentas gaus patvirtintą priimančiosios institucijos akademinę pažymą apie studijas, kurioje nurodomi studijų rezultatai, sukaupti kreditai ir pažymiai, remiantis šia pažyma bus įskaitomi užsienyje studijuoti dalykai ir apie tai įrašoma diplomo priede, studijų užsienyje laikotarpiu jam bus toliau mokamos gimtosios valstybės stipendijos ir (arba) paskolos. Programoje gali dalyvauti visi nuosekliųjų studijų programos studentai.</p>	<p>Viešųjų ryšių centro tikslas - plėtoti bei aktyvinti viešuosius ryšius ir socialinę partnerystę su viešosios informacijos rengėjais ir platintojais, verslo, viešojo valdymo, visuomeninėmis organizacijomis</p>
<p>Interaktyvių studijų centras</p>	<p>ISC) įkurtas 2005 mokslo metų pradžioje Socialinių mokslų fakulteto tarybos nutarimu.</p>	<p>vykdyti interaktyvius mokymus, grindžiamus praktinės ekonominės - vadybinės veiklos imitavimu, naudojant šiuolaikines informacinių technologijų programas, siejant tradicinius mokymo metodus su studentų praktine veikla.</p>
<p>Studijų kokybės vadybos centras</p>	<p>Centro tikslai: kurti studijų kokybės gerinimo fakultete modelį, atsižvelgiant į europines aukštojo mokslo ir studijų vystymosi dimensijas; diegti ir plėtoti studijų kokybės stebėsenos sistemą fakultete; formuoti dėstytojų kompetencijos aplanką, organizuojant arba rengiant seminarus, mokymus, diskusijas,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Sekti (stebėti ir analizuoti) europines aukštojo mokslo vystymosi tendencijas. ❖ Dalyvauti diskusijose apie Lietuvos aukštųjų mokyklų studijų vertinimo kriterijus ir tarptautinius standartus. ❖ Kaupti, sisteminti, pristatyti ir platinti Socialinių mokslų fakulteto

	<p>apskrituosius status studijų kokybės gerinimo klausimais.</p>	<p>bendruomenėje naujausią informaciją bei metodinę medžiagą apie studijų kokybės gerinimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Kurti ir/ar adaptuoti studijų kokybės vertinimo kriterijus. ❖ Rengti ir plėtoti Socialinių mokslų fakulteto studijų programose studijų kokybės realizavimo ir užtikrinimo organizacines formas, metodus, procedūras ir priemones. ❖ Aktyvinti dialogą apie studijų kokybę Socialinių mokslų fakulteto akademinėje bendruomenėje. ❖ Palaikant ryšius su socialiniais Socialinių mokslų fakulteto partneriais, rengti absolventų kompetencijų aprašus, kuriuose būtų nurodyta absolvento kompetencija ir jos vertinimo metodika. ❖ Vykdyti kitą šiems nuostatams, LR Konstitucijai ir įstatymams neprieštarujančią veiklą, realizuojančią aukščiau nurodytus Centro tikslus ir uždavinius.
--	--	--

Šaltinis: Šiaulių universitetas socialinių mokslų fakultetas